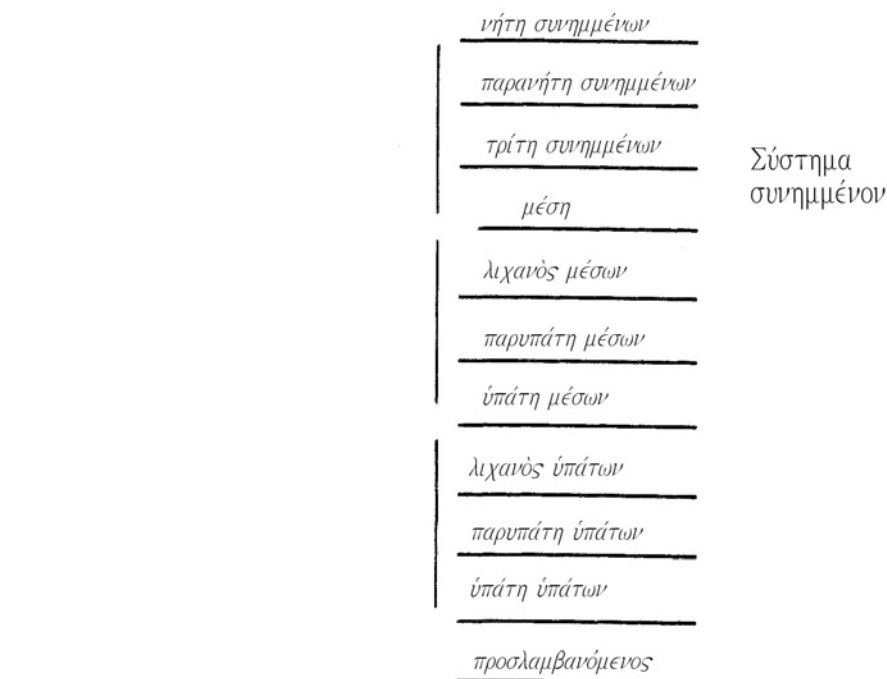

ς'. Πῶς τὸ συνημμένον μέγεθος ἐκ τοῦ διὰ πασῶν καὶ διὰ τεσσάρων
τελείου συστήματος ἔσχε δόξαν.

Τοῦτο μὲν οὖν τὸ σύστημα λέγεται καὶ διεζευγμένον πρὸς
ἀντιδιαστολὴν τοῦ λαμβανομένου κατὰ τὸ συντιθέμενον μέγεθος ἐκ τοῦ
5 διὰ πασῶν καὶ διὰ τεσσάρων, ὃ καλεῖται συνημμένον ἕνεκεν τοῦ συνημμέ-
νον ἔχειν ἀντὶ τῆς διαζεύξεως τῇ μέσῃ τετράχορδον ἕτερον ἐπὶ τὸ ὄξύ, προ-
σαγορευόμενον καὶ αὐτὸ συνημμένον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὥσπερ καὶ τὸ
διεζευγμένον, ἐφ' οὗ πάλιν τρίτην μὲν συνημμένων τὸν μετὰ τὴν μέσῃ
φθόγγον, παρανήτην δὲ συνημμένων τὸν ἐξῆς καὶ τὸν ἡγούμενον τοῦ τε-
10 τραχόρδου καὶ ἐστῶτα νήτην συνημμένων. ἔοικε μέντοι τὸ τοιοῦτο σύστη-
μα παραπεποιῆσθαι τοῖς παλαιοῖς πρὸς ἕτερον εἶδος μεταβολῆς, ὡσανεὶ
μεταβολικόν τι παρ' ἐκεῖνο ἀμετάβολον. οὐδὲ γὰρ τῷ κατὰ γένος μὴ με-
ταβάλλειν λέγεται τοιοῦτον — ὅ ποτέ γε κοινόν ἐστι πάντων τῶν γενῶν—,
ἀλλὰ τῷ κατὰ τὴν τοῦ τόνου δύναμιν.

15

---

8 παλ in om. PACHYMERES || 9 | ἐγομεν παρανήτην PACHYMERES || 14 κατα/del.
Wallis

Εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ τὸν οὕτω λεγόμενον τόνον μεταβολῶν δύο πρῶται
διαφοραί, μία μὲν καθ' ἣν ὅλον τὸ μέλος ὀξυτέρᾳ τάσει διεξιέμεν ἢ | πάλιν
βαρυτέρᾳ, τηροῦντες τὸ διὰ παντὸς τοῦ εἴδους ἀκόλουθον, δευτέρα δὲ καθ'
ἣν οὐχ ὅλον τὸ μέλος ἐξαλλάσσεται τῇ τάσει, μέρος δέ τι παρὰ τὴν
5 ἐξαρχῆς ἀκολουθίαν. διὸ καὶ καλοῖτ' ἂν αὕτη τοῦ μέλους μᾶλλον ἢ τοῦ
τόνου μεταβολή. κατ' ἐκείνην μὲν γὰρ οὐκ ἀλλάσσεται τὸ μέλος ἀλλ' ὁ δι'
ὅλου τόνος, κατὰ ταύτην δὲ τὸ μὲν μέλος ἐκτρέπεται τῆς οἰκείας τάξεως, ἢ
δὲ τάσις οὐχ ὡς τάσις ἀλλ' ὡς ἔνεκα τοῦ μέλους, ὅθεν ἐκείνη μὲν οὐκ
ἐμποιεῖ ταῖς αἰσθήσεσι φαντασίαν ἑτερότητας τῆς κατὰ τὴν δύναμιν, ὅφ' ἥς
10 κινεῖται τὸ ἦθος, ἀλλὰ μόνῃς τῆς κατὰ τὸ ὀξύτερον ἢ βαρύτερον. αὕτη δὲ
ὥσπερ ἐκπίπτειν αὐτὴν ποιεῖ τοῦ συνήθους καὶ προσδοκωμένου μέλους,
ὅταν ἐπὶ πλεον μὲν συνείρηται τὸ ἀκόλουθον, μεταβαίνει δὲ πρὸς ἕτε-
ρον εἶδος ἦτοι κατὰ γένος ἢ κατὰ τὴν τάσιν, οἷον ὅταν ἀπὸ διατονικοῦ συ-
νεχοῦς ἀποκλίνει πρὸς τὸ γένος ἐπὶ χρωματικόν, ἢ ὅταν ἀπὸ μέλους ἐπὶ τοὺς
15 διὰ πέντε συμφώνους εἰωθότος ποιείσθαι τὰς μεταβάσεις ἐπὶ τοὺς διὰ
τεσσάρων γένηταί τις ἐκτροπή, καθάπερ ἐπὶ τῶν ἐκκειμένων συστημάτων.
ἀναβαῖνον γὰρ τὸ μέλος ἐπὶ τὴν μέσην, ὅταν μὴ ὡς ἔθος εἶχεν ἐπὶ τὸ τῶν
διεζευγμένων τετράχορδον ἔλθῃ κατὰ τὴν διὰ πέντε συμφωνίαν τῷ τῶν
μέσων, ἀλλὰ περισπασθὲν ὥσπερ συναيرهθῆ πρὸς τὸ συνημμένον τῇ μέσῃ
20 τετράχορδον, ὥστε ἀντὶ τοῦ διὰ πέντε τὸ διὰ τεσσάρων ποιῆσαι, πρὸς τοὺς
πρὸ τῆς μέσης φθόγγους ἐξαλλαγὴ γίνεται καὶ πλάνη ταῖς αἰσθήσεσι τοῦ
γενομένου παρὰ τὸ προσδοκηθέν, καὶ πρόσφορος μὲν, ὅταν σύμμετρος ἢ
συναίρεσις καὶ ἐμμελής, ἀπρόσφορος δέ, ὅταν τὸναντίον. διὸ καλλίστη
καὶ μία δυνάμει σχεδὸν ἐστὶν ἢ ὁμοία τῇ προειρημένη τονιαίαν
25 λαμβάνουσα τὴν προληπτικὴν μετάπτωσιν, ἣ διαφέρει τὸ διὰ πέντε τοῦ διὰ
τεσσάρων. τῷ μὲν γὰρ κοινὸς εἶναι τῶν γενῶν ὁ τόνος ἐν ἅπασιν αὐτοῖς

---

2 dieciēmen mgA : diečimen f : metafeŋomen P^{par} || 7 tašewj mA : corr. M¹V¹A¹ || 9
ekpōiei=W : corr. W¹ || 10 h] kai/PACHYMERES || 12 sunvřhtai f | metabaihei m | pou] touto
PACHYMERES || 13 to/ante geho] add. f || 14-15 epil\ tou= sumfwhou gA || 15 epil\ touj] epil\ to/g :
epil\ to/ epil\ touj Wallis || 16 susthmatwn twñ legomēwn sunhmmēwn PACHYMERES || 18
e] Joi PACHYMERES || 24 mi#?m : corr. M¹W¹ || 25 prosl hptikhē gAP^{par} PACHYMERES || 26 eh
apasin mf : e]mfanh=apasin gV¹ : e]mfanh=eh apasin A : eh apasin au]toij e]mfanh=duhatai
Wallis

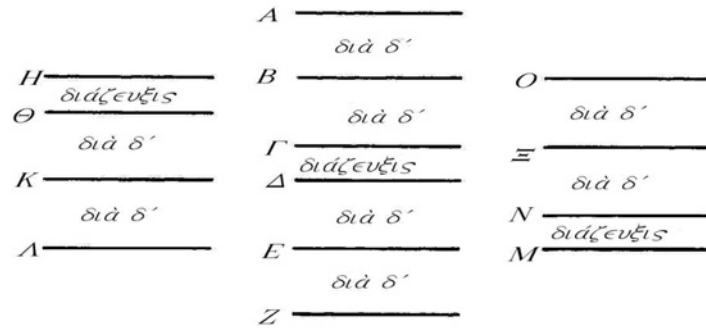
δύναται ποιεῖν τὴν μεταβολήν, τῷ δὲ τῶν ἐν τοῖς τετραχόρδοις λόγων ἕτε-
 ρος ἐξαλλάσσειν τὸ μέλος, τῷ δὲ σύμμετρος ὡς ἂν πρῶτος συνιστάμενος
 τῶν ἐμμελῶν, μήτε μεγάλας τὰς ἐκβάσεις τοῦ μέλους, μήτε βραχείας πάνυ
 καθιστάναι· δυσδιάκριτον γὰρ ἐκάτερον τούτων | ταῖς ἀκοαῖς. γίνεται μὲν
 5 οὖν τρία τετράχορδα κατὰ τὸ ἐξῆς συνημμένα πρὸς τὸ τῆς τοιαύτης μετα-
 βολῆς ἴδιον μίξει τινὶ μερικῇ δύο διεζευγμένων συστημάτων, ὅταν ὅλα
 διαφέρωσιν ἀλλήλων κατὰ τὸν τόνον τῷ διὰ τεσσάρων. ἐπεὶ δὲ οὐδὲ οὐ
 προεκεκόφει τοῖς παλαιοῖς ἢ μέχρι τούτων παραύξησις τῶν τόνων –μόνους
 γὰρ ἤδεισαν τὸν τε δώριον καὶ τὸν φρύγιον καὶ τὸν λυδίων ἐνὶ τόνῳ διαφέ-
 10 ροντας ἀλλήλων, ὡς μὴ φθάνειν ἐπὶ τὸν τῷ διὰ τεσσάρων ὀξύτερον ἢ βαρύ-
 τερον– καὶ οὐκ ἔχοντες, ὅπως ἀπὸ τῶν διεζευγμένων ποιήσωσιν ἐφεξῆς
 τρία τετράχορδα, συστήματος ὀνόματι περιέλαβον τὸ συνημμένον, ἵν' ἔχῃσι
 πρόχειρον τὴν ἐκκειμένην μεταβολήν. καθόλου μέντοι γε ἐπὶ τῶν τόνων τῶν
 τῷ διὰ τεσσάρων ὑπερεχόντων ἀλλήλων, ἐάν τε τῶν πρὸ τῆς ὁμοίας διαζε-
 15 ὑξεως ἐν ἑκατέρῳ τετραχόρδῳ τὸ τοῦ ὀξύτερου συναφθῇ τῷ τοῦ βαρυτέρου
 ἐπὶ τὸ ὀξύ, ποιεῖ ἐν τῷ βαρυτέρῳ τρία τετράχορδα συνημμένα, ὧν τὸ μετε-
 νεχθὲν γίνεται ὀξύτατον, ἐάν τε τῶν μετὰ τὴν ὁμοίαν διάζευξις τε-
 τραχόρδων τὸ τοῦ βαρυτέρου συναφθῇ τῷ τοῦ ὀξύτερου ἐπὶ τὸ βαρὺ, ποιεῖ
 20 πάλιν ἐν τῷ ὀξυτέρῳ τρία τετράχορδα συνημμένα, ὧν τὸ μετενεχθὲν
 γίνεται βαρύτερον.

Ἔστω γὰρ ἀπὸ τοῦ Α ὀξύτατου φθόγγου τετράχορδον ἐπὶ τὸ βαρὺ
 τὸ ΑΒ καὶ ἕτερον αὐτῷ συνημμένον τὸ ΒΓ καὶ τόνος ἐφεξῆς διαζευκτικὸς ὁ
 ΓΔ καὶ πάλιν ὑπ' αὐτὸν ἕτερα δύο τετράχορδα συνημμένα τὸ τε ΔΕ καὶ τὸ
 ΕΖ. εἰλήφθω δὲ τοῦ μὲν ὀξύτερου τῷ διὰ τεσσάρων τόνου ἢ μὲν ὁμοία τῇ
 25 ΓΔ διάζευξις [διὰ τεσσάρων] ἢ ΗΘ, συνημμένα δ' αὐτῇ πρὸς τὸ

---

1 thh m. poieia f || 7 t%=MW¹E¹f : ta/M¹g PACHYMERES : thh WVE : tv-s.s. gr. ta/A
 | outhe/om. Fg : del. W¹ || 14 t%} to/P in lemmate || 15 tetraxordwn VF¹ : tetraxord% rell. || 21
 tou=om. m | fJogou om. f || 25 dia\tessarwn codd. : del. Wallis et Düring

βαρὺ δύο πάλιν τετράχορδα τό τε ΘΚ καὶ τὸ ΚΛ, τοῦ δὲ τῶ διὰ τεσσάρων βαρυτέρου τόνου πρὸς τὸν πρῶτον ἢ μὲν ὁμοία διάζευξις τῆ ΓΔ ἢ ΜΝ, συνημμένα δ' αὐτῇ πρὸς τὸ ὀξὺ δύο τετράχορδα τό τε ΝΞ καὶ τὸ ΞΟ.

57

- 5 ἐπεὶ τοίνυν ὁ Θ φθόγγος ὁμοίος ἐστὶ τῶ Δ, ὀξύτερος ἔσται αὐτοῦ τῶ | διὰ τεσσάρων –ἔστι δὲ καὶ τοῦ Κ ὀξύτερος τῶ αὐτῶ– ἰσότονοι ἄρα εἰσὶν ὁ τε Δ καὶ ὁ Κ, ὥστε δυνατὸν ἔσται συναφθῆναι τῶ Δ ἐπὶ τὸ ὀξὺ τὸ ΚΘ τετράχορδον καὶ ποιῆσαι τρία ἐφεξῆς ἐν τῶ ΑΖ τόνῳ τετράχορδα, ὧν αὐτὸ ἔσται ὀξύτατον, τὰ ΖΕ καὶ ΕΔ καὶ ΔΘ. πάλιν ἐπειδὴ ὁ Ν φθόγγος ὁμοίος
- 10 ἐστὶ τῶ Γ, βαρύτερος ἔσται αὐτοῦ τῶ διὰ τεσσάρων –ἔστι δὲ καὶ τοῦ Ξ βαρύτερος τῶ αὐτῶ– ἰσότονοι ἄρα εἰσὶν ὁ τε Γ καὶ ὁ Ξ, ὥστε δυνατὸν ἔσται συναφθῆναι τῶ Γ ἐπὶ τὸ βαρὺ τὸ ΞΝ τετράχορδον καὶ ποιῆσαι πάλιν τρία ἐφεξῆς ἐν τῶ ΑΖ τόνῳ τετράχορδα, ὧν αὐτὸ ἔσται βαρύτερον, τὰ ΑΒ καὶ ΒΓ καὶ ΓΝ.

15 ζ'. Περὶ τῶν κατὰ τοὺς καλουμένους τόνους μεταβολῶν.

- Ἔστι μὲν οὖν παρακειμένης τοῖς διεζευγμένοις τελείοις συστήμασι τῆς κατὰ τὸ διὰ τεσσάρων παραβολῆς παρέλκει τὸ συνημμένον σύστημα μετὰ τοῦ μηδὲ τὴν τοῦ τελείου φύσιν ὡς εἵπομεν ἔχειν, διὰ τοῦτο γερονέτω δῆλον. διοριστέον δὲ πάλιν, ὅτι τῶν καθ' ὅλας τὰς συστάσεις γι-
- 20 νομένων μεταβολῶν, ἃς καλοῦμεν ἰδίως τόνους παρὰ τὸ τῆ τάσει

9 ta] to/mf || 14 eχh] h(υπογραφη/post GN add. f || 16 parakeimehoij mfg : para-keimehij A || 20 tohouj] s.s.gr. tropouj G

λαμβάνειν τὰς διαφοράς, δυνάμει μὲν ἄπειρόν ἐστι τὸ πλῆθος, ὡσπερ καὶ
τὸ τῶν φθόγγων –μόνω γὰρ διαφέρει φθόγγου ὁ οὕτω λεγόμενος τόνος τῶ
σύνθετος εἶναι παρ' ἐκεῖνον ἀσύνθετον, καθάπερ γραμμὴ παρὰ σημείον,
οὐδενὸς οὐδὲ ἐνταῦθα κωλύσοντος, ἐάν τε τὸ σημεῖον μόνον, ἐάν τε τὴν
5 ὅλην γραμμὴν μεταφέρωμεν ἐπὶ τοὺς συνεχεῖς τόπους– ἐνεργεῖα δὲ τῆ πρὸς
τὴν αἴσθησιν ὠρισμένον, ἐπειδὴ καὶ τὸ τῶν φθόγγων. διὸ καὶ τρεῖς ἂν εἶεν
ὄροι τῶν περὶ τοὺς τόνους θεωρουμένων, ὡς ἐφ' ἐκάστης τῶν συμφωνιῶν,
πρῶτος μὲν καθ' ὃν ὁ τῶν ἄκρων τόνων λόγος συνίσταται, δεύτερος δὲ καθ'
ὃν τὸ πλῆθος τῶν μεταξὺ τῶν ἄκρων, τρίτος δὲ καθ' ὃν αἱ πρὸς ἀλλήλους
10 ὑπεροχαὶ τῶν ἐφεξῆς, καθάπερ ἐπὶ τοῦ διὰ τεσσάρων φέρε εἰπεῖν, ὅτι τε
τὸν ἐπίτριτον ποιῶσι λόγον οἱ ἄκροι τῶν φθόγγων καὶ ὅτι μόνοι τρεῖς οἱ
συντιθέντες τὸν ὅλον καὶ ὅτι τοιαῖδε αἱ τῶν λόγων διαφοραὶ, πλὴν καθ'
ὅσον τούτων μὲν τῶν ὄρων ἕκαστος ἴδιον ἔχει τὸ αἷτιον, ἐπὶ δὲ τῶν τόνων
ἐπονταὶ πῶς τῶ πρώτῳ τῶν ὄρων οἱ λοιποὶ δύο μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς ἐχόμενοι
15 παραφυλακῆς, ἥς τὸ ἀκόλουθον ἀγνοήσαντες οἱ πλείστοι διαφορῶς ἕκασ-
τον ἐκτίθενται | τῶν ὄρων, οἱ μὲν ἐπ' ἐλάττονα τοῦ διὰ πασῶν φθάσαντες, **58**
οἱ δ' ἐπ' αὐτὸ μόνον, οἱ δὲ ἐπὶ μείζονα τούτου, προκοπὴν τινα σχεδὸν τοια-
ύτην ἀεὶ τῶν νεωτέρων παρὰ τοὺς παλαιότερους θηρωμένων, ἀνοικεῖον τῆς
περὶ τὸ ἥρμοσμένον φύσεώς τε καὶ ἀποκαταστάσεως, ἥ μόνη περαίνειν
20 ἀναγκαῖόν ἐστι τὴν τῶν ἐσομένων ἄκρων τόνων διάστασιν, ὡς ἂν μήτε τῆς
κατὰ τὴν φωνὴν μεταβάσεως ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν ἔχειν ὄρον δυναμένης,
μήτε τῆς κατ' ἄλλο τι τῶν ποιησάντων τοὺς ψόφους. οὐδὲ γὰρ ἔνεκεν τῶν
ὀξυτέρων ἢ βαρυτέρων φωνῶν εὔροιμεν ἂν τὴν σύστασιν τῆς κατὰ τὸν
τόνον μεταβολῆς γεγεννημένην –ὅποτε πρὸς τὴν τοιαύτην διαφορὰν ἢ τῶν
25 ὀργάνων ὅλων ἐπίτασις ἢ πάλιν ἄνεσις ἀπαρκεῖ, μηδεμιᾶς γε παραλλαγῆς
περὶ τὸ μέλος ἀποτελουμένης, ὅταν ὅλον ὁμοίως ὑπὸ τῶν βαρυφωνοτέρων ἢ

---

2 ο(om. M || 4 kwl ubntoj f || 7 wj om. fA || 16 e) atton g : toh e) attona A || 17 to
meizon g : toh meizon A || 18 pal aiouj g || 22 poiouhtwn gA¹ || 23 h) barutefwn om. m :
s.s.V¹A : barutefwn h)ouutefwn Wallis || 25 eparxei-f || 26 h)ot(an mal. Winnington-Ingram

τῶν ὀξυφωνοτέρων ἀγωνιστῶν διαπεραίνηται— ἀλλ’ ἔνεκα τοῦ κατὰ τὴν
 μίαν φωνὴν τὸ αὐτὸ μέλος ποτὲ μὲν ἀπὸ τῶν ὀξυτέρων τόπων ἀρχόμενον,
 ποτὲ δὲ ἀπὸ τῶν βαρυτέρων, τροπὴν τινα τοῦ ἤθους ἀποτελεῖν, τῷ μηκέτι
 πρὸς ἑκάτερα τὰ πέρατα τοῦ μέλους συναπαρτίζεσθαι τὰ τῆς φωνῆς ἐν
 5 ταῖς τῶν τόνων ἐναλλαγαῖς, ἀλλ’ ἀεὶ προκαταλήγειν, ἐπὶ μὲν θάτερα τὸ
 τῆς φωνῆς πέρασ τοῦ τοῦ μέλους, ἐπὶ δὲ τὰ ἐναντία τὸ τοῦ μέλους πέρασ
 τοῦ τῆς φωνῆς, ὥστε τὸ ἐξαρχῆς ἐφαρμόσαν τῇ διαστάσει τῆς φωνῆς, πῆ
 μὲν ἀπολείπον ἐν ταῖς μεταβολαῖς, πῆ δὲ ἐπιλαμβάνον, ἑτέρου ἤθους φαν-
 τασίαν παρέχειν ταῖς ἀκοαῖς.

10 ἦ. Ὅτι τῷ διὰ πασῶν ὀρίζεσθαι δεῖ τοὺς ἄκρους τῶν τόνων.

Ἔστω τοίνυν ἡ πρώτη καὶ κυριωτάτη τῆς κατὰ τὸ ἤρμοσμένον
 ὁμοιότητος ἀποκατάστασις ἐν τῷ πρώτῳ πάλιν τῶν ὁμοφώνων, τουτέστι τῷ
 διὰ πασῶν, τῶν περιεχόντων αὐτὸ φθόγγων ὡς ἐπεδείξαμεν ἀδιαφορούντων
 ἐνός. καὶ ὥσπερ αἱ συντιθέμεναι μετ’ αὐτοῦ τῶν συμφωνιῶν τοῦτο ποιού-
 15 σιν, ὅπερ ἂν ἐποίουν, εἰ καὶ καθ’ αὐτὰς ἦσαν, οὕτως καὶ τῶν μελῶν ἕκασ-
 τον ἐπὶ μόνῃς τῆς κατὰ τὸ πρῶτον ὁμόφωνον διαστάσεως ἢ τῆς ἀπ’ αὐτοῦ
 συντιθεμένης δύναται τὴν ἀρχὴν λαβὸν ἀφ’ ἑκατέρου τῶν ἄκρων φθόγγων
 ὁμοίως διεκδραμεῖν. διὸ κὰν ταῖς τῶν τόνων μεθαρμογαῖς, ὅταν τὸν τῷ διὰ
 πασῶν ὀξύτερον ἢ βαρύτερον θελήσωμεν μεταλαβεῖν, οὐδένα κινουῦμεν τῶν
 20 φθόγγων ἀεὶ τινὰς κινουῦντες ἐν ταῖς λοιπαῖς, ἀλλ’ αὐτὸς τε ὁ τόνος ὁ
 αὐτὸς γίνεται τῷ ἐξαρχῆς. καὶ πάλιν ἀκολουθῶς ὁ μὲν κατὰ τὸ διὰ
 τεσσάρων τοῦ ἐξαρχῆς διαφέρων τῷ κατὰ τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ τεσσάρων
 διαφέροντι τοῦ αὐτοῦ, ὁ δὲ κατὰ τὸ διὰ πέντε τοῦ ἐξαρχῆς διαφέρων τῷ
 κατὰ τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε διαφέροντι τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων

59

---

7 mel oj post fwnh̄ add. V¹f || 8 e(terou h)lōuj gA : e(terou h)to/m : e(terothtoj fW¹
 : e(terothta tou=h)lōuj P^{par} : e(terou ei)lōuj PACHYMERES || 9 parekei f || 10 in tit. t%-om.f || 12
 eh t%-tw̄a prw/twn m : corr. W¹ || 15 ou(t)wj h̄san mf : corr. W¹ || 17 l aboh Alexanderson :
 l abwh codd. || 18 t%̄j tw̄a mf || 19 h) kai/mg

5
 10
 15
 20

ὁμοίως. ὡς οἱ μὲν ἐνδοτέρω τοῦ διὰ πασῶν ἀφορίζοντες τοὺς ἄκρους τῶν
 τόνων οὐκ ἂν εἶεν ἀποκαθεστηκότες τὸ ἤρμοσμένον –ἔσται γὰρ τις ὑπὲρ
 αὐτοὺς ἀνόμοιος ἅπασι τοῖς πρώτοις– οἱ δὲ ὑπερεκπίπτοντες τοῦ διὰ
 πασῶν τοὺς ἀπ’ αὐτοῦ τοῦ διὰ πασῶν ἀπωτέρω παρελκόντως ὑποτίθενται,
 τοὺς αὐτοὺς ἀεὶ γινομένους τοῖς προειλημμένοις, τουτέστι τὸν μὲν διὰ
 πασῶν τῷ ἐξαρχῆς, τοὺς δὲ ἴσον ἀπέχοντας τοῦ διὰ πασῶν τοῖς ἴσον
 ἀπέχουσιν ἐπὶ τὰ αὐτὰ τοῦ ἐξαρχῆς. οὐ δεόντως οὖν οὐδὲ οἱ μέχρι μόνου
 τοῦ διὰ πασῶν προελθόντες συγκαταριθμοῦσι τοῖς τόνους τὸν τῷ ἐξαρχῆς
 διὰ πασῶν. ταῦτόν γὰρ φανήσονται πεπονηότες τοῖς ὑπερβαίνουσι τὸν
 ἐκκείμενον ὄρον, πλὴν καθ’ ὅσον οὗτοι μὲν ἐφ’ ἐνός, ἐκεῖνοι δὲ ἐπὶ
 πλειόνων, ὥστε δικαίως ἂν αὐτοῖς ὑπαντηθῆναι παρὰ τῶν ἐπιτιμωμένων,
 ὡς τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν αἰτίαν παρασχοῦσι τῆς ὑπερβολῆς. εἰ γὰρ ἅπαξ
 λαμβάνεται τις ὁ αὐτὸς ἐπὶ τῶν προκειμένων ὡς ὁ διὰ πασῶν τῷ ἐξαρχῆς,
 τί κωλύει, φήσαιεν ἂν, προστίθεσθαι καὶ τοὺς τοῖς λοιποῖς ἐξῆς ὄντας
 ἀνάλογον; καίτοι γε τοῦ μὴ δεῖν τῷ πλήθει τῶν ὄρων τοῦ διὰ πασῶν με-
 τρεῖσθαι τὰς ἐν αὐτῷ δυνάμεις, ἀλλὰ τῷ πλήθει τῶν συντιθέντων αὐτὸ
 λόγων, παράδειγμα προσφύεστατον ἔχομεν ἀπὸ τῶν ὑπ’ αὐτοῦ περιεχο-
 μένων εἰδῶν. ἑπτὰ γὰρ μόνα ταῦτα πάντες ἀπαξαπλῶς ὑποτιθέμεθα, τῶν
 ποιούντων αὐτὰ φθόγγων ὀκτὼ τυγχανόντων, καὶ οὐδὲ εἷς ἂν εἴποι τὸ ἀπὸ
 τοῦ βαρυτάτου, φέρε εἰπεῖν, ἐπὶ τὸ βαρὺ λαμβανόμενον ἕτερον εἶδος ποιεῖν
 τοῦ πρώτου, καὶ ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἀπὸ τοῦ ὀξυτάτου, διὰ τὸ καὶ καθόλου πᾶν
 ὅτιοῦν τὸ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἀφ’ ἑκατέρου τῶν ἄκρων τοῦ διὰ πασῶν
 ἀρχόμενον τὴν αὐτὴν ἀπεργάζεσθαι δύναμιν.

---

3 touj t%-f || 4 touj ap' autou=tou-dialpaswn om. mgA : s.s.V¹A || 6 t%-eparxhj –
 dialpaswn om. M || 8 toh t%j toij twa m : corr. W¹ || 14 ef ohtaj m || 15 ahal ogouj f || 19 to/
 correxi : toh codd. || 21 epij e%i f | apo% epi/Vf

θ'. Ὅτι μόνους ἑπτὰ δεῖ τοὺς τόνους ὑποτίθεσθαι τοῖς εἵδεσι τοῦ διὰ 60
πασῶν ἰσαρίθμους.

Ἐνήγαγε δ' οὖν ἡμᾶς ὁ λόγος εἰς τὸ καὶ τὸ πλῆθος τῶν τόνων
συνιδεῖν. καλῶς γὰρ ἂν ἔχοι τοῖς τοῦ διὰ πασῶν εἵδεσιν ἰσαρίθμους ἀν-
5 τοὺς ποιεῖν, ὅτι τосαυτά ἐστὶ καὶ τὰ συναμφοτέρων τῶν πρώτων συμφω-
νιῶν κατὰ τὸ ἀκόλουθον εἰλημμένα τοῖς καθ' ἕκαστον λόγοις, ὧν ἡ φύσις
οὔτε πλείους οὔτε ἐλάττους ὑποτίθεσθαι συγχωρεῖ. καθάπερ οὖν, εἴ τις
ἐθέλοι κατὰ πλείω μέρη ποιεῖσθαι τὰς διαιρέσεις εἰ τύχοι τοῦ διὰ
τεσσάρων παρὰ τὰς τρεῖς, ἢ νῆ Δία τосαύτας ἐν τυχούσαις ὑπεροχαῖς, ἢ
10 πάλιν ἐν ὠρισμέναις μὲν, ἐτέραις δὲ τῶν κατὰ τὸν ἀρμόζοντα λόγον
εἰλημμένων, εὐθὺς ἐνίσταται τό τε εὐλόγον καὶ τὸ φαινόμενον· οὕτως καὶ 61
τοῖς τοὺς ὑπὸ τῶν διὰ πασῶν περιεχομένους τόνους ἀκολουθούς ὄντας τῇ
φύσει τῶν συμφωνιῶν καὶ τὴν γένεσιν ἐκείνων ἔνεκεν εἰληφότας, ἵνα καὶ
ὅλα τὰ συστήματα συμφώνους λαμβάνη διαφοράς, ἢ πλείους τῶν ἑπτὰ τοῦ
15 διὰ πασῶν εἰδῶν τε καὶ λόγων ὑποτιθεμένοις, ἢ κατ' ἴσας πάντων ὑπε-
ροχὰς ἀλλήλων, οὐ συγχωρητέον, ἐπεὶ μηδὲ ἔχουσιν εἰπεῖν πιθανὴν αἰτίαν,
μήτε τῆς κατὰ τὴν δι' ὅλων παραύξησιν ἰσότητος –ἀπροσφόρου παντάπασιν
ἐν ἀρμονίᾳ τοῦ τοιούτου καταλαμβανομένου– μήτε τοῦ τονιαίας φέρε
εἰπεῖν εἶναι πάσας τὰς ὑπεροχὰς, ἢ πάλιν ἡμιτονιαίας ἢ διεσιαίας, ἀφ' ὧν
20 ὑποτιθεμένων καὶ τὸν ἀριθμὸν ὀρίζονται τῶν τόνων κατὰ τὸ τῶν ποιούντων
τὸ διὰ πασῶν πλῆθος. τί γὰρ μᾶλλον τηλικαύτας ἂν αὐτὰς ποιοῖεν, τοῦ
συμφώνου κατ' αὐτοὺς καὶ ταύτας κάκεινας καὶ πλείους ἄλλας
ἐπιδεχομένου, κὰν ταῖς τῶν γενῶν, κὰν ταῖς τῶν διαστάσεων τάξεσιν; οὐδὲ
γὰρ ἔνεστιν αὐτοῖς λέγειν, ὅτι τοῦτο μὲν τὸ μέγεθος ἀπηρτισμένως διαιρεῖ
25 τὸ διὰ πασῶν, ἐκεῖνο δὲ οὐκ ἀπηρτισμένως, ἢ τοῦτο μὲν ἐν ἀρτίοις εἰ τύχοι

---

3 eij̄ to|pl̄ h̄oj̄ Wallis || 6 to/WgA : toh MW¹VEf || 10 eh ante e|t̄e|raij̄ add. Wallis
|| 11 ou|tw̄ kai|toij̄ u|po|Wallis || 20-21 kata|– pasw̄a scr. Düring : kata|to|tw̄a to|iou|twn t%-
dial pasw̄a m : kata|to|tw̄a to|iou|twn dial pasw̄a f : kata|to|tw̄a po|iou|twn (gr:to|iou|twn)
tou=dial pasw̄a g : kata|to|tw̄a to|iou|twn to|dial pasw̄a A || 21 ti| h̄|m || 24 au|t̄aij̄ m : corr.
W¹

μερισμοῖς, ἐκεῖνο δὲ ἐν περισσοῖς. ἀλλ' ἐὰν ὁ τόνος εἰς ἕξ διαιρῆ τὸ διὰ
 πασῶν καὶ τὸ ἡμιτόνιον εἰς δώδεκα, καὶ τὸ τοῦ τόνου τρίτον εἰς
 ὀκτωκαίδεκα, καὶ τὸ τέταρτον εἰς εἴκοσι καὶ τέσσαρα, καὶ οὕτω τούτων
 οὐδὲν ἀνεπαίσθητον ἔχει τὴν διαφορὰν, τίνας οὖν, εἴποι τις, διοριστέον τῶν
 5 ἐπτὰ τόνων ὑπεροχάς, ἐπεὶ μήτε εἰς ἐπτὰ ἴσους λόγους διαιρεῖται | τὸ διὰ 62
 πασῶν, μήτε ἀνίσων ὄντων πρόχειρόν ἐστι τὸ ποίους αὐτῶν ὑποτίθεσθαι
 προσήκει; τοὺς ὑπὸ τῶν πρώτων συμφωνιῶν κατ' ἐπακολούθησιν εὐρημέ-
 νους ῥητέον, τουτέστι τοὺς περιλειπομένους ἐκ τῆς τοῦ διὰ τεσσάρων ἐντὸς
 τοῦ διὰ πασῶν ἐφ' ἕτερα παραυξήσεως, τῆς αὐτῆς οὔσης τῆ τοῦ διὰ πέντε
 10 πρὸς τὰναντία συνισταμένη ὅτε γὰρ τῷ διὰ τεσσάρων τινὸς βαρύτερος
 φθόγγος τῷ διὰ πέντε τοῦ ὁμοφώνου αὐτῷ κατὰ τὸ βαρύτερον γίνεται ὀξύ-
 τερος, καὶ ὁ τῷ διὰ τεσσάρων τινὸς ὀξύτερος τῷ διὰ πέντε τοῦ ὁμοφώνου
 αὐτῷ κατὰ τὸ ὀξύτερον γίνεται βαρύτερος. ἀναγκαῖον δὲ ἐστὶν οὐκ
 ἐνταῦθα μόνον, ἀλλὰ καὶ πανταχῆ προηγείσθαι καὶ προὑποτίθεσθαι τὰ
 15 ὁμόφωνα τῶν συμφώνων, τὰ δὲ σύμφωνα τῶν ἐμμελῶν, ὥστε καὶ τῶν τόνων
 τοὺς συμφώνους δεῖ λαμβάνεσθαι πρώτον, εἶτα τοὺς διὰ τῆς ὑπεροχῆς το-
 ῦτων εὐρισκομένους, ὁποῖοί τινες ἐὰν ᾦσιν, ὡς οὐχ οὕτως τῆς εἰς τοὺς
 ἐφεξῆς τόνους μεταβάσεως πρόσφορον ποιούσης τὴν μεταβολήν, ὡς τῆς εἰς
 τοὺς ταῖς πρώταις διαφέροντας συμφωνίας.

20 **ι'. Πῶς ἂν ὑγιῶς λαμβάνοιντο τῶν τόνων αἱ ὑπεροχαί.**

Ἐοίκασι δὲ οἱ μέχρι τῶν ὀκτῶ τόνων προελθόντες διὰ τὸν ἕνα
 τὸν περισσῶς τοῖς ἐπτὰ συναριθμούμενον ταῖς μὲν οἰκείαις αὐτῶν ὑπερο-
 χαῖς ὀπωσοῦν ἐπιπεσεῖν, οὐ μέντοι κατὰ τὴν δέουσαν ἐπιβολήν. ἀπλῶς γὰρ
 τοὺς τρεῖς τοὺς ἀρχαιοτάτους, καλουμένους δὲ δώριον καὶ φρύγιον καὶ
 25 λυδῖον παρὰ τὰς ἀφ' ὧν ἤρξαντο ἐθνῶν ὀνομασίας, ἢ ὅπως τις ἕτερος

---

6 prokeiroh̄ est̄i tōl poiōuj̄ aūtwn̄ om. sed add. m.a. in marg. W || 9 eḡ̄ eḡ̄era
 Alexanderson : eḡ̄ eḡ̄atera codd. | tv=tou=A : th̄j̄ tw̄n̄ ME : tv=tw̄n̄ WVf : th̄j̄ t̄=g || 10 su-
 nistameh̄v scr. Düring : -hj̄ codd. || 12 tou=om. WVA : add. W¹ || 13 to/om. mA || 15 tw̄n̄
 sumfwh̄wn̄ talde\sumfwn̄a om. M || 24 kai\l̄ ud̄ion̄ kai\l̄ fruḡion̄ m : corr. W¹

αἰτιολογεῖν βούλεται, τόνῳ διαφέροντας ἀλλήλων ὑποθέμενοι, καὶ διὰ τοῦ-
 το ἴσως τόνους αὐτοὺς ὀνομάσαντες, ἀπὸ τούτων ποιούσι πρώτην μετα-
 βολὴν σύμφωνον ἀπὸ τοῦ βαρυτάτου τῶν τριῶν καὶ δωρίου τὴν ἐπὶ τὸ ὄξυ
 5 διὰ τεσσάρων, προσαγορεύσαντες τοῦτον τὸν τόνον μιζολύδιον ἐκ τῆς πρὸς
 τὸν λύδιον ἐγγύτητος, ὅτι μηκέτι τονιαίαν ὄλην πρὸς αὐτὸν ἐποίει τὴν ὑπε-
 ροχὴν, ἀλλὰ κατὰ τὸ περιλειπόμενον τοῦ διὰ τεσσάρων | μέρος μετὰ τὸ ἀπὸ
 τοῦ δωρίου ἐπὶ τὸν λύδιον δίτονον. εἶτα ἐπειδήπερ ὑπὸ τοῦτον ἦν διὰ
 τεσσάρων κείμενος ὁ δῶριος, ἵνα καὶ τοῖς λοιποῖς ὑποβάλωσι τοὺς διὰ
 τεσσάρων βαρυτέρους, τὸν μὲν ὑπὸ τὸν λύδιον ἐσόμενον ὑπολύδιον ὠνόμα-
 10 σαν, τὸν δὲ ὑπὸ τὸν φρύγιον ὑποφρύγιον, τὸν δὲ ὑπὸ τὸν δῶριον ὑποδῶριον,
 ᾧ τόνῳ τὸν διὰ πασῶν ἐσόμενον ἐπὶ τὸ ὄξυ τὸν αὐτὸν ὄντα προσηγόρευσαν
 ὑπερμιζολύδιον ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος, ὡς ὑπὲρ τὸν μιζολύδιον εἰλημμένον
 -τῷ μὲν ὑπὸ καταχρησάμενοι πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ βαρύτερον ἔνδειξιν, τῷ δὲ
 ὑπὲρ πρὸς τὴν ἐπὶ τὸ ὄξύτερον. καὶ γίνεται κατὰ τὴν τῶν πρώτων
 15 ἀκολουθίαν ὑποδωρίου μὲν πάλιν πρὸς ὑποφρύγιον ὑπεροχὴ τόνος, καὶ
 ὁμοίως ὑποφρυγίου πρὸς ὑπολύδιον, τούτου δὲ πρὸς τὸν δῶριον ἢ τοῦ
 λείμματος, ὃ θέλουσι ποιεῖν ἡμιτόνιον. οὐ δεῖ δέ, ὡς ἔφαμεν, ἀπὸ τῶν
 ἐμμελῶν λαμβάνεσθαι τὰ σύμφωνα, τὸναντίον δὲ ἀπὸ τούτων ἐκεῖνα, διό-
 τι τὰ σύμφωνα καὶ εὐληπτότερα ἐστὶ καὶ κυριώτερα πρὸς τε τὰ ἄλλα
 20 πάλιν καὶ πρὸς μεταβολάς. ὅπερ ἂν γένοιτο κατὰ τὸν προσήκοντα τρόπον,
 εἰ ὄξύτερον τόνον προθέντες, ὡς τὸν Α, λάβοιμεν πρῶτον τὸν τούτῳ διὰ
 τεσσάρων ἐπὶ τὸ βαρύτερον, ὡς τὸν Β, καὶ τὸν ἔτι τούτου διὰ τεσσάρων
 βαρύτερον ἐντός γε τοῦ διὰ πασῶν ἐλευσόμενον, ὡς τὸν Γ, εἶτα, ἐπειδήπερ
 ὁ τούτῳ διὰ τεσσάρων ἐπὶ τὸ βαρύτερον ὑπερπίπτει τοῦ διὰ πασῶν, τὸν
 25 ἰσοδυναμοῦντα αὐτῷ, τουτέστι τὸν ὄξύτερον τοῦ Γ τῷ διὰ πέντε λαβόντες,

---

2 ἰσοτοῦουῖ W¹V¹fg : τοῦουῖ ἰῶωῖ transp. PACHYMERES | ὀνομαζοντεῖ Wallis || 6
 μεῖουῖ m || 6-7 meta\ tou=- ditohou m || 7 upo] epi/mgA || 11 %lgA : oulmf || 20 pal in mgA :
 pahta f | taj ante metabol aj add. Wallis || 21 toh toutou t%-d. t. baruteron f || 22 toh epi
 tout% mg | t%-ante dia\ tessarwn add. Wallis || 23 ehto] ge tou=d. p. e] eusomenon om. sed
 add. m.a. in marg.V | ge] te m || 24 tou] to/m : corr. M¹

5 ὡς τὸν Δ, πάλιν αὖ τὸν τούτου βαρύτερον τῷ διὰ τεσσάρων θείημεν, ὡς τὸν
 E, καὶ ἔτι ἀντὶ μὲν τοῦ βαρυτέρου τῷ διὰ τεσσάρων τοῦ E, διὰ τὸ καὶ τοῦ-
 τον ὑπερπίπτειν τοῦ διὰ πασῶν, ποιήσαιμεν ὀξύτερον τοῦ E τῷ διὰ πέντε
 τὸν Z, τούτου δὲ πάλιν τὸν βαρύτερον τῷ διὰ τεσσάρων θείημεν τὸν H. το-
 10 ὑτων γὰρ οὕτως εἰλημμένων αὐτόθεν ἀπὸ μὲν τῆς τοῦ διὰ τεσσάρων
 πρώτου συμφώνου συνεχοῦς ἐπὶ τὸ βαρὺ καθαιρέσεως, ἣτις ἐστίν, ὡς ἔφα-
 μεν, ἢ αὐτὴ τῆ διὰ πέντε πρὸς τὸ ὀξὺ παραυξήσει, πάντως ἐξακολουθήσει
 τὸ τὰς μὲν τῶν ΓΕ καὶ τῶν ΗΕ καὶ τῶν ΒΔ καὶ τῶν ΔΖ ὑπεροχὰς τονιαίας
 συνίστασθαι, τὰς δὲ τῶν ΗΒ καὶ ΖΑ τοῦ καλουμένου λείμματος περιεκ-
 15 τικάς. ἐπειδὴ γὰρ ὁ Δ τόνος τοῦ μὲν E τῷ διὰ τεσσάρων ὀξύτερος ὑπόκει-
 ται, τοῦ δὲ Γ τῷ διὰ πέντε, τόνος ἔσται ἢ τῶν ΓΕ ὑπεροχῆ· ὁμοίως ἐπειδὴ ὁ
 Z τοῦ μὲν H τῷ διὰ τεσσάρων | ἐστὶν ὀξύτερος, τοῦ δὲ E τῷ διὰ πέντε, τόνος
 ἔσται καὶ ἢ τῶν ΕΗ ὑπεροχῆ. πάλιν ἐπεὶ ὁ Γ διτόνω βαρύτερός ἐστι τοῦ H,
 τοῦ δὲ Β τῷ διὰ τεσσάρων, ἢ τῶν ΒΗ ὑπεροχῆ περιέξει τὸ λείμμα. λοιπὸν δὲ
 20 ἐπειδήπερ διὰ τεσσάρων εἰσὶν οἱ τε ΒΓ καὶ οἱ ΔΕ καὶ οἱ ΖΗ καὶ οἱ ΒΑ, ὥσ-
 τε τὴν μὲν τῶν ΕΓ ὑπεροχὴν ἴσην συνίστασθαι τῆ τῶν ΔΒ, τὴν δὲ τῶν ΕΗ
 τῆ τῶν ΖΔ, τὴν δὲ τῶν ΒΗ τῆ τῶν ΑΖ, τονιαία μὲν ἔσται καὶ ἑκάτερα τῶν
 ΔΒ καὶ ΖΔ, τοῦ δὲ λείμματος ἢ τῶν ΑΖ. κἂν λάβωμεν δὲ τινὰ τῷ Γ διὰ
 πασῶν ἢ τῷ Α, τονιαίαν δηλονότι καὶ οὕτως ἔξει τὴν πρὸς τὸν ἐχόμενον
 25 ὑπεροχὴν, διὰ τὸ τοῦς ΑΓ τὸ δις διὰ τεσσάρων ποιούντας τῷ τόνῳ λείπειν
 τοῦ διὰ πασῶν.

64

25 Καὶ ἔστιν ὁ μὲν Α κατὰ τὸν μιξολύδιον, ὁ δὲ Ζ κατὰ τὸν λύδιον, ὁ
 δὲ Δ κατὰ τὸν φρύγιον, ὁ δὲ Β κατὰ τὸν δώριον, ὁ δὲ Η κατὰ τὸν ὑπολύ-
 διον, ὁ δὲ Ε κατὰ τὸν ὑποφρύγιον, ὁ δὲ Γ κατὰ τὸν ὑποδώριον, ὥστε εὐ-
 25 ρεθήσεσθαι τῷ λόγῳ τὰς ὁπωσοῦν παραδεδομένας αὐτῶν ὑπεροχὰς.

---

1 pal in toh αυτου=toutou g | αυlom. A || 2 E alt.] Q m : corr. V¹ || 3 E] Q m : corr.
 V¹ || 8 twa alt.] del. Düring || 9 thh ZA m : twa ZA A || 13 diatoh% M || 15 BA] AB fg || 16 DB]
 BD f || 19 toh] to/mf || 21 tou] t%-m : corr. W¹

μιξολύδιος	Α	λείμμα
λύδιος	Ζ	τόνος
φρύγιος	Δ	τόνος
δώριος	Β	λείμμα
ύπολύδιος	Η	τόνος
ύποφρύγιος	Ε	τόνος
ύποδώριος	Γ	τόνος

ια΄. Ὅτι οὐ δεῖ καθ' ἡμιτόνιον παραύξειν τοὺς τόνους.

Δῆλον δὲ ὅτι καὶ τούτων μὲν ὑποτεθειμένων ἡμῖν τῶν τόνων τῆς καθ' ἕκαστον τῆ δυνάμει μέσης ἰδιός τις γίνεται τοῦ διὰ πασῶν φθόγγος
5 διὰ τὸ ἰσάριθμον αὐτῶν τε καὶ τῶν εἰδῶν. ἐκλαμβανομένου γὰρ | τοῦ διὰ 65
πασῶν κατὰ τοὺς μεταξύ πως τοῦ τελείου συστήματος τόπους, τουτέστι
τοὺς ἀπὸ τῆς τῆ θέσει τῶν μέσων ὑπάτης ἐπὶ τὴν νήτην διεξευγμένων –
ἐνεκα τοῦ τὴν φωνὴν ἐμφιλοχῶρως ἀναστρέφεσθαι καὶ καταγίνεσθαι περὶ
τὰς μέσας μάλιστα μελωδίας, ὀλιγάκις ἐπὶ τὰς ἄκρας ἐκβαίνουσιν διὰ τὸ
10 τῆς παρὰ τὸ μέτριον χαλάσεως ἢ κατατάσεως ἐπίπονον καὶ βεβιασμένον– ἢ
μὲν τοῦ μιξολυδίου μέση κατὰ τὴν δύνναμιν ἐφαρμόζεται τῷ τόπῳ τῆς πα-
ρανήτης τῶν διεξευγμένων, ἵν' ὁ τόνος τὸ πρῶτον εἶδος ἐν τῷ προκειμένῳ
ποιήσῃ τοῦ διὰ πασῶν, ἢ δὲ τοῦ λυδίου τῷ τόπῳ τῆς τρίτης τῶν διεξευγ-
μένων κατὰ τὸ δεύτερον εἶδος, ἢ δὲ τοῦ φρυγίου τῷ τόπῳ τῆς παραμέσης
15 κατὰ τὸ τρίτον εἶδος, ἢ δὲ τοῦ δωρίου τῷ τόπῳ τῆς μέσης ποιούσα τὸ τέ-
ταρτον καὶ μέσον εἶδος τοῦ διὰ πασῶν, ἢ δὲ τοῦ ὑπολυδίου τῷ τόπῳ τῆς
λιχανοῦ τῶν μέσων κατὰ τὸ πέμπτον εἶδος, ἢ δὲ τοῦ ὑποφρυγίου τῷ τόπῳ

---

3 twa om. m || 13 tou=pr. om. mf

τῆς παρυπάτης τῶν μέσων κατὰ τὸ ἕκτον εἶδος, ἢ δὲ τοῦ ὑποδωρίου τῷ
 τόπῳ τῆς τῶν μέσων ὑπάτης κατὰ τὸ ἕβδομον εἶδος, ὥστε δύνασθαί τινας
 ἐν τῷ συστήματι τηρεῖσθαι φθόγγους ἀκινήτους ἐν ταῖς τῶν τόνων μεθαρ-
 μογαῖς παραφυλάσσοντας τὸ μέγεθος τῆς φωνῆς, διὰ τὸ μηδέποτε τὰς ἐν
 5 διαφόροις τόνοις ὁμοίας δυνάμεις τοῖς τῶν αὐτῶν φθόγγων τόποις πε-
 ριπίπτειν. πλείονων δὲ τῶν τόνων παρὰ τούτους ὑποτιθεμένων, ὃ ποιουῖσιν
 οἱ ἐν τοῖς ἡμιτονίοις τὰς ὑπεροχὰς αὐτῶν παραύξοντες, ἀναγκαῖον ἔσται
 δύο τόνων μέσας ἐνὸς φθόγγου τόπῳ πάντως ἐφαρμόζειν, ὥστε ὅλα κι-
 νεῖσθαι τὰ συστήματα κατὰ τὴν εἰς ἀλλήλους τῶν δύο τούτων τόνων με-
 10 θαρμογῆν, μηκέτι τηροῦντα κοινήν τινα τὴν ἐξαρχῆς τάσιν, ἥ παρα-
 μετρηθήσεται τὸ ἴδιον τῆς φωνῆς. τῆς μὲν γὰρ τοῦ ὑποδωρίου, φέρε εἰπεῖν,
 τῇ δυνάμει μέσης συνεζευγμένης τῇ κατὰ τὴν θέσιν τῶν μέσων ὑπάτη, τῆς
 δὲ τοῦ ὑποφρυγίου τῇ τῶν μέσων παρυπάτη, τὸν λαμβανόμενον μεταξὺ το-
 15 ὄξυτερον—δεήσει τὴν αὐτοῦ μέσῃν ἥτοι κατὰ τὴν ὑπάτην ἔχειν, ὡς καὶ ὁ
 ὑποδώριος, ἢ κατὰ τὴν παρυπάτην, ὡς καὶ ὁ ὄξυτερος ὑποφρύγιος, οὗ συμ-
 βαίνοντος, ἐπειδὴν εἰς ἀλλήλους μεθαρμοζώμεθα τοὺς τὸν κοινὸν φθόγγον
 εἰληφότας τόνους, κινηθήσεται μὲν οὗτος ἐπιταθεὶς ἢ χαλασθεὶς ἡμιτονίῳ,
 τῷ δὲ τὴν αὐτὴν ἐν ἑκατέρῳ τῶν τόνων δυνάμιν ἔχειν, τουτέστι τὴν τῆς
 20 μέσης, ἀκολουθήσουσιν αἱ τῶν λοιπῶν ἀπάντων φθόγγων ἐπιτάσεις ἢ
 χαλάσεις, ἔνεκα τοῦ συντηρεῖν τοὺς πρὸς τὴν μέσῃν λόγους τοὺς αὐτοὺς
 τοῖς πρὸ τῆς μεταβολῆς κατὰ τὸ κοινὸν ἀμφοτέρων τῶν τόνων γένος λαμ-
 βανομένοις, ὥστε μηδ' ἂν ἕτερον ἔτι δόξαι τῷ εἶδει τὸν τόνον παρὰ τὸν **66**
 25 πρότερον, ἀλλ' ὑποδώριον πάλιν ἢ τὸν αὐτὸν ὑποφρύγιον ὄξυφωνοτέρου
 τινὸς ἢ βαρυφωνοτέρου μόνον. τὸ μὲν οὖν εὐλογόν τε καὶ αὐταρκες τῶν
 ἐπτὰ τόνων μέχρι τούτων ὑποτετυπώσθω.

7 oi(om. mA | oi(eh toi] om. sed add. m.a. W || 19 t%] ou]w m : corr. W¹V¹E¹ || 24-
 25 o]ufwnoteron – barufwnoteron fg

ιβ'. Περὶ τῆς δυσχρηστίας τοῦ μονοχόρδου κανόνος.

Λοιποῦ δὲ ὄντος εἰς τὴν δι' ὅλης τῆς ἐναργείας ἐνδειξίν τῆς τοῦ
λόγου πρὸς τὴν αἴσθησιν ὁμολογίας τοῦ καὶ τὸν ἁρμονικὸν κανόνα κατα-
τεμεῖν –οὐ καθ' ἓνα μόνον τόνον, οἷον τοῦ ἀμεταβόλου συστήματος, οὐδὲ
5 γένος ἓν ἢ δύο κατὰ τὰ αὐτὰ τοῖς πρὸ ἡμῶν, ἀλλὰ κατὰ πάντας ἀπλῶς
τοὺς τόνους καὶ τῶν μελωδουμένων γενῶν ἕκαστον, ἵνα καὶ τοὺς κοινούς
τῶν φθόγγων τόπους ἔχωμεν ἅμα συνεκτεθειμένους– βραχέα προδιελευσό-
μεθα περὶ τῆς ἀτελείας τούτου δὴ τοῦ μονοχόρδου κανόνος, ᾧ μέχρι νῦν
οὐδὲν φαίνεται προσεπινενοημένον εἰς τὸ τὰς λόγῳ γινομένης ἁρμογᾶς ἐν
10 ταῖς δι' ὅλων μελωδίαις εὐδιάκριτον ἔχειν τὴν πρὸς τὰς αἰσθήσεις παρα-
βολήν. δοκεῖ μὲν γὰρ παρεληλυθέναι τὸ τοιοῦτον ὄργανον πρὸς χρῆσιν ἅμα
χειρουργικὴν καὶ θεωρίαν τῶν ἀποτελεσματικῶν τοῦ ἡρμοσμένου λόγου,
ἐπειδὴ τοῖς ἄλλοις οὐκ ἐφαίνετο τῶν εἰρημένων ἐκάτερον ὑπάρχον, ἀλλὰ
τοῖς μὲν κανονικοῖς τὸ θεωρηματικὸν μόνον, λύραις δὲ καὶ κιθάραις καὶ
15 τοῖς ὁμοίοις τὸ χρηστικόν, κἂν τούτοις μὲν μετὰ τοῦ καθήκοντος λόγου
συνισταμένων τῶν ἐμμελειῶν, μὴ δεικνυμένου δὲ δι' αὐτῶν, ὅποτε μὴδὲ ἐπὶ
τῶν αὐλῶν καὶ τῶν συρίγγων τὸ τοιοῦτον ἀκριβοῦται, ἃ μᾶλλον ἂν ἔχοι
πρὸς ἀμφοτέρας τὰς ἐνδείξεις τελειότερον, ὅτι τοῖς μήκεσιν ἀκολούθους
λαμβάνει τὰς τῶν φθόγγων διαφοράς. καταφανεῖ δ' ἂν πλείστον ὅσον τῶν
20 ἄλλων ἐνδέον τῷ τούτοις μὲν τὸ γοῦν ἕτερον ἀκριβῶς ὑπάρχειν, αὐτῷ δὲ
μὴδέτερον. πρῶτον μὲν γὰρ διὰ τὸ μήτε τὴν ὁμαλότητα τῆς χορδῆς
ἐξετάζεσθαι, μήτε τὰς θέσεις τῶν περάτων, ἢ καὶ μὴδὲ τοὺς παραδιδόμε-
νους τῶν κατὰ μέρος λόγους ὑγιῶς ἔχειν, οὐδόλως ἔτι τῷ λόγῳ ποιοῦνται
τὰς κατατομάς, ἀλλ' ἐντείναντες τὴν χορδὴν, εἶτα τὸν ὑπαγωγέα
25 παράγοντες, ἕως ἂν ταῖς ἀκοαῖς ὑπαντήσῃ τῶν ἐπιζητουμένων φθόγγων
ἕκαστος, ἐκεῖ σημειοῦνται τὴν οἰκείαν τομὴν ἀφέμενοι τοῦ πρὸς ὃ πέφυκεν

---

3 temeia F : katatemeia F¹ || 4 oibn wj epi\ tou=a) s. g : epi\ add. s.l. V¹ : wj epi/s.s.
A || 14 Jewrhtikoh V || 22 keratwn m : corr. W¹V¹E¹

–τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς τὰ ἔμπνευστα τῶν ὀργάνων κατασκευαζομένοις–.
 εἶτα κὰν δεόντως ὁ πῆχυς ἦ κατατετημένος, κατὰ σχολὴν μὲν παραγομέ-
 νου τοῦ ὑπαγωγέως, δύναιντ' ἂν οἱ φθόγγοι παραβάλλεσθαι μετρίως,
 θάτητον δὲ μεταβιβαζομένου διὰ τὸ τῆς μελωδίας ἐφεξῆς καὶ ἔρρυθμον οὐ-
 5 κέθ' ὁμοίως, μὴ καταλαμβανομένων ἀκριβῶς αὐτῶν τῶν οἰκείων σημειώ-
 σεων, μηδὲ εὐθικτουμένων διὰ τὸ τάχος τῆς παραγωγῆς. καὶ τῆς χρήσεως
 δὲ ἔνεκεν ἔσχατον ἂν εἴη πάντων τὸ ὄργανον τοῦτο καὶ ἀσθενέστατον, οὐ
 μόνον ὅτι τῇ μὲν ἀρμόζεται, τῇ δὲ κρούει χωρὶς καὶ ἅμα ταῖν χεροῖν, ὥστε
 ἀπεστερήσθαι τῶν ἐν τῇ χειρουργίᾳ καλλίστων –λέγω δὲ οἶον ἐπιψαλμοῦ,
 10 συγκρούσεως, ἀναπλοκῆς, καταπλοκῆς, σύρματος καὶ ὅλως τῆς διὰ τῶν
 ὑπερβατῶν φθόγγων συμπλοκῆς– διὰ τὸ τὴν κρούουσαν χεῖρα μίαν οὔσαν
 μήτε τὰς μείζους διαστάσεις ὑπερβαίνειν δύνασθαι ῥαδίως, μήτε δύο δια-
 φερόντων ἅμα ἀπτεσθαι τόπων, ἀλλ' ὅτι καὶ τὴν συνέχειαν τῶν ψόφων, τὸ
 ἐκμελέστατον εἶδος περιέχουσιν, ἅτε μηδένα ποιούσαν ἐστῶτα μηδὲ ὠρισ-
 15 μένον, ἀναγκαῖον ἐνταῦθα γίνεται κατὰ τὸν πλείστον χρόνον
 ἐπακολουθεῖν τῇ παραφορᾷ τῶν ὑπαγωγέων ἐπισυρόντων ἅμα τῇ πα-
 ρατρίψει τῆς χορδῆς τοὺς τοιοῦτους ἤχους, διὰ τὸ μὴ δύνασθαι πηδᾶν αὐ-
 τοὺς ὥσπερ καὶ ἀνάλλεσθαι πρὸς τοὺς διωρισμένους τόπους, ὅθεν οὐδὲ τοῖς
 ταχυτέροις ῥυθμοῖς οἷόν τε γίνεται χρῆσθαι ῥαδίως. καὶ μοι διὰ ταῦτα δο-
 20 κοῦσιν οἱ μεταχειριζόμενοι τὸ τοιοῦτον ὄργανον συνειδότες ταῖς
 ἐκπτώσεσι τῶν τοῦ ἤρμωσμένου φθόγγων μηδέποτε μόνον αὐτὸ παρέχειν
 ταῖς αἰσθήσεσι δοκιμασθησόμενον, ἀλλὰ ἢ καταυλούμενον ἢ κατασυριζό-
 μενον, ἵνα ταῖς ἐξ ἐκείνων κατηχήσεσι λαυθάνη διαμαρτάνον.

---

2 paragenomehou m : corr. W¹E¹ || 4 efrujmon MVEfg : eufruJmon W : eufuJmon
 W¹G^{gr}A || 5 au]tw] au]tu=W¹f : u]p' au]tw] A || 7 pahtwj f || 8 a]na mfA : mi#?gA^{gr} || 14
 ekmel e]staton f : e]mmel e]staton mgA || 16 ta]para]fora m : corr. W¹ || 19 gihetai] gihesJai f
 : gihesJai r#]di]wj Wallis || 22 a] l' a]bi/k. f || 23 diamartahwn f

ιγ'. Περὶ ὧν Δίδυμος ὁ μουσικὸς ἔδοξε προσποιεῖν τῷ κανόνι.

Δίδυμος δὲ ὁ μουσικὸς πειρᾶται μὲν εἰσάγειν τινὰ πρῶτος αὐτοῦ
διόρθωσιν. οὐ μὴν ἐφικνεῖται γε τοῦ δέοντος μόνῳ τῷ τῆς ὑπαγωγῆς εὐ-
πορωτέρῳ προσβαλὼν, καὶ τῶν ἄλλων δυσχρήστων, ἃ διήλθομεν, πλειόνων
5 ὄντων καὶ μειζόνων, οὐ δυναθεῖς εὑρεῖν τινα θεραπείαν. λαμβάνει γὰρ τὰς
διαστάσεις τῶν φθόγγων οὐκ ἀπὸ μόνου τοῦ ἑτέρου πέρατος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ
τοῦ ἐναντίου κατὰ τὰς τοιαύτας μέντοι θέσεις, ἐφ' ὧν ἄνισά τε γίνεται
πρὸς ἑκάτερα τὰ πέρατα μήκη, καὶ λόγον ἔχει ἑκάτερον πρὸς τὸ πᾶν
οἰκεῖον τινὸς φθόγγου, καθάπερ ὅταν μὲν πρὸς ἄλληλα ἐν διπλασίῳ λόγῳ
10 γίνηται τὰ δύο μέρη, πρὸς δὲ τὸ πᾶν δηλοῖν τὸ μὲν μείζον ἐν ἡμιολίῳ 68
κατὰ τὸ διὰ πέντε, τὸ δὲ ἔλαττον ἐν τριπλασίῳ κατὰ τὸ διὰ πασῶν καὶ διὰ
πέντε. τοῦ γὰρ ὅλου μήκους κατὰ τὸν προσλαμβανόμενον τασσομένου τὸ
μὲν μείζον τῶν τμημάτων, τὸ καὶ δίμοιρον αὐτοῦ, ποιήσει τὴν ὑπάτην τῶν
μέσων, τὸ δὲ ἔλαττον καὶ τρίτον αὐτοῦ τὴν νήτην τῶν διεζευγμένων, καὶ
15 ἐπὶ τῶν ἄλλων τῶν τὸ παραπλήσιον ἐπιδεχομένων ὁμοίως. ἡ δὲ τοιαύτη
προσποίησις βοηθεῖ μὲν ὁμολογουμένως τῷ κατὰ τὰς συνεχεῖς ὑπαγωγὰς
ἐνδεήματι, πολλαχῆ δυναμένων τῶν ὑπαγωγῶν ἐπιμένειν ἐν πλείοσι κρο-
ύσεσι κατὰ τοὺς κοινοὺς δύο φθόγγων τόπους, τῆς πληγῆς ἀντ' αὐτῶν ἐφ'
ἐκάτερα τὰ τμήματα μεταλαμβανομένης· κατασκελεστέραν μέντοι ποιεῖ
20 τὴν μέθοδον, ὅταν μὴ συνάπτῃ τὸ μέλος τοὺς κοινοὺς φθόγγους, ἐν τῷ δια-
φέρειν τοὺς τῶν αὐτῶν τόπους περὶ τὴν σκέψιν τοῦ ποτέρῳ χρηστέον, ὡς
ἂν μὴ συγχωροῦντος τοῦ κατὰ τὴν κρούσιν συνεχοῦς ὑπολογισμοῦ τινα
χρόνον, ἀλλὰ προχειροτέρας ἂν ἐσομένης παρὰ τὴν τῶν πλειόνων ἐκλογὴν
τῆς κατὰ τὸ ἐξῆς ἐφ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ἀεὶ τόπον ἐπιβολῆς. καὶ περὶ τοὺς

---

2 εἰςαγαγεῖν f || 7 ἐφ' ὧν M : ἐφ' αἱ A || 8 ἐκεῖν m : corr.W¹ || 9-10 ὧσαν meh –
gihetai ME : ὧσα meh – gihetai (-h- s.l.) W : ὧσαῖ meh – gihetai V : ὧσαν proj a | hl a meh
Wallis || 18 ὑπαγωγῶν f | kata/om. mA || 20 ποιεῖν f || 22 τῶν om. gA

λόγους δὲ τῆς κατατομῆς οὐδέν τι προσποιεῖ τῶν φαινομένων ἐχόμενον,
 ἀλλὰ τρία μὲν καὶ αὐτὸς ὑφίσταται γένη, διατονικὸν καὶ χρωματικὸν καὶ
 ἐναρμόνιον, ποιεῖται δὲ τὰς κατατομὰς ἐπὶ τε μόνων τῶν δύο γενῶν, τοῦ
 χρωματικοῦ καὶ τοῦ διατονικοῦ, καὶ μόνου τοῦ ἀμεταβόλου συστήματος,
 5 οὐδὲ τῶν ἐν τούτοις λόγων ὑγιῶς εἰλημμένων. τοὺς γὰρ ἡγουμένους τῶν
 τετραχόρδων πρὸς μὲν τοὺς τρίτους ἀπ' αὐτῶν κατὰ τὸν ἐπὶ δ' τίθησι λόγον
 ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν γενῶν, τοὺς δὲ δευτέρους ἐν μὲν τῷ χρωματικῷ κατὰ
 τὸν ἐπὶ ε', ἐν δὲ τῷ διατονικῷ κατὰ τὸν ἐπὶ η', ὥστε καὶ τὰς μὲν ἐπομένας
 διαφορὰς ἐν ἀμφοτέροις γένεσι συνάγειν τὸν ἐπὶ ιε' λόγον, τὰς δὲ μέσας ἐν
 10 μὲν τῷ χρωματικῷ τὸν ἐπὶ κδ', ἐν δὲ τῷ διατονικῷ τὸν ἐπὶ θ' παρὰ τὸ ταῖς
 αἰσθήσεσι φαινόμενον. ἔν τε γὰρ τῷ χρωματικῷ γένει τῶν τὸ πυκνὸν πε-
 ριεχόντων λόγων τὸν ἐπόμενον λόγον μείζονα πεποίηκε τοῦ μέσου
 μηδαμῶς, ἐμμελοῦς τοῦ τοιοῦτου γινομένου, κὰν τῷ διατονικῷ τὸν
 ἡγούμενον λόγον μείζονα τοῦ μέσου, δέον τούναντίον, ὡς ἔχει τὸ ἀπλοῦν
 15 διατονικὸν, καὶ ἔτι τοὺς ἐπομένους λόγους τῶν δύο γενῶν ἴσους, δέον
 ἐλάττω τὸν τοῦ διατονικοῦ. γέγονεν οὖν αἴτιον ἅπασι τοῦ μὴ δεδοκιμασ-
 μένως προσεληλυθέναι τῇ τῶν λόγων ὑποθέσει τὸ μὴ πρότερον ἐπεσκέφθαι
 τὴν δι' αὐτῶν χρῆσιν, ἀφ' ἧς μόνης ἠδύναντο παραβάλλεσθαι ταῖς τῆς
 αἰσθήσεως | καταλήψεσι, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς μὲν τῶν συμφωνιῶν λόγους **69**
 20 καὶ διὰ μιᾶς χορδῆς ἐξετάζεσθαι δυναμένους κατὰ τὸν εἰς δύο μερισμὸν
 ἐξειληφότες φαίνονται, τοὺς δὲ τῶν ἐμμελειῶν τῇ συνθέσει τοῦ δι' ὅλου
 συστήματος μόνως ἂν θεωρηθέντας, ὅπερ οὐκ ἐνήν ἐπὶ μιᾶς χορδῆς
 ἀκριβῶς ἰδεῖν, καὶ πάνυ διεψευσμένως. ἐλεγχθεῖεν γὰρ ἂν ἐναργῶς, εἴ τις
 25 κατ' αὐτοὺς ποιοῖτο τὰς κατατομὰς ἐπὶ τῶν ἐκτεθειμένων ἡμῖν ἰσοτόνων
 ὀκτῶ χορδῶν, ἱκανῶν οὐσῶν ἤδη τὸν εἰρμὸν τοῦ μέλους ἐπιδεικνύναι ταῖς
 ἀκοαῖς, ἵνα καταμάθωσι τό τε γνήσιον καὶ τὸ μή. καὶ ἵνα γε πρόχειρος

---

1 ti | te Wallis || 2 u(f)isthsi f || 10 to/om. m : add. W¹ || 16 e) attona f | h(ai)tiā f | eh
 apasi f || 17 to] to/Düring : t%=Wallis || 18 h)uhanto/te a)abal | esJai MWE : h)uhanto/te
 a)abal | esJai V : corr. W¹V¹ : h)uhato parabal | esJai f : e)h) mohhj h)uhato paraba-
 | esJai Wallis || 20 u)iwj ante kata/add. g : s.s. A¹ : ante e)peil hfotej add. f || 25 i)kanoh M

ἡμῖν ἢ παραβολὴ ἢ τῶν τε καθ' ἡμᾶς γενικῶν διαιρέσεων καὶ ἔτι τῶν ἄνωθεν παραδοθεισῶν, ὅσαις γοῦν ἐνετύχομεν, προεκθησόμεθα μερικὴν τινα τούτων παράθεσιν ἐπὶ τοῦ μέσου καὶ δωρίου τόνου πρὸς ἔνδειξιν αὐτοῦ μόνον τῆς ἐκκειμένης διαφορᾶς.

5 Καθόλου μέντοι κεχρήμεθα ταῖς τῶν διαιρέσεων ἐφόδοις οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς παλαιότεροις, τέμνοντες καθ' ἕκαστον φθόγγον τὸ ὅλον μῆκος εἰς τοὺς διασημαινομένους λόγους, διὰ τὸ ἐργῶδες καὶ δύσληπτον τῆς τοιαύτης καταμετρήσεως, ἀλλ' ἐξαρχῆς τοῦ προστιθεμένου ταῖς χορδαῖς κανονίου διαιροῦντες τὸ ἀπολαμβάνομενον μῆκος ἀπὸ τοῦ
10 κατὰ τὸ ὄξυ πέρασ ἀποψάλματος μέχρι τῆς ὑπὸ τὸν βαρύτατον φθόγγον ἐσομένης σημειώσεως εἰς ἴσα καὶ σύμμετρα τῷ μεγέθει τμήματα, καὶ παρατιθέντες αὐτοῖς τοὺς ἀπὸ τῆς πρὸς τὸ ὄξυ πέρασ ἀρχῆς ἀριθμούς, δι' ὧσιν ἂν ἐγχωρῆ μορίων, ἵνα τοὺς ἐν τοῖς οἰκείοις λόγοις συνισταμένους ἐκάστῳ τῶν φθόγγων ἀπὸ τοῦ εἰρημένου κοινοῦ πέρατος ἔχοντες
15 ἐκτεθειμένους ὑπάγωμεν ἀεὶ προχείρως ἐπὶ τοὺς ἐκ τοῦ κανονίου διασημαινομένους τόπους τὰ ἀποψάλματα τῶν κινουμένων μαγαδίων. κάπειδὴ τοὺς συνέχοντας ἀριθμούς τὰς κοινὰς τῶν γενῶν διαφορὰς εἰς μυριάδας ἐκπίπτειν συμβαίνει, μονάδων ὅλων ἀπαρτιζομένων συνεχρησάμεθα τοῖς ἐγγυτάτω μερισμοῖς μέχρι τῶν πρώτων τῆς μιᾶς μονάδος ἐξηκοστῶν, ὥστε
20 μηδέποτε πλέον ἐνὸς ἐξηκοστοῦ τῆς ἐν τῇ κατατομῇ τοῦ κανονίου μιᾶς μοίρας διενεγκεῖν τὰς παραβολὰς. ἔτι δὲ ὅπως τοῦ βαρυτέρου τῆς διαζεύξεως διὰ τεσσάρων ἢ διάστασις λ' περιέχη μοίρας, ὅσας Ἀριστόξενος ὑποτίθεται, πρὸς τὸ καὶ τὰς κατ' αὐτὸν διαιρέσεις ἐπὶ τὸ μείζον ἀπολαμβάνοντες τετραχόρδου τμήμα διὰ τῶν αὐτῶν ἀριθμῶν κατανοεῖν, ρ'
25 μὲν καὶ κ' τμημάτων ὑπεθέμεθα τὸ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ πέρατος μῆκος ἐπὶ τὸν βαρύτατον φθόγγον τοῦ ὑποκειμένου διὰ πασῶν, ρ' δὲ κατὰ τὸν ἐπίτριτον

---

1 vñ gihhtai f | twñ eti ahwJen Wallis || 3 au]tou=scr. Düring : au]to/m : au]thj gA: om. f || 5 kaJoi ou] kaJ' oñ ou]MWE || 24 a]poi ambahontoj m | au]twñ om. fg || 26 ρ'] oi(m

λόγον, τὸν ὀξύτερον αὐτοῦ τῷ διὰ | τεσσάρων, ὥστε καὶ τὸν μὲν τῷ διὰ 70
 πέντε ὀξύτερον τοῦ βαρυτάτου τῶν αὐτῶν π' γίνεσθαι κατὰ τὸν ἡμιόλιον
 λόγον, τὸν δὲ ὀξύτατον τοῦ διὰ πασῶν ξ' κατὰ τὸν διπλάσιον λόγον, τῶν
 μεταξὺ κινουμένων ἀκολουθῶς τοῖς ἐκάστου γένους λόγοις λαμβανόντων
 5 τοὺς ἀριθμούς.

**ιδ'. Ἐκθεσις τῶν ποιούντων ἀριθμῶν τὴν τοῦ διὰ πασῶν κατατομὴν
 ἐπὶ τε τοῦ ἀμεταβόλου τόνου καὶ τῶν καθ' ἕκαστον γενῶν.**

Παρεγράψαμεν δὴ κανόνια γ', στίχων μὲν ἕκαστον ἦ, σελιδίων
 δὲ τὸ μὲν πρῶτον ε', τὸ δὲ δεύτερον ἦ, τὸ δὲ τρίτον ι', τοῖς προτεταγμένοις
 10 πάντων σελιδίοις παρατιθεμένης τῆς τάξεως τῶν φθόγων.

Τὸ μὲν οὖν πρῶτον κανόνιον περιέχει τὰ ἐναρμόνια γένη ἐπὶ μὲν | 71
 τοῦ πρώτου σελιδίου τὸ κατὰ Ἀρχύταν ἐν λόγοις ἐπὶ δ' καὶ ἐπὶ λε' καὶ ἐπὶ
 κζ', ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ κατὰ Ἀριστόξενον ἐν διαστάσει μοιρῶν κδ' καὶ
 γ' καὶ γ', ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου τὸ κατὰ Ἐρατοσθένην ἐν λόγοις τῷ τῶν ιε' πρὸς
 15 ιθ' καὶ ἐπὶ λη' καὶ ἐπὶ λθ', ἐπὶ δὲ τοῦ τετάρτου τὸ κατὰ Δίδυμον ἐν λόγοις
 ἐπὶ δ' καὶ ἐπὶ λ' καὶ ἐπὶ λα', ἐπὶ δὲ τοῦ πέμπτου τὸ καθ' ἡμᾶς ἐν λόγοις ἐπὶ
 δ' καὶ ἐπὶ κγ' καὶ ἐπὶ με'.

α'. Τὰ ἐναρμόνια γένη.

κατὰ Ἀρχύταν	κατὰ Ἀριστόξενον	κατὰ Ἐρα- τοσθένην	κατὰ Δίδυμον	καθ' ἡμᾶς
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
οε'	οσ'	οσ'	οε'	οε'
οζ' θ'	οη'	οη'	οζ' λ'	οη' ις'
π'	π'	π'	π'	π'
ρ'	ρ'	ρ'	ρ'	ρ'
ριβ' λ'	ριδ'	ριδ'	ριβ' λ'	ριβ' λ'
ριε' μγ'	ριζ'	ριζ'	ρις' ιε'	ρις' κγ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

20

1 kai/om. f || 2 οἰυτερον A || 4 ἀκολουθῶς] ἀκολουθῶς m : corr. V¹ || 8 dh] de/f | g /
 om. mf | τῶν ante stikwn add. m | stikwn ἐν ἐκάστῳ sel idi to'meh f | sel idwn m || 11 to'
 eharmonion gehoij A || 12 ἐν om. f || 14 kai\g] kai\h /m || 15 kata\Didumon ἐν l ogoij epil d /
 kai\epilme /finis f

Τὸ δὲ δευτέρον κανόνιον περιέχει <τὰ χρωματικά γένη ἐπὶ μὲν τοῦ
 πρώτου σελιδίου τὸ κατὰ Ἀρχύταν ἐν λόγοις τῶ τῶν λβ' πρὸς κζ' καὶ τῶ
 τῶν σμγ' πρὸς σκδ' καὶ ἐπὶ κζ', ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ κατὰ Ἀριστόξενον
 χρῶμα μαλακὸν ἐν διαστάσει μοιρῶν κβ' καὶ δ' καὶ δ' ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου τὸ
 5 κατὰ Ἀριστόξενον χρῶμα ἡμιόλιον ἐν διαστάσει μοιρῶν κα' καὶ δ' καὶ
 ἡμίσεος καὶ δ' καὶ ἡμίσεος, ἐπὶ δὲ τοῦ τετάρτου τὸ κατὰ Ἀριστόξενον
 χρῶμα τονιαῖον ἐν διαστάσει μοιρῶν ιη' καὶ ζ' καὶ ζ', | ἐπὶ δὲ τοῦ πέμπτου 72
 τὸ κατὰ Ἐρατοσθένην ἐν λόγοις ἐπὶ ε' καὶ ἐπὶ ιη' καὶ ἐπὶ ιθ', ἐπὶ δὲ τοῦ
 ἕκτου τὸ κατὰ Δίδυμον ἐν λόγοις ἐπὶ ε' καὶ ἐπὶ κδ' καὶ ἐπὶ ιε', ἐπὶ δὲ τοῦ
 10 ἑβδόμου τὸ καθ' ἡμᾶς χρῶμα μαλακὸν ἐν λόγοις ἐπὶ ε' καὶ ἐπὶ ιδ' καὶ ἐπὶ
 κζ', ἐπὶ δὲ τοῦ ὀγδόου τὸ καθ' ἡμᾶς χρῶμα σύντονον ἐν λόγοις ἐπὶ ζ' καὶ
 ἐπὶ ια' καὶ ἐπὶ κα'.

β'. Τὰ χρωματικά γένη.

κατὰ Ἀρ- χύταν	κατὰ Ἀριστόξενον		
	chrōma ma- lakón	chrōma hmiólion	chrōma toniaíon
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
οα' ζ'	οδ' μ'	οδ'	οβ'
οζ' θ'	οζ' κ'	οζ'	οζ'
π'	π'	π'	π'
ρ'	ρ'	ρ'	ρ'
ρς' μ'	ριβ'	ρια'	ρη'
ριε' μγ'	ρις'	ριε' λ'	ριδ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

---

1 to\de\deuteron kanonion epil\kd /finis m : to\b /kanonion periekei finis g | ta\
 xrwmatika/— 83.2 epil\ia /et tabulas suppl. Düring ex Argyro et Wallis || 2-3 t%=- skd ¶ t%=
 twa skd /proj talrpJ t%=-twa smg /proj talskd ¶ A || 4 xrwma mal akoh] xrwmatikoh mal a-
 koh A : tou=mal akou=xrwmatoj Wallis || 5 xrwma hmiol\ion] hmiol\ion xrwmatikoh A : tou=
 hmiol\ibu xrwmatoj Wallis || 6-7 kata\Aristocenon xrwma toniaion] kat' au\to\h toniaion
 xrwmatikoh A : tou=tonikou=xrwmatoj Wallis || 8-9 xrwmatikoh post Eratos\Jehhn et post
 Didumon add. A || 9 kai\ ie ¶ kai\epil\ih /kai\epil\ij ¶ A || 10 xrwma mal akoh] tou=mal akou=
 xrwmatoj Wallis || 11 kz ¶ kz / A Wallis : kj / Düring | xrwma suhtonon] tou=sunthou
 xrwmatoj Wallis

κατὰ Ἐρα- τοσθένην	κατὰ Δίδυμον	καθ' ἡμᾶς	
		χρῶμα μα- λακόν	χρῶμα σύν- τονον
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
οβ'	οβ'	οβ'	ο'
οζ'	οε'	οζ' θ'	οζ' κβ'
π'	π'	π'	π'
ρ'	ρ'	ρ'	ρ'
ρη'	ρη'	ρη'	ρε'
ριδ'	ριβ' λ'	ριε' μγ'	ριδ' λγ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

Τὸ δὲ τρίτον κανόνιον περιέχει τὰ διατονικὰ γένη ἐπὶ μὲν τοῦ
πρώτου σελιδίου τὸ κατὰ Ἀρχύταν ἐν λόγοις ἐπὶ ἠ' καὶ ἐπὶ ζ' καὶ ἐπὶ κζ',
ἐπὶ δὲ τοῦ δευτέρου τὸ κατὰ Ἀριστόξενον διατονικὸν μαλακὸν ἐν δι-
5 αστάσει μοιρῶν ιε' καὶ θ' καὶ ζ', ἐπὶ δὲ τοῦ τρίτου τὸ κατὰ Ἀριστόξενον
διατονικὸν σύντονον ἐν διαστάσει μοιρῶν ιβ' καὶ ιβ' καὶ ζ', ἐπὶ δὲ τοῦ
τετάρτου τὸ κατὰ Ἐρατοσθένην ἐν λόγοις ἐπὶ ἠ' καὶ ἐπὶ ἠ' καὶ τῷ τοῦ
λείμματος, ἐπὶ δὲ τοῦ πέμπτου τὸ κατὰ Δίδυμον ἐν λόγοις ἐπὶ ἠ' καὶ ἐπὶ θ'
καὶ ἐπὶ ιε', ἐπὶ δὲ τοῦ ἕκτου τὸ καθ' ἡμᾶς διατονικὸν μαλακὸν ἐν λόγοις
10 ἐπὶ ζ' καὶ ἐπὶ θ' καὶ ἐπὶ κ', ἐπὶ δὲ τοῦ ἑβδόμου τὸ καθ' ἡμᾶς διατονικὸν το-
νιαῖον ἐν λόγοις ἐπὶ ἠ' καὶ ἐπὶ ζ' καὶ ἐπὶ κζ', ἐπὶ δὲ τοῦ ὀγδόου τὸ καθ'
ἡμᾶς διατονικὸν διτονιαῖον ἐν | λόγοις ἐπὶ ἠ' καὶ ἐπὶ ἠ' καὶ τῷ τοῦ
λείμματος, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐνάτου τὸ καθ' ἡμᾶς διατονικὸν σύντονον ἐν λόγοις

74

---

3 pal in post prwtou add. A || 4 sel idibu post deuteron add. A | diatonikoh mal akoh] diatonon mal akoh A : tou=mal akou=diatohou Wallis || 5 i /kai\j /kai\l /kai\l\i moirwn ante ie /add. A || 5 epil- Aristoxenon] tolde\triton sel idion tolkat' autoh A || 6 diatonikoh suhtonon] diatonon suhtonon A : tou=suntohoh diatohou Wallis | h /kai\h /kai\l /kai\l\i ante ib /pr. add. A || 6-7 epil- tetartou] tolde\l /sel idion A || 7 diatonikoh post EratosJehhn add. A || 8 kal oumehou ante l eihmatoj add. A | epil- pemptou] tolde\le /sel idion A || 9 sel idibu post ektou add. A | diatonikoh mal akoh] mal akoh diatonon A : tou=mal akou=diatohou Wallis || 10 diatonikoh toniaion] diatonikoh om. A : tou=toniaibu diatohou Wallis || 11 sel idibu post ogdodu add. A || 12 diatonikoh ditoniaion] suhtonon diatonon A : tou=ditoniaibu diatohou Wallis || 12-13 epilpr.- l eihmatoj] epil\j /kai\l\i /kai\l\i\ie /A || 14 diatonikoh suhtonon] diatonon ofnal oh A : suntohoh diatohou Wallis

ἐπὶ θ' καὶ ἐπὶ η' καὶ ἐπὶ ιε', ἐπὶ δὲ τοῦ δεκάτου τὸ καθ' ἡμᾶς διατονικὸν ὀμαλὸν ἐν λόγοις ἐπὶ θ' καὶ ἐπὶ ι' καὶ ἐπὶ ια' >.

γ'. Τὰ διατονικὰ γένη.

73

κατὰ Ἀρχύταν	κατὰ Ἀριστόξενον		κατὰ Ἐρατοσθένην	κατὰ Δίδυμον
	διατονικὸν μαλακόν	διατονικὸν σύντονον		
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
ξξ' λ'	ο'	ξη'	ξξ' λ'	ξξ' λ'
οξ' θ'	οξ'	οξ'	οε' νξ'	οε'
π'	π'	π'	π'	π'
ρ'	ρ'	ρ'	ρ'	ρ'
ρα' ιε'	ρε'	ρβ'	ρα' ιε'	ρα' ιε'
ριε' μγ'	ριδ'	ριδ'	ριγ' νδ'	ριβ' λ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

καθ' ἡμᾶς				
διατονικὸν μαλακόν	διατονικὸν τονιαῖον	διατονικὸν διτονιαῖον	διατονικὸν σύντονον	διατονικὸν ὀμαλόν
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
ξη' λδ'	ξξ' λ'	ξξ' λ'	ξξ' μ'	ξξ' μ'
οξ' ια'	οξ' θ'	οε' νξ'	οε'	ογ' κ'
π'	π'	π'	π'	π'
ρ'	ρ'	ρ'	ρ'	ρ'
ρβ' να'	ρα' ιε'	ρα' ιε'	ρ'	ρ'
ριδ' ιζ'	ριε' μγ'	ριγ' νδ'	ριβ' λ'	ρι'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

5

---

1 ἐπιπρ. – ιε ἢ ἐπιιJ / καιἐπιι / καιἐπιιια / A | sel idibu post dekatou add. A | diatonikoh o[mal oh] ditoniaien A : tou=omal ou=diatohou Wallis || 2 ἐπι– ια ἢ ἐπιιh□ καιἐπιι h / καιιt%=tou=ι eimmatoj A | e[chi] ta|kanohia post ia /add. Wallis

ιε'. Ἐκθεσις τῶν ποιούντων ἀριθμῶν τὰς ἐν τοῖς ἑπτὰ τόνοις τῶν 74
 συνήθων γενῶν κατατομάς.

Αὐταὶ μὲν οὖν ἡμῖν αἱ κατατομαὶ τυγχάνουσι προτετυπωμένα
 πρὸς μόνην, ὡς ἔφαμεν, τὴν ἀνάκρισιν τῶν γενικῶν διαφορῶν. λοιπὸν δὲ
 5 τῆς διὰ πασῶν τῶν μεταβολῶν χρήσεως ἕνεκεν ἐλάβομεν κατὰ τὸν αὐτὸν
 τρόπον τοὺς συνισταμένους ἀριθμοὺς ἐφ' ἑκάστου τῶν ἑπτὰ τόνων, καὶ τῶν
 ἐπιδεχομένων τὸ σύνηθες τῆς μελωδίας γενῶν, καὶ ἔτι ὡς ἕκαστον αὐτῶν
 δι' ὅλου τοῦ ὕφους συνείρεσθαι πέφυκεν, τουτέστι τοῦ μὲν καὶ καθ' αὐτὸ
 μελωδεῖσθαι δυναμένου τοὺς τοῖς ὁμογενέσι λόγοις διειλημμένους
 10 ἀριθμοὺς, τῶν δὲ κατὰ τὴν πρὸς τοῦτο μερικὴν μίξιν, εἰ μὴ τις ἐθέλοι
 βιάζεσθαι, τοὺς ἐκ τῶν κεκραμένων λόγων τοῖς οἰκείοις τῆς μίξεως τόποις
 ἐφαρμοζομένους, ἵνα λαθεῖν δυνηθῶμεν καὶ αὐτοὶ πέραν τοῦ δέοντος
 ὑπερεκπίπτοντες, ἐπὶ πλέον ἤδη καταγινόμενοι περὶ τὰς τῶν ἀσυνήθων
 γενῶν κατατομάς. ἐτάξαμεν δὴ κἀνταῦθα κανόνας ιδ', διπλασίους τῶν
 15 ἑπτὰ τόνων, στίχων μὲν ὁμοίως ἕκαστον ἦ, τοῖς τοῦ διὰ πασῶν φθόγγοις
 ἰσαρίθμων, σελιδίων δὲ πέντε κατὰ τὸ πλῆθος τῶν | συνήθων γενῶν. περιέ- 75
 χουσι δὲ οἱ μὲν ὑπερκείμενοι κανόνες ἑπτὰ τοὺς ποιούντας ἀριθμοὺς τὸ
 ἀπὸ τῆς τῆ θέσει νήτης τῶν διεξευγμένων ἐπὶ τὸ βαρὺ διὰ πασῶν, οἱ δὲ
 ὑποκείμενοι τούτοις τοὺς ποιούντας ἀριθμοὺς τὸ ἀπὸ τῆς τῆ θέσει μέσης ἢ
 20 τῆς νήτης τῶν ὑπερβολαίων ἐπὶ τὸ βαρὺ διὰ πασῶν, ἵν' ἔχωμεν ἀφ' ὁποτέ-
 ρας ἂν τῶν ἀρχῶν προαιρώμεθα ποιεῖσθαι τὰς ἀρμογάς. ἔτι δὲ οἱ μὲν
 προηγούμενοι δύο κανόνες περιέχουσι τὸν μιζολύδιον τόνον, οἱ δὲ δεύτεροι
 τὸν λύδιον, οἱ δὲ τρίτοι τὸν φρύγιον, οἱ δὲ τέταρτοι καὶ μέσοι τὸν δώριον,
 οἱ δὲ πέμπτοι τὸν ὑπολύδιον, οἱ δὲ ἕκτοι τὸν ὑποφρύγιον, οἱ δὲ ἔσχατοι τὸν

---

4 a)akrasin twa genw kai twa diaforw f || 8 suneirhsJai m || 8-9 tou=meh
 kaJ' au(το) kai kaJoi ou mel %deisJai d. f : tou=meh kai kaJ' au(το) mel %deisJai du-
 namehou kai kaJoi ikw] tou] toij gA || 10 mitin codd. : meiein Düring || 13 h]h] h) dei=g |
 katahnwmenoi MV : kataknwmenoi E | sunhUwn fg : s.s.gr. a]sunhUwn G || 16 i]sariUmouj mg
 || 17-18 to]apoth] Je]sei me]shj h)th] nhthj – to]apoth] Je]sei nhthj g || 18 tv=om. mf ||
 19 to/om. f || 21-22 e]h deloi(meh – periekw]si m

ὑποδώριον. καὶ τῶν σελιδίων δὲ τὰ μὲν πρῶτα καθ' ἕκαστον τόνον ποιεῖ τὸ μίγμα τοῦ συντόνου χρώματος καὶ τοῦ τονιαίου διατόνου, τὰ δὲ δεύτερα τὸ μίγμα τοῦ μαλακοῦ διατόνου καὶ τοῦ τονιαίου διατόνου, τὰ δὲ τρίτα καθ' αὐτὸ καὶ ἄκρατον τὸ τονιαῖον διάτονον, τὰ δὲ τέταρτα τὸ μίγμα τοῦ
 5 τονιαίου διατόνου καὶ τοῦ διτονιαίου, τὰ δὲ πέμπτα τοῦ τονιαίου διατόνου καὶ τοῦ συντόνου διατόνου, τοῦ μὲν ἀριθμοῦ πάλιν τῆς τάξεως τῶν φθόγγων παρατιθεμένου τοῖς πρώτοις σελιδίοις, τῶν δὲ κατὰ τόνον καὶ γένος ἐπιγραφῶν ὑπερτιθεμένων ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις. προσεθήκαμεν δὲ
 10 κἀνταῦθα κανόνιον ἀπὸ στίχων μὲν ι', σελιδίων δὲ η', περιέχον πάσας τὰς συναγομένας καθ' ἕκαστον φθόγγον τῶν ἀριθμῶν διαφοράς, ἵνα δῆλον ἡμῖν ἦ τὸ τε πλῆθος τῶν τόπων καὶ τὸ μέγεθος τῆς καταλαμβανομένης διαστάσεως ἐφ' ἑκάστου τῶν φθόγγων ἐν ἀπάσαις ταῖς ἐκκειμέναις μεταβολαῖς.

α'. Μιξολυδίου ἀπὸ νήτης.

76

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
ξζ' λ	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'
οη' με'	οζ' θ'	οε' νς	οε' νς'	οε' νς'
πε' νε'	πε' μγ'	πς' μζ'	πς' μζ	πς' μζ'
φ'	φ'	φ'	φ'	φ'
ρα' ιε'	ρα' ιε'	ρα' ιε'	ρα' ιε'	ρ'
ριε' μγ'	ριε' μγ'	ριε' μγ'	ριγ' νδ'	ριβ' λ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

15

3 migma] tmh̄ma m : tmigma F unde tmh̄ma in apogr. | kal oumēhou ante diatohou pr. add. f | tou=om. mg || 4 to/pr. om. m || 5 diatohou] diatoniaibu f || 6 meh om. m || 9 sel idwn m

Ne titulos pagellarum in omnibus tabellis sequentibus repetat, numeris notavit Düring, qui significant:

- α'. τὸ μίγμα τοῦ συντόνου χρώματος καὶ τοῦ τονιαίου διατόνου
  - β'. τὸ μίγμα τοῦ μαλακοῦ διατόνου καὶ τοῦ τονιαίου διατόνου
  - γ'. καθ' αὐτὸ καὶ ἄκρατον τὸ τονιαῖον διάτονον
  - δ'. τὸ μίγμα τοῦ τονιαίου διατόνου καὶ τοῦ διτονιαίου
  - ε'. τὸ μίγμα τοῦ τονιαίου διατόνου καὶ τοῦ συντόνου διατόνου
- Hic omnes tabellas scripsi quo facilius fiat comparatio.

β'. Λυδίου από νήτης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ' νζ'	ξ' νζ'	ξ' νζ'	ξ'	νθ' ις'
ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'
οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'
πβ' νη'	πα' ις'	π'	π'	π'
φ' λ'	φ' ιη'	φα' κς'	φα' κς'	φα' κς'
φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'
ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρε' κα'
ρκα' νδ'	ρκα' νδ'	ρκα' νδ'	ρκ'	ριη' λα'

γ'. Φρυγίου από νήτης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	νθ' ις'
ξη' λδ'	ξη' λδ'	ξη' λδ'	ξζ' λ'	ξς' μ'
οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'
π'	π'	π'	π'	π'
φγ' κ'	φα' κς'	φ'	φ'	φ'
ρα' μθ'	ρα' λε'	ρβ' να'	ρβ' να'	ρβ' να'
ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ριη' λα'

77

δ'. Δωρίου από νήτης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξς' μ'
οζ' θ'	οζ' θ'	οζ' θ'	οε' νς'	οε'
π'	π'	π'	π'	π'
φ'	φ'	φ'	φ'	φ'
ρε'	ρβ' να'	ρα' ιε'	ρα' ιε'	ρα' ιε'
ριδ' λγ'	ριδ' ις'	ριε' μγ'	ριε' μγ'	ριε' μγ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

ε'. Υπολυδίου από νήτης.

78

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ' κ'	ξ' ιβ'	ξ' νζ'	ξ' νζ'	ξ' νζ'
ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'
οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	ο' ιδ'
πα' ις'	πα' ις'	πα' ις'	π'	οθ' α'
πδ' ις'	πδ' ις'	πδ' ις'	πδ' ις'	πδ' ις'
φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'
ρι' λς'	ρη' κβ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'
ρκ' μ'	ρκ' κδ'	ρκα' νδ'	ρκα' νδ'	ρκα' νδ'

ς'. Ὑποφρυγίου ἀπὸ νήτης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξβ' ιγ'	ξ' νζ'	ξ'	ξ'	ξ'
ξζ' νγ'	ξζ' μγ'	ξη' λδ'	ξη' λδ'	ξη' λδ'
οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'
π'	π'	π'	π'	οθ' α'
φά' κς'	φά' κς'	φά' κς'	φ'	πη' νγ'
φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'
ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'
ρκδ' κζ'	ρκά' νδ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

ζ'. Ὑποδωρίου ἀπὸ νήτης.

79

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
ο'	ξη' λδ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'
ος' κβ'	ος' ια'	οζ' θ'	οζ' θ'	οζ' θ'
π'	π'	π'	π'	π'
φ'	φ'	φ'	φ'	πη' νγ'
ρβ' να'	ρβ' να'	ρβ' να'	ρά' ιε'	ρ'
ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

η'. Μιξολυδίου ἀπὸ μέσης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξς' μ'
οζ' θ'	οζ' θ'	οζ' θ'	οε' νς'	οε'
π'	π'	π'	π'	π'
φ'	φ'	φ'	φ'	φ'
ρε'	ρβ' να'	ρά' ιε'	ρά' ιε'	ρά' ιε'
ριδ' λγ'	ριδ' ιζ'	ριε' μγ'	ριε' μγ'	ριε' μγ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

θ'. Λυδίου ἀπὸ μέσης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ' κ'	ξ' ιβ'	ξ' νζ'	ξ' νζ'	ξ' νζ'
ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'
οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	ο' ιδ'
πα' ις'	πα' ις'	πα' ις'	π'	οθ' α'
πδ' ιζ'	πδ' ιζ'	πδ' ιζ'	πδ' ιζ'	πδ' ιζ'
φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'	φδ' μθ'
ρι' λζ'	ρη' κβ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'
ρκ' μ'	ρκ' κδ'	ρκά' νδ'	ρκά' νδ'	ρκά' νδ'

ι'. Φρυγίου από μέσης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξβ' ιγ'	ξ' νζ'	ξ'	ξ'	ξ'
ξζ' νγ'	ξζ' μγ'	ξη' λδ'	ξη' λδ'	ξη' λδ'
οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'
π'	π'	π'	π'	οθ' α'
οα' κς'	οα' κς'	οα' κς'	ο'	πη' νγ'
οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'
ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'
ρκδ' κζ'	ρκα' νδ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

ια'. Δωρίου από μέσης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ'	ξ'	ξ'	ξ'	ξ'
ο'	ξη' λδ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'	ξζ' λ'
ος' κβ'	ος' ια'	οζ' θ'	οζ' θ'	οζ' θ'
π'	π'	π'	π'	π'
ο'	ο'	ο'	ο'	πη' νγ'
ρβ' να'	ρβ' να'	ρβ' να'	ρα' ιε'	ρ'
ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'
ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'	ρκ'

ιβ'. Υπολυδίου από μέσης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
νς' ια'	νς' ια'	νς' ια'	νς' ια'	νς' ια'
ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'
ογ' με'	οβ' ιδ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'
π' κζ'	π' ις'	πα' ις'	πα' ις'	πα' ις'
πδ' ιζ'	πδ' ιζ'	πδ' ιζ'	πδ' ιζ'	πδ' ιζ'
οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'	ογ' λθ'
ρη' κβ'	ρη' κβ'	ρη' κβ'	ρς' μ'	ρε' κα'
ριβ' κβ'	ριβ' κβ'	ριβ' κβ'	ριβ' κβ'	ριβ' κβ'

ιγ'. Υποφρυγίου από μέσης.

α'.	β'.	γ'.	δ'.	ε'.
ξ' νζ'	ξ' νζ'	ξ' νζ'	ξ'	νθ' ις'
ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'	ξγ' ιγ'
οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'	οα' ζ'
πβ' νη'	πα' ις'	π'	π'	π'
ο' λ'	ο' ιη'	οα' κς'	οα' κς'	οα' κς'
οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'	οδ' μθ'
ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρς' μ'	ρε' κα'
ρκα' νδ'	ρκα' νδ'	ρκα' νδ'	ρκ'	ριη' λα'

ιδ'. Ὑποδωρίου ἀπὸ μέσης.

α΄.	β΄.	γ΄.	δ΄.	ε΄.
ξ΄	ξ΄	ξ΄	ξ΄	νθ΄ ις΄
ξη΄ λδ΄	ξη΄ λδ΄	ξη΄ λδ΄	ξζ΄ λ΄	ξς΄ μ΄
οα΄ ζ΄	οα΄ ζ΄	οα΄ ζ΄	οα΄ ζ΄	οα΄ ζ΄
π΄	π΄	π΄	π΄	π΄
φγ΄ κ΄	φα΄ κς΄	φ΄	φ΄	φ΄
ρα΄ μθ΄	ρα΄ λε΄	ρβ΄ να΄	ρβ΄ να΄	ρβ΄ να΄
ρς΄ μ΄	ρς΄ μ΄	ρς΄ μ΄	ρς΄ μ΄	ρς΄ μ΄
ρκ΄	ρκ΄	ρκ΄	ρκ΄	ριη΄ λα΄

Κανόνιον περιέχον πάσας τὰς συναγομένας καθ' ἕκαστον φθόγγων τῶν ἀριθμῶν διαφοράς

80

νς΄ ια΄	ξγ΄ ιγ΄	ο΄ ιδ΄	οθ΄ α΄	πδ΄ ις΄	φγ΄ λθ΄	ρε΄ κα΄	ριβ΄ κβ΄
νθ΄ ις΄	ξς΄ μ΄	οα΄ ζ΄	π΄	πη΄ νγ΄	φδ΄ μθ΄	ρς΄ μ΄	ριη΄ λα΄
ξ΄	ξζ΄ λ΄	οβ΄ ιδ΄	π΄ ις΄	φ΄	ρ΄	ρη΄ κβ΄	ρκ΄
ξ΄ ιβ΄	ξζ΄ μγ΄	ογ΄ με΄	π΄ κς΄	φ΄ ιη΄	ρα΄ ιε΄	ρι΄ λς΄	ρκ΄ κδ΄
ξ΄ κ΄	ξζ΄ νγ΄	οε΄	πα΄ ις΄	φ΄ λ΄	ρα΄ λε΄	ριβ΄ λ΄	ρκ΄ μ΄
ξ΄ νς΄	ξη΄ λδ΄	οε΄ νς΄	πβ΄ νη΄	φα΄ κς΄	ρα΄ μθ΄	ριγ΄ νδ΄	ρκα΄ νδ΄
ξβ΄ ιγ΄	ο΄	ος΄ ια΄	πε΄ μγ΄	φγ΄ κ΄	ρβ΄ να΄	ριδ΄ ις΄	ρκδ΄ κς΄
		ος΄ κβ΄	πε΄ νε΄		ρε΄	ριδ΄ λγ΄	
		οζ΄ θ΄	πς΄ μς΄			ριε΄ μγ΄	
		οη΄ με΄					

ις΄. Περὶ τῶν ἐν λύρα καὶ κιθάρα μελωδομένων.

- 5 Τὸ μὲν τοίνυν πρόχειρον τῆς κατατομῆς καὶ ἢ τε τῶν λόγων καὶ τῶν κοινοτήτων ἔνδειξις αὐτόθεν ἀπὸ τῶν κανονίων λαμβάνεσθαι δυναμένη διὰ τούτων ἡμῖν κατανενοήσθω. περιέχεται δὲ τὰ μὲν ἐν τῇ λύρα καλούμενα στερεὰ τόνου τινὸς ὑπὸ τῶν τοῦ τονιαίου διατόνου ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόνου, τὰ δὲ μαλακὰ ὑπὸ τῶν ἐν τῷ μίγματι τοῦ συντόνου χρώματος
- 10 ἀριθμῶν τοῦ αὐτοῦ τόνου. τῶν δὲ ἐν τῇ κιθάρα μελωδομένων τὰς μὲν τρίτας περιέχουσιν οἱ ἀπὸ νήτης τοῦ τονιαίου διατόνου ἀριθμοὶ τοῦ

2-3 kanohion – diaforaj e textu ponit Düring : eκJesij twη ehtassomehwn eη toij kanonibij a]riJmwη meJ' o]pote]wn l eptwη e]kasto] l ambahetai g || 4 tit. om. mfa || 6 kail h(twη koinoth]twη Wallis || 8 upo] twη] upatwη m : corr. W¹E¹ || 9 suntou]hou scr. Düring : mal a-kou=codd.

ὑποδωρίου τόνου, τὰ δὲ ὑπέρτροπα ὁμοίως οἱ τοῦ τονιαίου διατόνου
 ἀριθμοὶ τοῦ φρυγίου, τὰς δὲ παρυπάτας οἱ τοῦ μίγματος τοῦ μαλακοῦ
 διατόνου τοῦ δωρίου, τοὺς δὲ τρόπους οἱ τοῦ μίγματος τοῦ συντόνου
 χρώματος τοῦ ὑποδωρίου, τὰ δὲ καλούμενα παρ' αὐτοῖς ἰαστιαύλια οἱ τοῦ
 5 μίγματος τοῦ διτονιαίου διατόνου τοῦ ὑποφρυγίου, τὰ δὲ λύδια οἱ <τοῦ
 μίγματος> τοῦ <δι>τονιαίου διατόνου τοῦ δωρίου. ἐπεὶ δὲ ἐφάνη τῶν
 φθόγγων ἀπάντων ὁ μὲν ὀξύτατος ἀπέχων τοῦ κοινοῦ πέρατος περὶ τὰς νε'
 μοίρας, ὁ δὲ βαρύτερος περὶ τὰς ρκε', δεῖ δὲ μετὰ τοῦτο τὸ τμήμα
 καταλείπεσθαί τι διάστημα μέχρι τοῦ ἀντικειμένου πέρατος τὸ
 10 ἀποληψόμενον τὰ ἡμίσεια τοῦ πλάτους τῆς τε μενούσης μαγάδος καὶ τῆς
 κινουμένης, ὑφελόντες ὄλου τοῦ μήκους τὸ ἴσον τοῖς εἰρημένοις πλάτεσι **81**
 συναμφοτέροις, ἢ καὶ ἔτι μείζον· τὸ λοιπὸν διελοῦμεν εἰς τὰ κ' πεντάμοιρα
 τῆς κατὰ μοῖραν ἐπιδιαίρεσεως ἀρκεθησομένης ἐπὶ μόνων τῶν ἰδ' πεντα-
 μοιριῶν τῶν περιεξουσῶν τὰς μεταξὺ τῶν ἄκρων φθόγγων μοίρας ὁ',
 15 τουτέστι τὰς ἀπὸ τῆς νε' μέχρι τῆς ρκε'. χρήσιμον δὲ ἔσται καὶ τὸ τοῖς
 κολλάβοις ἐτέρους ἰσαριθμούς θεματίζειν ἐν τοῖς ἀντικειμένοις τοῦ
 κανόνος πέρασιν ὑπὲρ τοῦ ῥαδῖως ἐν τι πείρα τῶν χορδῶν παραφέρειν
 αὐτῶν τὰ μήκη, τοῦ μὲν χαλῶντος, τοῦ δὲ ἐπιτείνοντος τῶν περιεχόντων
 αὐτὰς κολλάβων, καὶ ἔτι τὸ ποιεῖν αὐτοὺς ἐν τι πελεκήσει κινουμένους ἐπὶ
 20 τοῦ πλάτους τοῦ κανόνος ἕνεκεν τῆς ἐτέρας τῶν χρήσεων, καθ' ἣν μίας
 μαγάδος πλατείας ὑποβαλλομένης αἱ κατὰ πλάτος κινήσεις τῶν χορδῶν
 ποιοῦσι τὰς οἰκείας ἀρμογὰς. διαιρουμένων γὰρ πάλιν δύο κανονίων ἴσων

---

4 αυ|τωη Westphal | i|astiaiol ia A : i|astiaiol iaia mfg || 5 diatonaiibu mf || 5-6
 tou=mi|gmatoj tou=ditonaiibu Monro : ta\del\l u|dia oi(tou=toniaibu diatohou codd. : ta\del\l
 u|dia kai\l i|astia oi(tou=mi|gmatoj tou=suntohou diatohou tou=... ta\del\l... oi(tou=toniaibu
 diatohou Westphal : ta\del\l u|dia oi(tou=mi|gmatoj tou=toniaibu diatohou Düring : ta\del\l
 u|dia oi(tou=mi|gmatoj tou=suntohou diatohou Schönberger : ta\del\l u|dia oi(tou=mi|gmatoj
 tou=toniaibu diatohou kai\l tou=suntohou diatohou Höeg || 7-8 peri|] para/bis f : semel Wallis
 || 10 h|mi|sh Wallis || 11 u|pekontej f || 12 ei|] toh ke /pehte moiraj m : corr. W¹V¹E¹ || 13 pehte
 moirwa m : corr. W¹ || 16 e|te|rouj] o|te touj m : corr. W¹V¹E¹ || 18 periexomehwn fG^{gr} || 22
 poihsousi fA

τῷ μήκει τῶν μενουσῶν μαγάδων εἰς τὰς ὑποκειμένας μεταξὺ τῶν ἄκρων
φθόγγων μοίρας, καὶ προστιθεμένων ἑκατέρου τῶν μαγάδων ἑκατέρα κατὰ
τὴν ἐπὶ τὰ αὐτὰ ἀντίθεσιν τῶν ἴσων ἀριθμῶν, αἱ κατὰ πλάτος γε τῶν
χορδῶν παραχωρήσεις ἀπ' αὐτῶν δειχθήσονται τοῖς ἀρμόζεσθαι δυ-
5 ναμένοις. τῶν δὲ κολλάβων συγκαθισταμένων μὲν καὶ αὐτῶν οἱ φθόγγοι
τηρήσουσι τὰς αὐτὰς τάσεις, μενόντων δὲ συμβήσεται τὰς χορδὰς ἐκ τῆς
ἐπὶ τὰ πλάγια παραφορᾶς, ποτὲ μὲν χαλωμένας, ποτὲ δὲ ἐπιτεινομένας,
δεῖσθαι πάλιν τῆς ἐξαρχῆς ἐπὶ τὰς ἰσοτονίας ἀποκαταστάσεως.

10

---

2 prostiJemehou f || 3 ge] te m || 5 kaJistamehwn fA || 6 throusi f || 8 kl audibu
ptol emaihu a{monikwn twa ei} tria to\deuteron add. WVg

α'. Πῶς ἂν ἡ δι' ὅλου χρήσις τε καὶ ἀνάκρισις γίνοιτο τῶν λόγων
διὰ πεντεκαιδεκαχόρδου κανόνος.

β'. Μέθοδοι πρὸς τὴν διὰ μόνων τῶν ὀκτώ φθόγγων μέχρι τοῦ δις διὰ
5 πασῶν κατατομήν.

γ'. Ἐν ποίῳ γένει θετέον τὴν τε ἁρμονικὴν δύναμιν καὶ τὴν
ἐπιστήμην αὐτῆς.

δ'. Ὅτι ἡ τοῦ ἡρμοσμένου δύναμις πᾶσι μὲν τοῖς τελειότεροις τὰς
φύσεις ἐνυπάρχει, καταφαίνεται δὲ μάλιστα διὰ τε τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν
10 καὶ τῶν οὐρανίων φορῶν.

ε'. Πῶς ἐφαρμόζει τὰ σύμφωνα ταῖς πρώταις διαφοραῖς τῆς ψυχῆς
μετὰ τῶν οἰκείων εἰδῶν.

ς'. Παραβολὴ τῶν τε τοῦ ἡρμοσμένου γενῶν καὶ τῶν κατὰ τὰς
πρώτας ἀρετάς.

ζ'. Πῶς αἱ τοῦ ἡρμοσμένου μεταβολαὶ εἰκόσιν ταῖς περιστατικαῖς
15 τῶν ψυχῶν μεταβολαῖς.

η'. Περὶ τῆς ὁμοιότητος τοῦ τελείου συστήματος καὶ τοῦ διὰ μέσων
τῶν ζῳδίων κύκλου.

θ'. Πῶς τὰ τοῦ ἡρμοσμένου σύμφωνα καὶ διάφωνα ὁμοίως ἔχει τοῖς
20 ἐν τῷ ζῳδιακῷ.

ι'. Ὅτι τῇ κατὰ μῆκος κινήσει τῶν ἀστέρων τὸ ἐφεξῆς ἐν τοῖς φθόγ-
γοῖς ἔοικεν.

ια'. Πῶς ἡ κατὰ βάθος κίνησις τῶν ἀστέρων τοῖς ἐν ἁρμονίᾳ γένεσι
25 παραβάλλεται.

ιβ'. Ὅτι καὶ ταῖς κατὰ πλάτος παρόδοις τῶν ἀστέρων ἐναρμόζουσιν αἱ κατὰ τοὺς τόνους μεταβολαί.

ιγ'. Περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν τετραχόρδων καὶ τῶν πρὸς τὸν ἥλιον σχηματισμῶν.

5 ιδ'. Κατὰ τινὰς ἂν πρώτους ἀριθμοὺς παραβληθεῖεν οἱ τοῦ τελείου συστήματος ἐστῶτες φθόγγοι ταῖς πρώταις τῶν ἐν τῷ κόσμῳ σφαίραις.

ιε'. Πῶς ἂν λαμβάνοντο διὰ τῶν ἀριθμῶν οἱ τῶν οἰκείων κινήσεων λόγοι.

10 ις'. Πῶς ἂν αἱ τῶν πλανωμένων συνοικειώσεις παραβάλλοιντο ταῖς τῶν φθόγγων.

---

1 eharmonizousin V : efarmozousin fgA || 3 taj ante twa proj add. m || 9 oikeiwsiej fA

α'. Πῶς ἂν ἡ δι' ὄλου χρήσις τε καὶ ἀνάκρισις γίνοιτο τῶν λόγων
διὰ πεντεκαιδεκαχόρδου κανόνος.

Αὐτάρκης μὲν οὖν δόξειε πρὸς γε τὴν προκειμένην ἡμῖν ἔνδειξιν
5 καὶ ἡ μέχρι μόνου τοῦ διὰ πασῶν χρήσις πρώτου δυναμένου περιέχειν ἐν
αὐτῷ τὴν πᾶσαν τοῦ μέλους ἰδέαν, καὶ διὰ τοῦτο ὡς ἔοικεν ὠνομασμένου
διὰ πασῶν καὶ οὐ δι' ὀκτώ, καθάπερ τὸ διὰ πέντε καὶ τὸ διὰ τεσσάρων, ἀπὸ
τοῦ τῶν περιεχόντων αὐτὰ φθόγγων ἀριθμοῦ. εἰ δέ τις ἐκ περιουσίας
βούλοιο συμπληροῦν τῷ κανόνι τὸ δις διὰ πασῶν σύστημα τῆς παντελοῦς
10 ποικιλίας ἔνεκεν, ὥστε προσποιεῖν τοῖς ὀκτῶ φθόγγοις τοὺς ἑπτὰ τοὺς
λείποντας εἰς τοὺς ἐν τῇ λύρᾳ δεκαπέντε τοῦ δις διὰ πασῶν μεγέθους,
ἐνέσται μεθοδεύειν καὶ τὴν τοιαύτην προσθήκην, ἵνα μήτε βραχέα
καταλειπόμενα τὰ τῶν ὀξύτατων φθόγγων δυσήχους αὐτοὺς ποιῆ, μήτε τὰ
προενεχθησόμενα κανόνια μέχρι τοῦ δις διὰ πασῶν λαμβάνη τὰς
15 διαιρέσεις, ἐὰν χωρίζωμεν ταῖς τε τάσεσι καὶ ταῖς ἰσχνότησι τῶν χορδῶν
ἐκάτερον τῶν ἄκρων διὰ πασῶν, καὶ τοὺς μὲν ἀπὸ τῶν μέσων πρὸς τὸν
ὀξύτατον ἰσχυρότερους ὀκτῶ φθόγγους ἰσοτόνους ἀλλήλοις τηρῶμεν ἐν τῇ
κατὰ τὴν μέσῃν οἰκείως ἂν προσαφθησομένη τάσει, τοὺς δὲ λοιποὺς καὶ
μεστοτέρους ἑπτὰ πάλιν ἀλλήλοις μὲν ἰσοτόνους ἐν τῇ κατὰ τὸν προσλαμ-
20 βανόμενον τάσει, πρὸς δὲ τοὺς ἀντικειμένους τὸ διὰ πασῶν ποιοῦντας, ᾧ
καὶ τῆς μέσης βαρύτερος ἦν ὁ προσλαμβανόμενος. οὕτω γὰρ ἐνὸς μόνου διὰ
πασῶν κατατομῇ τοῖς δυσὶ τάγμασιν ἐφαρμόσει ποιοῦσα καὶ καθ' ἕκαστον
τῶν ὁμοφώνων ὀφειλόντων εἶναι τὸν τοῦ διὰ πασῶν λόγον.

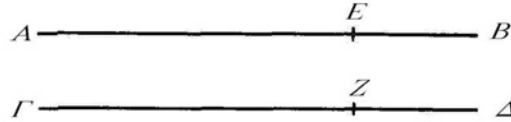
Ἐὰν γὰρ νοήσωμεν δύο φθόγγους ἐν ἴσαις διαστάσεσι τοῦ
25 μήκους, ὡς τοὺς ΑΒ καὶ ΓΔ, καὶ τὸν ΑΒ τοῦ ΓΔ τῷ διὰ πασῶν ὀξύτερον,

i

---

1 TIT.] kl audibu ptol emaiibu armonikwn twa ei] tria tol triton G || 4 ge] te m ||
10 touj alt. om. f || 13 poieia ME : in marg. V || 15 taij stases (-i s.l.) m : corr. W¹V¹ | te del.
Wallis || 17 touj ante isotohouj add. m : kai\ isotohouj G || 21 h(e)oj g

ἔπειτα ἴσας ἀπολάβωμεν τὰς ΑΕ καὶ ΓΖ, καὶ ὁ ΑΕ τοῦ ΓΖ τῷ διὰ πασῶν ὀξύτερος ἔσται.

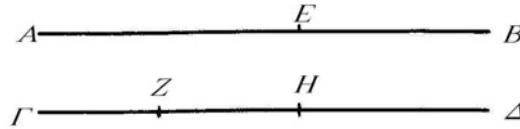

καθόλου γάρ, ἐπεὶ ἔστιν ὡς μὲν ἡ ΑΒ διάστασις πρὸς τὴν ΑΕ, οὕτως ὁ ἀπὸ
 5 τῆς ΑΕ ψόφος πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ΑΒ, ὡς δὲ ἡ ΓΔ διάστασις πρὸς τὴν ΓΖ, οὕτως ὁ ἀπὸ τῆς ΓΖ ψόφος πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ΓΔ. καὶ ἔστιν ὡς ἡ ΑΒ
 διάστασις πρὸς τὴν ΑΕ, οὕτως ἡ ΓΔ πρὸς τὴν ΓΖ. ἔσται καὶ ὡς ὁ ἀπὸ τῆς
 ΑΕ ψόφος πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ΑΒ, οὕτως ὁ ἀπὸ τῆς ΓΖ ψόφος πρὸς τὸν ἀπὸ
 τῆς ΓΔ· καὶ ἐναλλάξ, ὡς ὁ ἀπὸ τῆς ΑΕ ψόφος πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ΓΖ, οὕτως ὁ
 10 ἀπὸ τῆς ΑΒ ψόφος πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ΓΔ, ὥστε, ἐπεὶ ὁ ἀπὸ τῆς ΑΒ τοῦ ἀπὸ
 τῆς ΓΔ ὑπόκειται τῷ διὰ πασῶν ὀξύτερος, καὶ ὁ ἀπὸ τῆς ΑΕ τοῦ ἀπὸ τῆς
 ΓΖ ἔσται τῷ διὰ πασῶν ὀξύτερος, ὕπερ ἐπὶ πάντων τῶν ἐπὶ τὰ διαστήματα
 περιεχόντων φθόγγων κατὰ τὸ ὄργανον συμβήσεται, τῆς αὐτῆς τομῆς τοῦ
 κανόνος ἀμφοτέροις παρατιθεμένης.

15 Οὕτω μὲν οὖν ἂν ἀρμόσαιο καὶ ὁ μόνων τῶν ἰσοτονιῶν ἀντιλαμβάνεσθαι δυνάμενος, ἐνέσται δὲ τῷ καὶ τὰς ὀφειλούσας γίνεσθαι
 διαφορὰς τῶν φθόγγων καθ' ἕκαστον εἶδος ἠκριβωκότι τὸ ἀνάπαλιν ποιεῖν,
 τουτέστιν ὀπασοῦν ἔχόντων τάσεως τῶν φθόγγων καθιστάναι τὰ μαγάδια
 πρὸς ἑνὸς τινος γένους καὶ τόνου κατατομήν, εἶτα ἀρμόζεσθαι ταῖς ἀκοαῖς
 20 ἀκολούθως τοῖς ὑποκειμένοις. τούτου γὰρ ἅπαξ γινομένου, μεταφερομένων
 τῶν μαγαδίων εἰς ἄλλου γένους ἢ τόνου τόπους, ἠρμοσμένον ἔσται καὶ
 τοῦτο καὶ τὰ ἄλλα πάντα κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, διὰ τὸ τὴν πρώτην
 ἀρμογὴν ἰσοτόνους πάλιν ἐν τοῖς ἴσοις μήκεσι τοὺς φθόγγους καθιστάνειν.

25

Ἐστῶσαν γὰρ ὁμοίως δύο φθόγγοι, οἱ AB καὶ ΓΔ, καὶ ἀπειλήφθῃ καθ' ἑκάτερον ἄνισα τμήματα τὰ AE καὶ ΓZ, ἡρμόσθῃ τε οὕτως, ὥστε τὸν τοῦ ΓZ μέρους ψόφον πρὸς τὸν τοῦ AE λόγον ἔχειν, ὃν τὸ AE μήκος πρὸς τὸ ΓZ.

5

λέγω ὅτι καὶ τὰ ἴσα τμήματα τῶν φθόγγων ἰσότονα ἔσται. ἀπειλήφθῃ γὰρ τῇ AE διαστάσει ἴση ἡ ΓH. ἐπεὶ δὲ ἔστιν ὡς ἡ AE διάστασις, τουτέστιν ἡ ΓH, πρὸς τὴν ΓZ, ὁ ἀπὸ τῆς ΓZ ψόφος πρὸς τε τὸν ἀπὸ τῆς AE διὰ τὸ οὕτως ἡρμόσθαι, καὶ πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ΓH διὰ τὸ ἐξαρχῆς ὑποκείμενον, τὸν αὐτὸν
 10 ἔξει λόγον ὁ ἀπὸ τῆς ΓZ ψόφος πρὸς τε τὸν ἀπὸ τῆς AE καὶ πρὸς τὸν ἀπὸ τῆς ΓH· ἰσότονα ἄρα ἔσται τὰ AE καὶ ΓH μέρη τῶν φθόγγων ἐν ἴσοις μήκεσιν εἰλημμένα.

85

Δῆλον δὲ ἔσται καὶ κατ' αὐτὴν τὴν ἐνάργειαν τὸ δεδειγμένον ἀποκαθισταμένων τῶν μαγαδίων μετὰ τό, ὡς εἵπομεν, ἀρμοσθῆναι τοὺς
 15 φθόγγους ἐπὶ τοὺς ἀπολαμβάνοντας τόπους πάσας τὰς διαστάσεις ἴσας. εὐρήσομεν γὰρ ἑκάτερόν τε τῶν ταγμάτων ἰσότονον αὐτῷ καὶ ἀμφοτέρω πρὸς ἄλληλα ἐν τῷ διὰ πασῶν, ὡσανεὶ κατὰ τὸν πρότερον τρόπον ὑπετιθέμεθα τὸ τοιοῦτο. καὶ μηδένα κινεῖτω τὸ πλῆθος τῶν φθόγγων, ὅταν
 20 γε τῇ δυνάμει καὶ κατὰ τὸ κοινὸν ὑποκείμενον μὴ διαφέρωσιν ἐνός, ὅπερ ἐὰν μὴ παντάπασιν αὐτοῖς ὑπάρχη, διαμαρτάνοιτ' ἐν τῷ πᾶν. οὐ γὰρ τοῦτο ἦν ἔργον τοῦ κανόνος, τὸ διὰ μιᾶς ἀριθμῷ χορδῆς ἢ πλειόνων μὲν, ἀφωρισμένον δὲ ἐχουσῶν τὸ πλῆθος, δεικνύναι τοὺς τῶν ἐμμελῶν λόγους, ἀλλὰ ἀπλῶς τὸ δι' ὁσωνοῦν ἰσοτόνων, ἵνα παρέχωσιν αὐτὰς ἀπαραλλάκτους μιᾶς, ἀρμόσασθαι μόνῳ τῷ λόγῳ τοῦθ', ὅπερ ἐὰν ἀρμόσαινθ'

6 kai/om. g || 7 de/om. mf || 9 to/om. m : add. W¹ || 3 tmh̄ma g /mgA || 13 tmh̄ma g □ f || 18 upoteJeimeJa m : upeJemeJa A || 22 aforismehwn m || 23 mohon mel w̄n post isotohwn add. f : mohon xordw̄n add. g Wallis : mohon add. A || 24 afōmōsanJ' m : afōmōsainto Wallis

οί μουσικώτατοι ταίς ἀκοαίς. μάλιστα μὲν παραστάσεως ἕνεκεν τῶν τῆς φύσεως δημιουργημάτων καὶ τῆς οὕτως ἀπαραβλήτου τέχνης, κατ' ἐπακολούθησιν δὲ καὶ τῆς δι' αὐτῆς χρήσεως, προὔποκεῖσθαι δεῖ τὸ τοιοῦτον εἶς τε τὴν εὔρεσιν καὶ τὴν ἔνδειξιν τῶν ἀκριβοῦντων τὸ ἡρμοσμένον
5 λόγων. ἐπὶ μὲν οὖν τοῦ ἐτέρου τρόπου τῆς τοῦ κανόνος χρήσεως, λέγω δὲ καθ' ὃν ἐκάστη τῶν χορδῶν μαγάδιον ἐν ὑποφέρεται, οὐδεμία γίνεται προσκοπή, διαμεριζομένου τοῦ ὅλου συστήματος εἰς δύο τὰς ὁμοίας κατατομὰς πρὸς τὸ πάσας ἀρμόζεσθαι τὰς ἐκκειμένας διαφοράς, ἐπὶ δὲ τοῦ ἐτέρου, καθ' ὃν δεήσει δύο μόνας μαγάδας ὑποβάλλεσθαι τοῖς δυσὶ
10 τάγμασι, συμβήσεται πολλάκις τὰς κατὰ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ πλάτει τοῦ κανόνος πέρατα τῶν μαγάδων χορδὰς ἐν τι τῶν μεθαρμογῶν ἐπὶ τὰ πλάγια μεταφορᾷ καταλαμβάνειν τὰ ἀντικείμενα πέρατα τῶν μαγάδων, καὶ μηκέτι δύνασθαι τὰ οἰκεία μήκη τηρεῖν. διὸ μόνον ἐγχωρεῖ τῶν συστημάτων κατὰ τοῦτον περαίνεσθαι τὸν τρόπον, ὧν ὁ ἕτερος τῶν εἰρημένων φθόγγων ἕνα
15 καὶ τὸν αὐτὸν ἐν ταῖς μεθαρμογαῖς ἐπέχει τόπον, ὃ μάλιστα συμβέβηκε τοῖς διὰ τῆς κιθάρας μελωδομένοις, οἷς καὶ μόνοις ἀρκεστέον ἐπὶ γοῦν τῆς ἐκκειμένης τῶν συνεχῶν μαγαδίων χρήσεως, ὥστε καὶ τοὺς κολλάβους τῶν κοινῶν καὶ ἀκινήτων ἐν αὐτοῖς φθόγγων δύνασθαι μένειν κατὰ τὸ πλάτος ἀμεταστάτους.

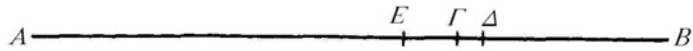
20 **β'. Μέθοδοι πρὸς τὴν διὰ μόνων τῶν ὀκτῶ φθόγγων μέχρι τοῦ δις διὰ πασῶν κατατομήν.** 86

Μεθοδεύοιτο δ' ἂν ἡ τοῦ δις διὰ πασῶν κατατομή καὶ μόνων τῶν ἐξαρχῆς ὀκτῶ φθόγγων ὑποκειμένων τὸν τρόπον τοῦτον. νοείσθω τὸ ἐφαρμόζον ὄλφ τῷ μήκει κανόνιον τὸ AB καὶ τετμήσθω κατὰ τὸ Γ σημεῖον,
25 ὥστε διπλάσιον ποιεῖν τὸ AG τμήμα τοῦ GB, καὶ ἀπειλήφθω ἐφ' ἐκάτερα τοῦ Γ πρὸς μὲν τῷ B τὸ ΓΔ, πρὸς δὲ τῷ A τὸ ΓΕ, ὥστε τὸ μὲν ΔΕ ὅλον ἐνὸς

---

3 οἱ ante προὔποκεῖς Jai add. mgA : προὔποκεῖς Jw de/f || 4 τοῖ τοῖ f || 5 | egw de/ om. F : add. F¹ || 24 εἰρμοζόν m : corr. W¹ | οἱ %] οἱ ME : eras. W || 26 τοῖB – τοῖA fgA

μαγαδίου τῶν κινουμένων ἢ μικρῶ μείζον πλάτος ἀπολαμβάνειν, τὸ δὲ ΕΓ τοῦ ΓΔ εἶναι διπλάσιον, ἵνα καὶ λοιπὸν τὸ ΑΕ λοιποῦ τοῦ ΔΒ μένη διπλάσιον.

- 5 ἐὰν δὴ ἐκάτερον τῶν ΒΔ καὶ ΑΕ τμημάτων διέλωμεν εἰς τὰς μέχρι τοῦ βαρυτάτου φθόγγου φθανούσας μοίρας, ἀπὸ τῶν Α καὶ Β λαμβάνοντες τὰς τῶν ἀριθμῶν ἀρχάς, ἔπειτα διπλῆν ποιώμεθα τὴν τῶν μαγαδίων ὑπαγωγὴν ἐν τῇ πρὸς ἐκάτερα τὰ πέρατα τοῦ διὰ πασῶν παραβολῆς, αἱ τοῖς αὐτοῖς ἀριθμοῖς ἠνωμένοι παραθέσεις ἐφ' ἐκάστου φθόγγου τὸ πρὸς τῷ Α τμήμα
10 τοῦ πρὸς τῷ Β τηρήσουσι πάλιν διπλάσιον, ὥστε καὶ ὅλον τὸ πρὸς τῷ Β διὰ πασῶν ὀξύτερον συνίστασθαι τοῦ πρὸς τῷ Α τῷ διὰ πασῶν.

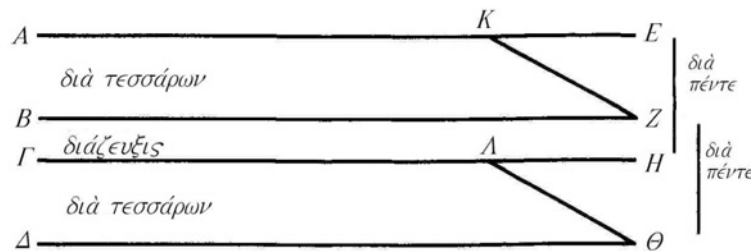
Τὸ μὲν οὖν κανόνιον οὕτως ἔστω διηρημένον. ἐπεὶ δὲ τῶν ὀκτὼ φθόγγων ἰσοτόνων ὑποτιθεμένων ἀνάγκη τοὺς ὀξύτατους τῶν δύο διὰ πασῶν κατὰ τὰς ἡμισείας τῶν ΑΕ καὶ ΔΒ λαμβανομένους δυσήχους
15 καθίστασθαι καὶ μάλιστα τὸν πρὸς τῷ Β μετὰ τῶν ἐχομένων διὰ τὴν βραχύτητα τῶν ποιούντων αὐτοὺς τμημάτων, παραφυλάξομεν πάλιν, ὥστε τοὺς ἐπάνω τέσσαρας φθόγγους ἰσχυρότερους εἶναι καὶ ἀλλήλοις μὲν ἰσοτόνους, ὀξύτερος δὲ τῶν ὑποκάτω τεσσάρων τῷ διὰ πέντε καὶ τούτων ἰσοτόνων ἀλλήλοις τηρουμένων. οὕτω γὰρ ἢ μέχρι μόνου τοῦ διὰ τεσσάρων ἐν
20 ἀμφοτέροις τοῖς τετραχόρδοις ἀπὸ τῶν βαρυτάτων ἐπὶ τὸ ὄξυ κατατομὴ ποιήσει τὸ διὰ πασῶν, συντιθέμενον ἔκ τε τῆς παρὰ τὸ μήκος ἐπὶ τὸ διὰ τεσσάρων καὶ ἐκ τῆς παρὰ τὴν τάσιν ἐπὶ τὸ διὰ πέντε παραυξήσεως.

Νοεῖσθω γὰρ ἐπὶ τοῦ ἑτέρου τῶν τετραχόρδων τμημάτων τὰ μὲν κοινὰ πέρατα κατὰ τῶν ΑΒΓΔ, τῶν δὲ ἐν ἴσοις μήκεσι φθόγγων ὁ μὲν |

---

1 meizon om. m sed. add. s.l. V || 5 dh] de/g | diel wmen] mel l wmen m : corr. W¹V¹E¹ || 9-11 t%] to/quarter fg || 12 epei] epi/m : corr. W¹V¹ || 14 DB] BD f || 17 te ante eihai add. Wallis || 23 ef^r ekatefou G^{gr}

ὀξύτατος ὁ ΑΕ, ὁ δὲ τέταρτος ἀπ' αὐτοῦ ὁ ΒΖ, καὶ πέμπτος μὲν ὁ ΓΗ, ὄγδοος δὲ ὁ ΔΘ, ὀξύτεροι δὲ κατὰ τὴν τάσιν οἱ ΑΕ καὶ ΒΖ τῶν ΓΗ καὶ ΔΘ τῶ δια πέντε, καὶ ἀπειλήφθω ἴσα τμήματα τὰ ΑΚ καὶ ΓΛ, ὥστε ἐπίτριτα εἶναι αὐτῶν τὰ ΒΖ καὶ τὰ ΔΘ.

5

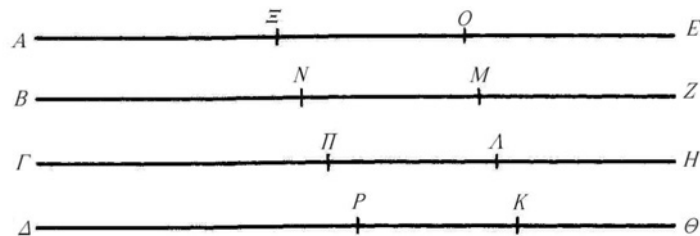
ὑπαχθέντων δὲ τῶν ἐν τοῖς μαγαδίοις ἀποψαλμάτων ὑπὸ τὰ ΘΛΖΚ σημεία, τῶ μὲν δια τεσσάρων ὀξύτερα δηλονότι ἔσται τό τε ΑΚ τοῦ ΒΖ καὶ τὸ ΓΛ τοῦ ΔΘ. ἐπεὶ δὲ καὶ τό τε ΒΖ τοῦ ΔΘ ὑπόκειται τῶ δια πέντε ὀξύτερον καὶ τὸ ΑΚ τοῦ ΓΛ, ὅτι καὶ ὅλον τὸ ΑΕ τοῦ ΓΗ καὶ τὸ ΒΖ τοῦ ΔΘ, φανερόν, ὅτι
 10 καὶ τὸ μὲν ΒΖ τοῦ ΓΛ τόνῳ ἔσται ὀξύτερον, τὸ δὲ ΑΚ τοῦ ΔΘ τῶ δια πασῶν, τοῦ παραπλησίου κἀπὶ τῶν μεταξὺ πιπτόντων τμημάτων συμβαίνοντος, ἅτε καθόλου τῆς τῶν ὀξυτέρων τεσσάρων φθόγγων κατατομῆς ὑποβιβαζομένης τοῖς τοῦ δια πέντε λόγοις ἡμιολίοις παρὰ τὴν γε-
 νομένην, ἀνισοτόνων πάντων καθισταμένων, ἵνα ἐφ' ὅσον ἐκ τῆς τάσεως
 15 ἐπὶ τὸ ὀξὺ παρηυξήθησαν, ἐπὶ τοσοῦτον ἐκ τῆς τοῦ μήκους μειώσεως ἐπὶ τὸ βαρὺ καθαιρεθέντες εἰς τὰς τῶν ἐξαρχῆς λόγων ἀποκαταστῶσι πληκτικότητας.

Διὸ προσεκτέον ὅπως, ἐπειδὴν τοὺς τῶν ὀξυτέρων τετραχόρδων τόπους ἐκλαμβάνωμεν τοὺς ἡμιολίους τῶν διασημαινομένων ἀπὸ τῆς
 20 ἐκθέσεως ἀριθμῶν, εἰσφέρωμεν εἰς τὰς εἰλημμένας ἐφ' ἑκάτερα τοῦ κανονίου κατατομάς, ἃς καὶ προσεκβαλοῦμεν ἐνταῦθα μέχρι μοιρῶν ρλ' ια',

2 DQ] AQ m || 6 ὑπογαλ ματwn m || 9 AK] AE g || 13 ἡμιολίβι m : corr. W¹ || 14 ἀἰ ἰσοτόηwn Wallis || 21 prosekal oumen MVE | rl /ia /scr. Düring : rl a /m : la /F : rl a /F¹ : rl b /g : rl b /h)rl a /A

ἴν' ἔχωμεν τοῦ κατὰ τὸν βαρύτατον τῶν τεσσάρων ἀπὸ τοῦ ὀξυτάτου φθόγγων ἀριθμοῦ περιέχοντος μοίρας πς' μζ' τὸν ἡμιόλιον | ἐκλαμβάνειν. παραυξηθήσεται δ' ἔτι μᾶλλον τὰ μήκη τῶν ὀξυτέρων φθόγγων, ἐὰν ὅλῳ τῷ διὰ πασῶν ὀξυτέρους ποιῶμεν τοὺς εἰρημένους τέσσαρας φθόγγους τῶν ὑπ' αὐτοῦς, ἵνα συμβαίνει μηκέτι καθάπερ πρότερον ὑπ' ἀμφοτέρων τῶν τετραχόρδων ἐκάτερον συνίστασθαι τῶν δύο διὰ πασῶν, ἀλλ' ἀνάπαλιν ὑπὸ θατέρου θάτερον, τουτέστι τὸ μὲν ὀξύτερον ὅλον ὑπὸ τοῦ ὀξυτέρου, τὸ δὲ βαρύτερον ὑπὸ τοῦ βαρυτέρου, τῆς αὐτῆς κατατομῆς ἐφ' ἐκάτερου παρατι-
 5 θεμένης.

10 Νοείσθω γὰρ τὸ προκείμενον σχῆμα περιέχον ὅλον τὸ μήκος τοῦ ἑτέρου τῶν τετραχόρδων, καὶ προκείσθω τοὺς μὲν βαρυτέρους τοῦ διὰ πασῶν τέσσαρας φθόγγους ἀποτεμένειν πρὸς τοῖς ΑΒΓΔ πέρασι, τοὺς δὲ ὀξυτέρους πρὸς τοῖς ΕΖΗΘ, τοῦ μὲν ΔΘ διαιρουμένου εἰς τε τὸν βαρύτατον καὶ τὸν ὀξυτάτον τοῦ διὰ πασῶν, τοῦ δ' ἐφεξῆς, τουτέστι τοῦ ΓΗ, εἰς τοὺς
 15 δύο τοὺς δευτέρους ἀπὸ τῶν εἰρημένων, τοῦ δὲ ΒΖ εἰς τοὺς δύο τοὺς τρίτους ἀπὸ τῶν αὐτῶν, τοῦ δὲ ΑΕ εἰς τοὺς δύο τοὺς τετάρτους ἀπὸ τῶν ἄκρων, ὥστε περιέχεσθαι κύκλῳ τὴν τάξιν ἀπὸ τοῦ ὀξυτάτου ἐπὶ τὸ βαρύ-
 20 τατον διὰ τῶν ΘΗΖΕ καὶ ΑΒΓΔ.

20 ἐὰν δὴ τοῦ προειρημένου κανονίου πρὸς ἐκάτερον μέρος εἰς τὰ προειλημμένα ἐν τῷ διπλασίῳ λόγῳ μήκη τὸ μείζον μόνον ἀεὶ τμήμα

1 tessarwn om. f : tetarton Wallis || 2 pj /mz /f : pe /mz /MWE : ph /md /V : ph /
 ϕJ /gA recc. : alii alia || 5 shmaiuv M || 17 epi] kai/f || 19 in fig. N corr. Höeg : O codd.

παρατιθέντες τοῖς φθόγγοις ἐναλλάξ, ὥστε ἐπὶ μὲν τῶν πρώτων τεσσάρων ἀριθμῶν τὴν ἀρχὴν τῶν μοιρῶν τοῖς ΘΗΖΕ πέρασιν ἐφαρμόζειν, τῶν ἐλαττόνων ἀπὸ τοῦ Θ λαμβανομένων, ἐπὶ δὲ τῶν ἐξαρχῆς τεσσάρων τοῖς ΑΒΓΔ πέρασι συνάπτειν, τῶν ἐλαττόνων κἄν τούτοις ἀπὸ τοῦ Α πάλιν
 5 λαμβανομένων, ὑποφέρωμεν τὰ μαγάδια ταῖς ὑπὸ τῶν ἀριθμῶν διασημαι-
 νομέναις τομαῖς, ποιήσει δηλονότι ὁ μὲν ΘΚ φθόγγος τὸν ὀξύτατον τοῦ διὰ
 πασῶν, ὁ δὲ ΗΛ τὸν δεύτερον ἀπ' αὐτοῦ, ὁ δὲ ΖΜ τὸν τρίτον, ὁ δὲ ΕΝ τὸν
 τέταρτον, καὶ πάλιν ὁ μὲν ΑΞ τὸν πέμπτον, ὁ δὲ ΒΟ τὸν ἕκτον, ὁ δὲ ΓΠ τὸν
 ἕβδομον, ὁ δὲ ΔΡ τὸν ὄγδοον. κἄν συνάπτωμεν αὐτῷ τὸ ἕτερον τετραχόρδον,
 10 ἐκλαμβάνοντες καὶ ἐπ' ἐκείνου τὴν ἐκ τῶν αὐτῶν ἀριθμῶν συνισταμένην
 κατατομήν, δύο ποιήσομεν διὰ πασῶν, ἰσοτόνων μὲν ἀμφοτέρων ὄντων τῶν
 τετραχόρδων καὶ αὐτὰ ἰσότονα ἀλλήλοις καὶ ὡσπερ διπλά, ἀμφοτέρων δὲ
 τῇ τοῦ διὰ πασῶν διαφερόντων τάσει, διαφέροντα τῷ αὐτῷ μεγέθει καὶ
 συναπτόμενα μέχρι τοῦ δις διὰ πασῶν.

15 Ὅτι μὲν οὖν οὐκέτι προέκοψεν ἐνταῦθα μετὰ τὸ τῆς ΘΚ μήκος
 ἢ ἐπὶ τοὺς ὀξυτέρους τόπους καθαίρεσις, ὅπερ συνέβαιεν ἐπὶ τῆς προτέρας
 ἀγωγῆς, ἐτέρων ἐκεῖ τῶν ὀξυτάτων φθόγγων ὑποτιθεμένων, αὐτόθεν δὴλον.
 φανερόν δ' ὅτι καὶ μόνη κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον ἢ προτέρα χρήσις δύναται
 προχωρεῖν, οὐκέτι δὲ ἢ διὰ τῶν κοινῶν μαγάδων λαμβανομένη. τῶν γὰρ
 20 κατὰ πλάτος ἀποχῶν τῶν αὐτῶν ἐξ ἀνάγκης δι' ὅλου τοῦ μήκους τῶν
 χορδῶν τηρουμένων, ἐκείνη μὲν ἢ τάξις τοὺς ὑπὸ τῶν αὐτῶν φθόγγων πε-
 ριεχομένους λόγους ἐτήρει πρὸς ἑκάτερα τὰ πέρατα τοὺς αὐτοὺς
 ἀκολουθῶς τῇ ταυτότητι τῆς κατὰ πλάτος αὐτῶν ἀποχῆς, ἐπειδήπερ ὑπέ-
 κειντο ποιήσοντες ἅπαντες ἐν τοῖς ἀντικειμένοις μέρεσι τὸ διὰ πασῶν,
 25 αὕτη δὲ ὡς ἐπίπαν ἀνομοίους ὑφισταμένη λόγους ὑπὸ τῶν αὐτῶν φθόγγων
 καὶ τῶν αὐτῶν κατὰ πλάτος ἀποχῶν ἐφ' ἑκάτερα περιεχομένους οὐκέτι
 δύναται τὸ ἀκόλουθον τῶν ὑπεροχῶν ταῖς δι' ὅλου τοῦ μήκους ὁμοίτησι
 περιλαμβάνειν. αἱ μὲν δὴ πιθανώτεραι τῶν ἐφόδων, καθ' ἃς ἂν ἐν τοῖς

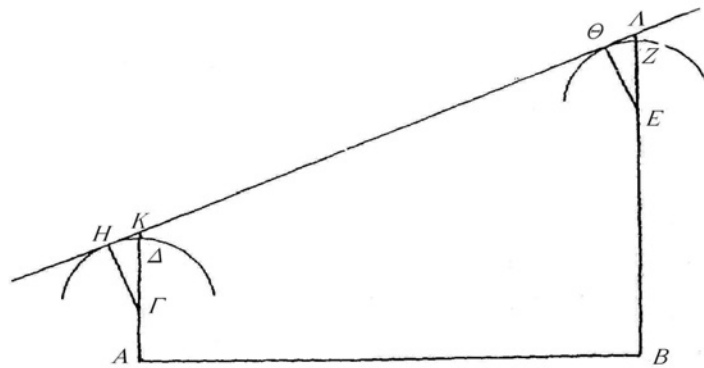
---

9 kaḥ] kai/m | sunaptomen MWE : corr. W¹ || 11 poihēswmen MWEf : corr. W¹ || 12
 de/om. f || 13 diaferohtwn om. mfA | de/post diaferonta add. f || 15 prosekoyen ME || 21 touj]
 twm m || 28 toiḡ] taiḡ MWE

ήμισεσι τῶν ἀριθμῶν φθόγγοις τὰ τῶν διπλασίων συστήματα κατατέμνο-
 μεν, τοιαῦταί τινες ἄν εἶεν. καθόλου δὲ προσακτέον τοὺς ἐκκειμένους
 ἀριθμοὺς ταῖς μὲν τὸ διὰ πασῶν περιεχοῦσαις χρήσεσι τοὺς ἀπὸ τῆς νήτης
 τῶν διεζευγμένων ἔχοντας τὴν κατατομήν, ἴν' ἐν ταῖς μέσαις τάσεσιν
 5 ἐκλαμβάνηται τὸ μέλος, ταῖς δὲ τὸ δις διὰ πασῶν τοὺς ἀπὸ τῆς νήτης τῶν
 ὑπερβολαίων ἢ τῆς μέσης ἐκτεθειμένους, ἵνα κατ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων
 καὶ ὁμοίων ἐφαρμόζεσθαι δύνηται. ἔτι δὲ προσεκτέον ὅπως, κὰν ἔλαττον ἦ
 τὸ τῶν κινουμένων | μαγαδίων πλάτος τοῦ τῶν πρὸς τοῖς πέρασι μενόντων, **90**
 ὅπερ καὶ ἀκόλουθόν ἐστιν, ἵνα μὴ συχνὸν μέρος ἐξαίρωσι τοῦ μήκους, τὰ
 10 γοῦν κυρτώματα πάντων ἴσων κύκλων ποιῆ περιφερείας, καὶ μὴ γίνηται τις
 παραλλαγή περὶ τὰ μεταξὺ τῶν ἀποψαλμάτων μήκη, διὰ τὸ δεῖν τὰ κι-
 νούμενα τῶν μαγαδίων ὑψηλοτέραν τῶν ἄκρων ἔχειν θέσιν.

Νοείσθω γὰρ ἡ βάσις τοῦ κανόνος ἐπὶ τῆς AB εὐθείας καὶ
 ἀνήχθωσαν αὐτῇ πρὸς ὀρθὰς γωνίας αἱ ΑΓΔ καὶ ΒΕΖ, καὶ κέντροις τοῖς Γ
 15 καὶ Ε γεγράφθω τμήματα κύκλων κατὰ τὰς κυρτὰς τῶν μαγαδίων περιφε-
 ρείας τὰ ΗΔ καὶ ΘΖ, ὥστε μείζονα εἶναι τὴν ΒΖ τῆς ΑΔ· διήχθω τε
 ἐφαπτομένη τῶν περιφερειῶν εὐθεῖα κατὰ τὰ Η καὶ Θ, ἢ ΘΗ, καὶ
 ἐπεζεύχθωσαν μὲν αἱ ΗΓ καὶ ΘΕ, τεμνέσθω δὲ ἡ ΗΘ ὑπὸ μὲν τῆς ΓΔ
 ἐκβληθείσης κατὰ τὸ Κ, ὑπὸ δὲ τῆς ΕΖ ὁμοίως ἐκβληθείσης κατὰ τὸ Λ.

20

1 toh aḥiJmoh g | temnwmen f || 2 toiuotoi mg | prosektebn M || 3 mohon post dial
 paswn add. Wallis || 4 twa om. m || 10 toutou ante kurtwmata add. f | poiei-m | gehhtai f || 11
 toldeia secutus Wallis : to\mh\deia codd. || 17 ta] to/f | kai/alt. del.Wallis

τῶν δὴ διὰ μέσου τοῦ πλάτους τῶν μαγαδίων σημειουμένων εὐθειῶν κατὰ
 τὰ Δ καὶ Ζ σημεία πιπτουσῶν, ἐφ' ὧν αἱ ΑΔ καὶ ΒΖ ἐξεβλήθησαν, καὶ αἱ
 ἐπαφαὶ τῶν χορδῶν κατὰ τὰ Δ καὶ Ζ σημεία καὶ τὰ ἀποψάλλματα
 συνίσταντο. δῆλον ὅτι καὶ ἡ μὲν πρόσθεσις τοῦ κανονίου τοῖς Κ καὶ Λ
 5 πέρασι παραλαμβανομένη δείξει τὸ ΚΛ μήκος, ἡ δὲ μεταξὺ τῶν ἀληθινῶν
 ἐπαφῶν καὶ ἀποψαλμάτων ποιήσει τὸ ΗΘ. καὶ ἔστιν ἰσογώνιον τὸ ΓΗΚ
 τρίγωνον τῷ ΕΘΛ, ὅτι καὶ ἡ ΓΚ παράλληλός ἐστι τῇ ΕΛ καὶ ἡ ΓΗ τῇ ΕΘ.
 διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὡς ἡ ΕΘ πρὸς τὴν ΓΗ, οὕτως ἡ ΘΛ πρὸς τὴν ΗΚ· ἴσων μὲν
 ἄρα οὐσῶν τῶν ΓΗ καὶ ΕΘ, τουτέστιν ἴσων κύκλων τμήματα ποιουσῶν τῶν
 10 ΖΘ καὶ ΗΔ περιφερειῶν, ἴση ἔσται καὶ ἡ μὲν ΘΛ τῇ ΗΚ, ἡ δὲ ΚΛ ὅλη τῇ
 ΗΘ, ὥστε μηδαμῶς διαφέρειν τὴν ἐκλαμβανομένην ὑπὸ τοῦ κανονίου
 διάστασιν τῆς ἀληθινῆς· ἀνίσων δέ, οὐκέτι τηρηθήσεται τὸ τοιοῦτο, ἀλλ'
 ἕτερόν τι δειχθήσεται τμήμα διὰ τῆς κατατομῆς τοῦ κατὰ φύσιν
 συνισταμένου. καὶ εἰ μὲν ἐνεδέχεται τὴν τοιαύτην παραλλαγὴν ἐπὶ πάντων
 15 ἀπλῶς τῶν φθόγων ὑπὸ τὸν αὐτὸν πίπτειν λόγον, ὅπερ ἂν συνέβαινε, εἰ
 πάντα τὰ μαγάδια τὰς ἴσας ἐποίει πρὸς τὰ πέρατα διαστάσεις, οὐδὲν ἂν
 διέπιπτεν ἐν τῇ χρήσει τοῖς αὐτοῖς μέρεσιν αὐξομένων ἢ μειουμένων τῶν
 λόγων ἐφ' ἐκάστης τῶν χορδῶν. ἐπεὶ δ' ἀναγκαῖον ἐκ παντὸς ἄνισα ποιεῖν
 20 μῆκη τὰς τῶν μαγαδίων ὑπαγωγάς, οἷς ἀκολουθεῖ τὸ καὶ τὰς ὑπεροχὰς ἐπὶ
 μὲν τῶν μειζόνων ἀποχῶν ἐν ἐλάττωσιν ἴστασθαι διαφοραῖς, ἐπὶ δὲ τῶν
 ἐλαττόνων ἀνάπαλιν ἐν μείζουσιν, οὐκ ἡ τυχούσα γίνοιτ' ἂν ἀμαρτία περὶ
 τὰ μῆκη τῶν κατὰ τοιοῦτο τὸ ἡρμοσμένον τμημάτων, ἐὰν μὴ καθ' ὃν
 διεσπειλάμεθα τρόπον ποιώμεθα τὰς τῶν μαγαδίων τῶν τε μενόντων καὶ
 τῶν κινουμένων θέσεις τε καὶ ὑπαγωγάς.

91

25

---

2 e|f' wh ai(g : e|f' wh ei)ai(mA : e|f' wh h(f || 2 e|kl iUhsan MWEf : e|ml iUhsan V :
 e|pebl hUhsan in marg. W || 4 suni|stanto m : suni|stantai dhl onoti fgA | proU|esij m | K] H f
 || 5 parabal l omehh WfA || 10 o| v bis Wallis || 11 ekbal l omehhn V || 17-18 toh l ogon M || 19
 magadwn f || 20 suni|stasJai fA || 21-22 a|nartiã peril|ta|mhkh twã kata/g : a|nartiã mhkh
 twã kata/m : a|nartiã peril|twã kata|ta|mhkh twã kl /f || 23 te om. g | temnohtwn m

γ'. Ἐν ποίῳ γένει θετέον τὴν τε ἀρμονικὴν δύναμιν καὶ τὴν
ἐπιστήμην αὐτῆς.

Ἔστι μὲν οὖν καὶ μέχρι τῶν ἐμμελειῶν οἰκείους ἔχει λόγους ἢ τοῦ
ἠρμοσμένου φύσις καὶ τίνας ἐκάστων αὐτάρκως καὶ διὰ πλειόνων
5 ἀποδεδεῖχθαί μοι δοκῶ, ὡς μηδ' ἂν ἐπιδιστάσαι τοὺς ἅμα τῷ εὐλόγῳ τῶν
ὑποτεθειμένων καὶ πρὸς τὴν διὰ τῆς ἐνεργείας δοκιμασίαν, τουτέστι τὰς
μεμεθοδευμένας ἡμῖν κανονικὰς χρείας, φιλοτιμησαμένους ἕνεκεν τοῦ διὰ
πάντων τῶν εἰδῶν κατανοῆσαι τὰς ἀπὸ τῶν αἰσθήσεων συγκαταθέσεις. 92
ἐπεὶ δ' ἀκόλουθον ἂν εἴη τῷ θεωρήσαντι ταῦτα τὸ τεθαυμακέναι μὲν εὐθύς,
10 εἰ καὶ τι ἕτερον τῶν καλλίστων, τὴν ἀρμονικὴν δύναμιν ὡς λογικωτάτην
καὶ μετὰ πάσης ἀκριβείας εὐρίσκουσάν τε καὶ ποιούσαν τὰς τῶν οἰκείων
εἰδῶν διαφορὰς, ποθεῖν δ' ὑπό τινος ἔρωτος θείου καὶ τὸ γένος αὐτῆς ὡςπερ
θεάσασθαι, καὶ τίσιν ἄλλοις συνήπται τῶν ἐν τῷδε τῷ κόσμῳ καταλαμ-
βανομένων, πειρασόμεθα κεφαλαιωδῶς, ὡς ἔνι μάλιστα, προσεπισκέψασθαι
15 τοῦτο δὴ τὸ λείπον τῇ προκειμένη θεωρίᾳ μέρος εἰς παράστασιν τοῦ τῆς
τοιαύτης δυνάμεως μεγέθους.

Τῶν ὄντων τοίνυν ἀπάντων ἀρχαῖς κεχρημένων ὕλη καὶ
κινήσει καὶ εἶδει, τῇ μὲν ὕλη κατὰ τὸ ὑποκείμενον καὶ ἐξ οὗ, τῇ δὲ κινήσει
κατὰ τὸ αἴτιον καὶ ὑφ' οὗ, τῷ δὲ εἶδει κατὰ τὸ τέλος καὶ τὸ οὗ ἕνεκεν, τὴν
20 ἀρμονίαν οὔτε ὡς τὸ ὑποκείμενον ἀποδεκτέον –τῶν ποιητικῶν γὰρ τί ἐστὶ
καὶ οὐδέ τι τῶν παθητικῶν– οὔτε ὡς τὸ τέλος, ἐπειδήπερ αὕτη τοῦναντίον
ἀπεργάζεται τι τέλος, οἷον ἐμμέλειαν, εὐρυθμίαν, εὐνομίαν, εὐκοσμίαν,
ἀλλ' ὡς τὸ αἴτιον, ὃ τῷ ὑποκειμένῳ περιποιεῖ τὸ οἰκεῖον εἶδος. καὶ μὴν τῶν
αἰτίων τῶν ἀνωτάτω τριχῶς λαμβανομένων, τοῦ μὲν παρὰ τὴν φύσιν καὶ τὸ
25 εἶναι μόνον, τοῦ δὲ παρὰ τὸν λόγον καὶ τὸ εἶναι μόνον, τοῦ δὲ παρὰ τὸν
θεὸν καὶ τὸ εἶναι καὶ ἀεὶ εἶναι, τὸ κατὰ τὴν ἀρμονίαν οὔτε παρὰ τὴν φύσιν

---

5 epidedeixhai f | eti distasai fA || 6 echargeiā fA || 7 meJodeuomehaj f || 20
apodeiktebn Wallis || 21 oupe/ti scr. Düring : oux o(ti mgA : oupeh ti f || 23 o| oti E¹f

θετέον –οὐ γὰρ τὸ εἶναι περιποιεῖ τοῖς ὑποκειμένοις– οὔτε παρὰ τὸν θεόν, ἐπεὶ μηδὲ τοῦ ἀεὶ εἶναι πρῶτόν ἐστιν αἴτιον, ἀλλὰ δηλονότι παρὰ τὸν λόγον, ὃς μεταξὺ τῶν εἰρημένων αἰτίων πίπτων ἑκατέρῳ συναπεργάζεται τὸ εἶ, τοῖς μὲν θεοῖς ἀεὶ συνῶν ὡς ἂν ἀεὶ τοῖς αὐτοῖς οὖσι, τοῖς δὲ φυσικοῖς οὔτε πᾶσιν, οὔτε πάντως διὰ τοῦναντίον. ἐπεὶ δὲ τοῦ κατὰ τὸν λόγον αἰτίου τὸ μὲν ἐστιν ὡς νοῦς καὶ παρὰ τὸ θειότερον εἶδος, τὸ δὲ ὡς τέχνη καὶ παρ' αὐτὸν τὸν λόγον, τὸ δὲ ὡς ἔθος καὶ παρὰ τὴν φύσιν, καθ' ἅπαντα τὴν ἁρμονίαν εὔροιμεν ἂν περαίνουσιν τὸ ἴδιον τέλος. ὁ μὲν γὰρ λόγος ἀπλῶς καὶ καθόλου τάξεώς ἐστι καὶ συμμετρίας περιποιητικός, ὁ δὲ ἁρμονικὸς ἰδίως τῆς περὶ τὸ ἀκουστὸν γένος, ὡς ὁ φανταστικὸς τῆς περὶ τὸ ὄρατόν, καὶ ὁ κριτικὸς τῆς περὶ τὸ νοητόν. κατορθοῖ δὲ τὴν | ἐν τοῖς 93 ἀκουστοῖς τάξιν, ἣν ἐμμέλειαν ἰδίως καλοῦμεν, διὰ τε τῆς θεωρητικῆς τῶν συμμετριῶν εὐρέσεως παρὰ τὸν νοῦν, καὶ διὰ τῆς χειρουργικῆς αὐτῶν ἐνδείξεως παρὰ τὴν τέχνην καὶ διὰ τῆς παρακολουθητικῆς ἐμπειρίας παρὰ τὸ ἔθος. τοῦτο δὲ ὅτι καὶ ὁ καθόλου λόγος εὐρίσκει μὲν τὸ εἶ θεωρῶν, παρίστησι δὲ τὸ καταληφθὲν ἐνεργῶν, ἐξομοιοῖ δ' αὐτῷ τὸ ὑποκείμενον ἐθίζων, ὥστε εἰκότως καὶ τὴν κοινὴν τῶν παρὰ τὸν λόγον εἰδῶν ἐπιστήμην, ἰδίως δὲ καλουμένην μαθηματικὴν, μὴ θεωρίας ἔχουσαν τῶν καλῶν μόνης, ὥσπερ ἂν τινες ὑπολάβοιεν, ἀλλ' ἐνδείξεως ὅμου καὶ μελέτης ἐξ αὐτῆς τῆς 20 παρακολουθήσεως περιγινομένων.

Κέχρηται γὰρ ὄργανοις ὥσπερ καὶ διακόνους ἢ τοιαύτη δύναμις ταῖς ἀνωτάτω καὶ θαυμασιωτάταις τῶν αἰσθήσεων, ὅψει καὶ ἀκοῇ, τεταμέναις μὲν μάλιστα τῶν ἄλλων πρὸς τὸ ἡγεμονικόν, μόναις δὲ ἐκείνων οὐχ ἡδονῇ μόνῃ κρινούσαις τὰ ὑποκείμενα, πολὺ δὲ πρότερον τῷ καλῷ. 25 καθ' ἑκάστην μὲν γὰρ τῶν αἰσθήσεων οἰκειᾶς ἂν τις εὔροι τῶν αἰσθητῶν διαφορὰς, ὡς ἐπὶ μὲν τῶν ὀρατῶν τὸ λευκὸν καὶ τὸ μέλαν φέρε εἰπεῖν, ἐπὶ

---

4 t%-meh Je%-ajdiw] sunwh f || 5 de/om. m sed add. W¹E¹ | epei|de] oti f : in marg. V || 8 peraihoustan f : peraioustan mgA | tel oj] mel oj f || 15 touto] to/m || 16 kai/ante tol.k. add. f | katal eifJeh ehergoh f || 17 l ogon codd. : l ogwn Düring || 23 tetagmehaj A : tetagmehaj mal. Boll || 26 meh om. mg | epi|meh twa] meh epi|twā Wallis

δὲ τῶν ἀκουστῶν τὸ ὄξυ καὶ τὸ βαρὺ, ἐπὶ δὲ τῶν ὀσφραντῶν τὸ εὐώδες καὶ
 τὸ δυσώδες, ἐπὶ δὲ τῶν γευστῶν τὸ γλυκὺ καὶ τὸ πικρὸν, ἐπὶ δὲ τῶν ἄπτῶν
 τὸ μαλακόν, εἰ τύχοι, καὶ τὸ σκληρόν, καὶ νῆ Δία τὸ καθ' ἑκάστην τῶν
 διαφορῶν πρόσφορον ἢ μή. τὸ δὲ καλὸν ἢ αἰσχρὸν τῶν μὲν ἄπτῶν ἢ
 5 γευστῶν ἢ ὀσφραντῶν οὐδεὶς ἂν κατηγορήσαι, μόνων δὲ τῶν ὀρατῶν καὶ
 τῶν ἀκουστῶν, οἷον μορφῆς καὶ μέλους, ἢ πάλιν τῶν οὐρανίων κινήσεων
 καὶ τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων, ὅθεν καὶ μόναι τῶν ἄλλων αἰσθήσεων τὰς
 ἀλλήλων καταλήψεις ἀντιδιακονοῦνται τῷ λογικῷ τῆς | ψυχῆς πολλαχῆ, **94**
 καθάπερ ὡς ἀληθῶς ἀδελφαὶ γινομένη. τὰ μὲν ὀρατὰ μόνως ἢ ἀκοὴ δει-
 10 κνύουσα διὰ τῶν ἐρμηνειῶν, τὰ δ' ἀκουστὰ μόνως ἢ ὄψις ἀπαγγέλλουσα
 διὰ τῶν ὑπογραφῶν, καὶ πολλάκις ἐναργέστερον ἑκατέρα τούτων ἢ εἴπερ
 μόνη τὰ αὐτὰ ἡρμήνευεν, ὡς ὅταν τὰ μὲν λόγῳ παραδοτὰ μετὰ δια-
 γραμμάτων ἢ χαρακτήρων εὐδιδασκτότερα τε καὶ εὐμνημονεύότερα ἡμῖν
 καθίστησιν, τὰ δὲ ὄψει γνῶριμα διὰ ποιητικῆς ἐρμηνείας ἐμφαίνηται μιμ-
 15 ητικώτερον, οἷον κυμάτων ὄψεις καὶ τοποθεσίαι καὶ μάχαι καὶ
 περιστάσεις παθῶν, ὥστε συνδιατίθεσθαι τὰς ψυχὰς τοῖς εἶδεσι τῶν
 ἀπαγγελλομένων ὡς ὀρωμένοις. οὐ μόνον οὖν τῷ τὸ ἴδιον ἑκατέρῃ κατα-
 λαμβάνειν, ἀλλὰ καὶ τῷ συναγωνίζεσθαι πῶς ἀλλήλαις πρὸς τὸ μανθάνειν
 καὶ θεωρεῖν τὰ κατὰ τὸν οἰκεῖον συντελούμενα λόγον, ἐπὶ πλέον τοῦ τε
 20 καλοῦ καὶ τοῦ χρησίμου διήκουσιν αὐταὶ τε καὶ τῶν κατ' αὐτὰς
 ἐπιστημῶν αἱ λογικώταται, παρὰ μὲν τὴν ὄψιν καὶ τὰς κατὰ τόπον
 κινήσεις τῶν μόνως ὀρατῶν, τουτέστι τῶν οὐρανίων, ἀστρονομία, παρὰ δὲ
 τὴν ἀκοὴν καὶ τὰς κατὰ τόπον πάλιν κινήσεις τῶν μόνως ἀκουστῶν,
 τουτέστι τῶν ψόφων, ἀρμονικῆ, χρώμεναι μὲν ὀργάνοις ἀναμφισβητήτοις
 25 ἀριθμητικῆ τε καὶ γεωμετρίας πρὸς τε τὸ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν τῶν πρώτων
 κινήσεων, ἀνεψιαὶ δ' ὥσπερ καὶ αὐταὶ, γινόμεναι μὲν ἐξ ἀδελφῶν ὄψεως
 καὶ ἀκοῆς, τεθραμμέναι δὲ ὡς ἐγγυτάτω πρὸς γένους ὑπ' ἀριθμητικῆς τε
 καὶ γεωμετρίας.

---

3 kai\ nh\ Dia] kai h(diã m : corr. W¹V¹E¹ || 9 tw=ginomehw mfA : a]el fai/ twa
 ginomehwn ta\ meh g : ginomenai Wallis || 11 e]hergesteron m || 12 au]thj Wallis || 13
 eu]nhmoneu]to]tera Wallis || 14 ka]Ji]stantai f || 26 ou]sai ante kai\ au]tai/add. Wallis | genome-
 na M | meh om. mgA

δ'. Ὅτι ἢ τοῦ ἤρμοσμένου δύναμις πᾶσι μὲν τοῖς τελειότεροις τὰς φύσεις ἐνυπάρχει, καταφαίνεται δὲ μάλιστα διὰ τε τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν καὶ τῶν οὐρανίων φορῶν.

5 Ὅτι μὲν οὖν ἢ τε τῆς ἀρμονίας δύναμις εἶδος ἐστὶ τοῦ παρὰ τὸν λόγον αἰτίου τὸ περὶ τὰς τῶν κινήσεων συμμετρίας, καὶ ἢ θεωρητικῆ | 95
ταύτης ἐπιστήμη μαθηματικῆς ἐστὶν εἶδος τὸ περὶ τοὺς λόγους τῶν ἀκουστῶν διαφορῶν, καὶ αὐτὸ διατεῖνον ἐπὶ τὴν ἐκ τῆς θεωρίας καὶ παρα-
κολουθήσεως περιγυνομένην τοῖς ἐθιζομένοις εὐταξίαν, διὰ τούτων ὑποτετ-
10 υπώσθω. προσπαραμυθητέον δ' ὅτι καὶ τὴν τοιαύτην δύναμιν ἀναγκαῖον μὲν ἂν εἶη καὶ πᾶσι τοῖς ἀρχὴν ἐν αὐτοῖς ἔχουσι κινήσεως καθ' ὅσονοῦν ἐνυπάρχειν, ὥσπερ καὶ τὰς ἄλλας, μάλιστα δὲ καὶ τὸ πλεῖστον τοῖς τελει-
οτέρας καὶ λογικωτέρας φύσεως κεκοινωνηκόσι διὰ τὴν οἰκειότητα τῆς γενέσεως, ἐν οἷς καὶ μόνοις καταφαίνεσθαι δύναται, διόλου τε καὶ σαφῶς
15 συντηροῦσα, ὡς ἔνι μάλιστα, τὴν ὁμοιότητα τῶν τὸ πρόσφορον καὶ ἤρμοσμένον ἐν τοῖς διαφέρουσιν εἴδεσι ποιούντων λόγων. καθόλου μὲν γὰρ ἕκαστον τῶν φύσει διοικουμένων λόγου τινὸς κεκοινώνηκεν ἔν τε ταῖς
κινήσεσι καὶ ταῖς ὑποκειμέναις ὕλαις, ὅς ἐφ' ὅσων μὲν δύναται τηρεῖσθαι κατὰ τὸ σύμμετρον, ἐν αὐτοῖς γένεσις τέ ἐστὶ καὶ τροφή καὶ σωτηρία καὶ
20 δυνάμεως, ἐφ' ὧν τοῦτο ἐνδέχεται, πάντα ἐστὶ τὰ ἐναντία τῶν εἰρημένων καὶ πρὸς τὸ χεῖρον ἔχοντα τὴν ῥοπήν, ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῶν αὐτῆς τῆς ὕλης ἀλλοιωτικῶν κινήσεων οὐ συννορᾶται, μήτε τοῦ ποιοῦ τοῦ κατ' αὐτήν, μήτε τοῦ ποσοῦ διὰ τὴν ἀστασίαν ὀρίζεσθαι δυναμένου, ἐπὶ δὲ τῶν ἐν τοῖς
25 εἴδεσι τὸ πλεῖστον ἀναστρεφομένων. αὗται δὲ εἰσὶν αἱ τῶν τελειότερων, ὡς ἔφαμεν, καὶ λογικωτέρων τὰς φύσεις, ὡς ἐπὶ μὲν τῶν θείων αἱ τῶν οὐ-
ρανίων, ἐπὶ δὲ τῶν θνητῶν αἱ τῶν ἀνθρωπίνων μάλιστα ψυχῶν, ὅτι μόνοις

---

3 in tit.] periformᾱ gA || 13 duhasJai m : corr. W¹V¹E¹ || 17 eϕ' oϕson m : corr. W¹
|| 19 kathgorhῆtai W¹fG^{gr}A : kathgoreiῆtai m : kathgoroiῆto g

ἐκατέροις τῶν εἰρημένων μετὰ τῆς πρώτης καὶ τελειοτάτης κινήσεως, του-
τέστι τῆς κατὰ τόπον, ἔτι καὶ τὸ λογικοῖς εἶναι συμβέβηκεν. καταφαίνεται
τε καὶ δείκνυσιν, ἐφ' ὅσον οἶόν τέ ἐστὶν ἀνθρώπῳ λαβεῖν, τὴν κατὰ τοὺς
ἀρμονικοὺς τῶν φθόγγων λόγους διοίκησιν, ὡς ἐξέσται σκοπεῖν ἐν μέρει
5 διελομένοις ἑκάτερον εἶδος καὶ πρῶτον τὸ κατὰ τὰς ἀνθρωπίνας ψυχάς.

**ε'. Πῶς ἐφαρμόζει τὰ σύμφωνα ταῖς πρώταις διαφοραῖς τῆς ψυχῆς
μετὰ τῶν οἰκείων εἰδῶν.**

Ἔστι τοίνυν τὰ μὲν πρῶτα τῆς ψυχῆς μέρη τρία, νοερόν,
10 αἰσθητικόν, ἐκτικόν, τὰ δὲ πρῶτα τῶν ὁμοφώνων καὶ συμφώνων εἶδη τρία, 96
τό τε διὰ πασῶν ὁμόφωνον καὶ σύμφωνα τό τε διὰ πέντε καὶ διὰ τεσσάρων,
ὥστε ἐφαρμόζεσθαι τὸ μὲν διὰ πασῶν τῷ νοερῷ –πλείστον γὰρ ἐν ἑκατέρῳ
τὸ ἀπλοῦν καὶ ἴσον καὶ ἀδιάφορον– τὸ δὲ διὰ πέντε τῷ αἰσθητικῷ, τὸ δὲ
διὰ τεσσάρων τῷ ἐκτικῷ. τοῦ τε γὰρ διὰ πασῶν ἐγγυτέρω τὸ διὰ πέντε
15 παρὰ τὸ διὰ τεσσάρων, ὡς συμφωνότερον διὰ τὸ τὴν ὑπεροχὴν πλησιατέ-
ραν ἔχειν τοῦ ἴσου, καὶ τοῦ νοεροῦ τὸ αἰσθητικόν ἐγγύτερον παρὰ τὸ
ἐκτικόν διὰ τὸ μετέχειν τινὸς καὶ αὐτὸ καταλήψεως. ἐπειδὴ ὥσπερ ἐν οἷς
μὲν ἕξις, οὐ πάντως αἴσθησις, οὐδὲ ἐν οἷς αἴσθησις, καὶ νοῦς πάντως·
ἀνάπαλιν δὲ ἐν οἷς αἴσθησις, καὶ ἕξις πάντως, καὶ ἐν οἷς νοῦς, καὶ ἕξις
20 καὶ αἴσθησις πάντως, οὕτως ὅπου μὲν τὸ διὰ τεσσάρων, οὐ πάντως καὶ τὸ
διὰ πέντε, οὐδ' ὅπου τὸ διὰ πέντε, καὶ τὸ διὰ πασῶν πάντως· ἀνάπαλιν δὲ
ὅπου τὸ διὰ πέντε, καὶ τὸ διὰ τεσσάρων πάντως, καὶ ὅπου τὸ διὰ πασῶν,
καὶ τὸ διὰ πέντε καὶ τὸ διὰ τεσσάρων πάντως, ὅτι τὰ μὲν τῶν ἀτελεστέρων
ἐστὶν ἐμμελειῶν τε καὶ συγκρίσεων ἴδια, τὸ δὲ τῶν τελειοτέρων.

25

---

10 *to/ante dial tessarwn* add. Wallis || 14 *pl hsiesteran fA* || 16 *epeidh] eti de/f* :
in marg. V || 20 *pahtwj* : *ahapal* in de/Düring et Wallis : *pahtwj del ahapal* in codd. || 21 *kail*
opou – pahtwj om. sed add. in marg. V || 22-23 *talmeh – tel eioteŕwn* Düring : *tal del twa te-*
l eioteŕwn W¹E¹f : *oti thh meh twa a)tel esterwn estih e)mmel eia)h te kail sugkri)sewn dial*
tel etw) tel eioteŕwn m : *oti e)sti talmeh twa a)tel esterwn e)mmel eiw)h te kail sugkri)sewn,*
tal del twa tel eioteŕwn gA

Καὶ μὴν τοῦ μὲν ἐκτικοῦ τῆς ψυχῆς τρία τις ἂν εἴποι τὰ εἶδη τοῖς
τοῦ διὰ τεσσάρων ἰσάριθμα, τό τε κατὰ τὴν αὔξησιν καὶ τὴν ἀκμὴν καὶ
τὴν φθίσιν –αὐταὶ γὰρ αὐτοῦ πρώται δυνάμεις– τοῦ δὲ αἰσθητικοῦ τέσσα-
ρα τοῖς τῆς διὰ πέντε συμφωνίας ἰσάριθμα, τό τε κατὰ τὴν ὄψιν καὶ τὴν
5 ἀκοὴν καὶ τὴν ὄσφρησιν καὶ τὴν γεῦσιν, εἰ τὸ τῆς ἀφῆς ὥσπερ ἐπίκοινων
θεῖημεν ἀπασῶν, ἐπεὶ τῷ ἄπτεσθαι τῶν αἰσθητῶν ὅπως οὖν ποιοῦνται τὰς
ἀντιλήψεις αὐτῶν, τοῦ δὲ νοεροῦ πάλιν ἑπτὰ τὰ μάλιστα διαφέροντα τοῖς
τοῦ διὰ πασῶν εἶδεσιν ἰσάριθμα, φαντασίαν μὲν παρὰ τὴν ἀπὸ τῶν
αἰσθητῶν διάδοσιν, νοῦν δὲ παρὰ τὴν πρώτην τύπωσιν, ἔννοιαν δὲ παρὰ
10 τῶν τυπωθέντων κατοχὴν καὶ μνήμην, διάνοιαν δὲ παρὰ τὴν ἀναπόλησιν
καὶ ζήτησιν, δόξαν δὲ παρὰ τὴν ἐξεπιπολῆς εἰκασίαν, λόγον δὲ παρὰ τὴν
ὀρθὴν κρίσιν, ἐπιστήμην δὲ παρὰ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν κατάληψιν. εἶτα
κατ’ ἄλλον τρόπον διαιρουμένης τῆς ψυχῆς ἡμῶν εἷς τε τὸ λογιστικὸν καὶ
θυμικὸν καὶ τὸ ἐπιθυμητικόν, τὸ μὲν λογιστικὸν διὰ τὰς ὁμοίας ταῖς
15 εἰρημέναις τῆς ἰσότητος αἰτίας ἐφαρμόζοιμεν ἂν εἰκότως τῷ διὰ πασῶν, τὸ
δὲ θυμικόν, συνεγγίζον πως αὐτῷ, τῷ διὰ πέντε, τὸ δὲ ἐπιθυμητικόν,
ὑποκάτω τεταγμένον, τῷ διὰ τεσσάρων. τὰ τε γὰρ ἄλλα τὰ περὶ τὰς ἀξίας
καὶ τὰς ἐμπεριοχὰς ἀλλήλων | συμβεβηκότα παραπλησίως ἂν κακὰ τούτων 97
ληφθεῖη, καὶ τὰς καθ’ ἕκαστον τῶν οἰκείων ἀρετῶν ἐπιφανεστέρας δια-
20 φορὰς ἰσαρίθμους ἂν εὔροιμεν πάλιν ταῖς καθ’ ἕκαστον εἶδος τῶν πρώτων
συμφωνιῶν, ὅτι καὶ τῶν φθόγγων τὸ μὲν ἐμμελὲς ἀρετὴ τίς ἐστὶν αὐτῶν, τὸ
δὲ ἐκμελὲς κακία, καὶ ἀναστρέψαντι τῶν ψυχῶν ἢ μὲν ἀρετὴ ἐμμέλειά τίς
ἐστὶν αὐτῶν, ἐκμέλεια δὲ ἢ κακία, καὶ κοινὸν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς γένεσι τό
25 ἐν τῷ παρὰ φύσιν.

Εἶεν δ’ ἂν τοῦ μὲν ἐπιθυμητικοῦ τὰ τρία τῆς ἀρετῆς εἶδη παρὰ

---

5 epikoinon] e[sti\koinoh m || 8 apo/om. F : add. m.rec. F¹ || 12 e[ita] e[ti] fgA || 14
to/pr. om. f | dialtol taj m || 15 diarmo[soimen f || 18 perioxaj V || 22-23 kai\ahastreyanti –
kakiā om. M || 24 merw[ ] genw[ ] fA || 26 meh] te mg

τὴν διὰ τεσσάρων συμφωνίαν, σωφροσύνη μὲν ἐν τῇ καταφρονήσει τῶν
 ἡδονῶν, ἐγκράτεια δὲ ἐν ταῖς ὑπομοναῖς τῶν ἐνδειῶν, αἰδῶς δὲ ἐν ταῖς
 εὐλαβείαις τῶν αἰσχυρῶν, τοῦ δὲ θυμικοῦ τὰ τέσσαρα τῆς ἀρετῆς εἶδη παρὰ
 τὴν διὰ πέντε συμφωνίαν, πραότης μὲν ἐν ταῖς ἀνεκστασίαις ὑπὸ ὀργῆς,
 5 ἀφοβία δὲ ἐν ταῖς ἀνεκπληξίαις ὑπὸ τῶν προσδοκωμένων δεινῶν, ἀνδρεία
 δὲ ἐν ταῖς καταφρονήσεσι τῶν κινδύνων, καρτερία δὲ ἐν ταῖς ὑπομοναῖς
 τῶν πόνων. τὰ δὲ ἑπτὰ τῆς κατὰ τὸ λογιστικὸν ἀρετῆς εἶδη γένοιντ' ἂν
 ὀξύτης μὲν ἢ περὶ τὸ εὐκίνητον, εὐφυΐα δὲ ἢ περὶ τὸ εὐθικτον, ἀγχίνοια δὲ
 ἢ περὶ τὸ διορατικόν, εὐβουλία δὲ ἢ περὶ τὸ κριτικόν, σοφία δὲ ἢ περὶ τὸ
 10 θεωρητικόν, φρόνησις δὲ ἢ περὶ τὸ πρακτικόν, ἐμπειρία δὲ ἢ περὶ τὸ
 ἀσκητικόν. πάλιν ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ἡρμοσμένου προηγείσθαι δεῖ τὰς τῶν
 ὁμοφώνων ἀκριβώσεις, εἴθ' ἔπεσθαι ταύταις τὰς τῶν συμφώνων καὶ τῶν
 ἐμμελῶν –ὡς τοῦ παραβραχὺ μὴ τοσοῦτον ἐν τοῖς ἐλάττοσι λόγοις
 παραποδίζοντος τὸ μέλος, ὅσον ἐν τοῖς μείζοσι καὶ κυριωτέροις– οὕτω καὶ
 15 ταῖς ψυχαῖς ἄρχειν μὲν πέφυκε τὰ νοητικὰ καὶ λογιστικὰ μέρη τῶν λοιπῶν
 καὶ ὑποτεταγμένων, ἀκριβείας δὲ πλείονος δεῖται πρὸς τὸ κατὰ λόγον, ὡς
 καὶ τῆς ἐν ἐκείνοις ἀμαρτίας τὸ πᾶν ἢ τὸ πλείστον ἔχοντα παρ' ἑαυτοῖς.
 καὶ ὅλως ἢ κρατίστη τῆς ψυχῆς διάθεσις, οὗσα δὲ δικαιοσύνη, συμφωνία
 τίς ἐστιν ὥσπερ τῶν μερῶν αὐτῶν πρὸς ἄλληλα κατὰ τὸν ἐπὶ τῶν κυ-
 20 ριωτέρων προηγούμενον λόγον, τῶν μὲν παρὰ τὴν εὐνοίαν καὶ τὴν εὐλο-
 γιστίαν ἐοικότων τοῖς ὁμοφώνοις, τῶν δὲ παρὰ τὴν εὐαισθησίαν καὶ τὴν
 εὐεξίαν ἢ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὴν σωφροσύνην τοῖς συμφώνοις, τῶν δὲ παρὰ
 τὰ ποιητικὰ καὶ τὰ μετέχοντα τῶν ἀρμονιῶν τοῖς εἶδεσι τῶν ἐμμελῶν, ὅλης
 δὲ τῆς φιλοσόφου διαθέσεως ὅλη τῇ τοῦ τελείου συστήματος ἀρμονίᾳ, τῶν
 25 μὲν ἐπὶ μέρους παραβολῶν τασσομένων κατὰ τε τὰς συμφωνίας αὐτὰς καὶ 98
 τὰς ἀρετάς, τῆς δὲ τελειοτάτης κατὰ τὴν συνισταμένην ἐκ πασῶν τῶν
 συμφωνιῶν καὶ πασῶν τῶν ἀρετῶν συμφωνίαν τινὰ καὶ ἀρετὴν ὥσπερ
 ἀρετῶν καὶ συμφωνιῶν, μελωδικῶν τε καὶ ψυχικῶν.

---

17 h] ou)F : h)F¹ || 17 e)kontoj MWE : e)kontaj V || 28 kai/ante mel %dikwā add. m

ς'. Παραβολή τῶν τε τοῦ ἡρμοσμένου γενῶν καὶ τῶν κατὰ τὰς πρώτας
ἀρετάς.

Καὶ τοίνυν καθ' ἑκατέραν ἀρχήν, τουτέστι τὴν θεωρητικὴν καὶ
τὴν πρακτικὴν, τριῶν ὄντων γενῶν, ἐπὶ μὲν τῆς θεωρητικῆς τοῦ τε φυσικοῦ
5 καὶ τοῦ μαθηματικοῦ καὶ τοῦ θεολογικοῦ, ἐπὶ δὲ τῆς πρακτικῆς τοῦ τε
ἠθικοῦ καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ καὶ τοῦ πολιτικοῦ, τῇ μὲν δυνάμει τούτων μὴ
διαφερόντων –κοινὰ γὰρ αἱ τῶν τριῶν γενῶν ἀρεταὶ καὶ ἀλλήλων
ἐχόμεναι– μεγέθει δὲ καὶ ἀξία καὶ τῇ περιβολῇ τῆς κατασκευῆς,
10 ἐπωνύμως καλούμενα τρία γένη –λέγω δὲ τό τε ἑναρμόνιον καὶ τὸ
χρωματικὸν καὶ τὸ διατονικόν– μεγέθει τινὶ καὶ αὐτὰ καὶ τῷ κατὰ τὸ
ἐπηρμένον ἢ συνεσταλμένον ὄγκῳ τὰς διαφορὰς εἰληφότα. τοιοῦτο γὰρ τι
πέπονθε καὶ θέσει καὶ δυνάμει τό τε πυκνὸν ἐν αὐτοῖς καὶ τὸ ἄπυκνον. τὸ
μὲν οὖν ἑναρμόνιον τῷ τε φυσικῷ καὶ τῷ ἠθικῷ παραβλητέον διὰ τὴν
15 κοινήν παρὰ τὰλλα τοῦ μεγέθους ἐλάττωσιν, τὸ δὲ διατονικὸν τῷ
θεολογικῷ καὶ τῷ πολιτικῷ διὰ τὴν τῆς τάξεως καὶ τῆς μεγαλειότητος
ὁμοιότητα, τὸ δὲ χρωματικὸν τῷ τε μαθηματικῷ καὶ τῷ οἰκονομικῷ διὰ τὴν
τῆς πρὸς τὰ ἄκρα μεσότητος κοινότητα. τό τε γὰρ μαθηματικὸν γένος ἐπὶ
20 πλείστον ἀναστρέφεται κὰν τῷ φυσικῷ κὰν τῷ θεολογικῷ, τό τε
οἰκονομικὸν μετέχει καὶ τοῦ ἠθικοῦ κατὰ τὸ ἰδιωτικὸν καὶ ὑποτεταγμένον
καὶ τοῦ πολιτικοῦ κατὰ τὸ κοινωνικὸν καὶ ἀρχικόν, τό τε χρωματικὸν
συνῆπται πως καὶ τῇ κατὰ τὸ ἑναρμόνιον ἀνέσει καὶ μαλακότητι καὶ τῇ
κατὰ τὸ διατονικὸν ἐπιστροφῇ καὶ συντονίᾳ, πρὸς ἑκάτερον αὐτῶν θάτερον
γινόμενον, ὡς ἡ μέση πρὸς μὲν τὸν προσλαμβανόμενον ὁ τῷ διὰ πασῶν
25 ὀξύτερος, πρὸς δὲ τὴν νήτην τῶν ὑπερβολαίων ὁ τῷ διὰ πασῶν βαρύτερος.

---

1 in tit. taj] touj Düring || 3 e[te]fan fA | twa a]retwā ante a]rchh add. fA || 8 peri-
bol v=mF¹ : probol v=W¹F : parabol v=gA || 9 peribal l oit' m : corr. W¹E¹ | trigenwā m : tri-
geneiwa W¹fA : triwa genwa g || 10 epwnu[m]wj mg : o[m]wnu[m]wj fA || 12 o[m]x%] o[ti] kai/m : corr.
W¹E¹

ζ'. Πῶς αἰ τοῦ ἤρμοσμένου μεταβολαῖ ἐοῖκασι ταῖς περιστατικαῖς
τῶν ψυχῶν μεταβολαῖς. 99

Παραπλησίως δ' ἂν ἐφαρμόσαιμεν τὰς ἐν τοῖς συστήμασι κατὰ
τοὺς τόνους μεταβολὰς ταῖς τῶν ψυχῶν διὰ τὰς βιωτικὰς περιστάσεις με-
5 ταβολαῖς. ὥσπερ γὰρ ἐν ἐκείναις, τηρουμένων τῶν γενῶν τῶν αὐτῶν,
γίνεται τις περὶ τὸ μέλος ἐναλλαγὴ παρὰ τὸ τοὺς τόπους, δι' ὧν ποιοῦνται
τὴν ἐνέργειαν, διαφόρους ἢ μὴ τὰς ἐφεξῆς καὶ συνήθεις λαμβάνειν
ἐξαλλαγὰς, οὕτω κὰν ταῖς βιωτικαῖς μεταβολαῖς τὰ αὐτὰ εἶδη τῶν
ψυχικῶν διαθέσεων τρέπεται πῶς ἐπὶ διαγωγὰς ἀνομοίους, συνελκόμενα
10 τοῖς ἔθεσι τῶν κατὰ καιροὺς πολιτειῶν ἐπὶ τὰς προσφορωτέρας αὐταῖς
καταστάσεις, ὁποῖον συμβαίνει καὶ περὶ τὰς νομοθεσίας αὐτάς, μεθαρμο-
ζομένων πολλάκις τῶν νόμων πρὸς τὰς οἰκείας ταῖς κατεχούσας τύχαις
δικαιοδοσίας, καθάπερ οὖν αἰ μὲν εἰρηνικαὶ καταστάσεις ἐπὶ τὸ εὐσταθέσ-
τερον καὶ ἐπιεικέστερον τρέπουσι τὰς τῶν πολιτευομένων ψυχὰς, αἰ δὲ
15 πολεμικαὶ τοῦναντίον ἐπὶ τὸ θρασύτερον καὶ καταφρονητικώτερον, καὶ
πάλιν αἰ μὲν ἔνδειαι καὶ σπάνεις τῶν ἐπιτηδείων ἐπὶ τὸ σωφρονικώτερον
καὶ μικρολογώτερον, αἰ δὲ ἐν ἀφθονίᾳ καὶ περισυσίᾳ πρὸς τὸ
ἐλευθεριώτερον ἢ ἀκολαστότερον, κὰπὶ τῶν ἄλλων ἀνάλογον, τὸν αὐτὸν
τρόπον καὶ κατὰ τὰς ἐν ἀρμονίᾳ μεταβολὰς τὸ αὐτὸ μέγεθος, ἐν μὲν τοῖς
20 ὀξυτέροις τόνοις τρέπεται πρὸς τὸ διεγερτικώτερον, ἐν δὲ τοῖς βαρυτέροις
πρὸς τὸ κατασταλτικώτερον, ὅτι καὶ τὸ μὲν ὀξύτερον ἐν τοῖς φθόγγοις συν-
τατικώτερον, τὸ δὲ βαρύτερον χαλαστικώτερον, ὥστε εἰκότως κὰνταῦθα
τοὺς μὲν μέσους τόνους καὶ περὶ τὸν δῶριον παραβάλλεσθαι ταῖς μετρίαις
καὶ καθεσταμέναις διαγωγαῖς, τοὺς δὲ ὀξυτέρους καὶ κατὰ τὸν μιζολύδιον
25 ταῖς κεκνημέναις καὶ δραστικωτέραις, τοὺς δὲ βαρυτέρους καὶ κατὰ τὸν

---

3 eFarmo/soimen f || 4 metabol wñ ante metabol aj add. m : corr. W¹ || 6 ehai | agh/
fA : ehai | agh/mg | topouj fgA : tropouj m || 7 h)mh/scr. Düring : h)mhñ m : eihai kai/fgA || 9
sunerxomena toiç h)mesi f || 11 wj ante opoiön add. m | au)taç exp. F || 19 kai/om. m || 21 sun-
taktikw/teron (in marg. keimenon) F || 24 kaJistamehaij fA || 24 kai/alt. om. f || 25 kai/alt.
om.f | toh del. Wallis

ὑποδώριον ταῖς ἀνειμέναις καὶ νωθεστέραις, τοιγάρτοι καὶ ταῖς ἐνεργείαις
 αὐταῖς τῆς μελωδίας συμπάσχουσιν ἡμῶν ἀντικρυς αἱ ψυχαί, τὴν συγ-
 γένειαν ὥσπερ ἐπιγινώσκουσαι τῶν τῆς ἰδίας συστάσεως λόγων καὶ τυ-
 πούμεναί τισι κινήμασιν | οἰκείοις ταῖς τῶν μελῶν ἰδιοτροπίαις, ὥστε ποτὲ
 5 μὲν εἰς ἡδονὰς καὶ διαχύσεις ἄγεσθαι, ποτὲ δὲ εἰς οἴκτους καὶ συστολάς,
 καὶ ποτὲ μὲν καροῦσθαί πως καὶ κατακοιμίζεσθαι, ποτὲ δὲ παρορμᾶσθαι
 καὶ διεγείρεσθαι, καὶ ποτὲ μὲν εἰς ἡσυχίαν τινὰ καὶ καταστολὴν
 τρέπεσθαι, ποτὲ δὲ εἰς οἴστρον καὶ ἐνθουσιασμόν, ἄλλοτε ἄλλως τοῦ
 μέλους αὐτοῦ τε μεταβάλλοντος καὶ τὰς ψυχὰς ἐξάγοντος ἐπὶ τὰς ἐκ τῆς
 10 ὁμοιότητος τῶν λόγων συνισταμένης διαθέσεις. ὅπερ οἶμαι καὶ τὸν Πυ-
 θαγόραν κατανενοηκότα παραινεῖν ἅμα ἔω διαναστάντας, πρὶν ἄρξασθαί
 τινος ἐνεργείας, μούσης ἄπτεσθαι καὶ μελωδίας προσηνοῦς, ὅπως τὸ ἀπὸ
 τῆς διεγέρσεως τῶν ὕπνων περὶ τὰς ψυχὰς ταραχῶδες, πρότερον εἰς
 15 αὐτὰς καὶ συμφώνους ἐπὶ τὰς ἡμερησίους πράξεις παρασκευάζῃ. δοκεῖ δέ
 μοι καὶ τὸ τοῦς θεοὺς μετὰ μούσης τινὸς ἐπικαλεῖσθαι καὶ μελωδίας, οἶον
 ὕμνων τε καὶ αὐλῶν ἢ τῶν αἰγυπτιακῶν τριγώνων, ἐμφαίνειν, ὅτι μετὰ
 πραότητος εὐμενοῦς ἐπακούειν αὐτοῦς προθυμούμεθα τῶν εὐχῶν.

20 **η'. Περὶ τῆς ὁμοιότητος τοῦ τελείου συστήματος καὶ τοῦ διὰ μέσων
 τῶν ζῳδίων κύκλου.**

Αἱ μὲν οὖν τῶν ἀνθρωπίνων ψυχῶν πρὸς τὸ ἡρμοσμένον
 οἰκειώσεις διὰ τοῦτο ἡμῖν γεγονέτωσαν ὑπ' ὄψιν, ἐπειδήπερ συνελόντι
 εἰπεῖν εὐρέθησαν αἱ μὲν ὁμοφωνίαι καὶ συμφωνίαι τεταγμέναι κατὰ τὰ
 πρῶτα μέρη τῶν ψυχῶν, αἱ δὲ τῶν ἐμμελειῶν ἰδέαι κατὰ τὰς ἰδέας τῶν
 25 ἀρετῶν, αἱ δὲ περὶ τὰ γένη τῶν τετραχόρδων διαφοραὶ τοῖς κατὰ ἀξίαν καὶ
 μέγεθος γένεσι τῶν ἀρετῶν, αἱ δὲ κατὰ τοὺς τόνους μεταβολαὶ ταῖς τῶν

---

13 ei]] proj fA || 14 metabal wh f || 15 h(merhsi)j Wallis | paraskeuazein m || 17
 h) om. m | o(i)] ti m || 18 prokal oumeJa fgA || 22 sunoikeiwseij mal. Düring | dial toutwn
 Wallis || 23 o(m)ofwni(i)] eu]fwni(i) fA

ἡθῶν ἐν ταῖς βιωτικαῖς περιστάσεσι παραλλαγαῖς. λοιποῦ δὲ ὄντος
 παραστήσαι καὶ τὰς τῶν οὐρανίων ὑποθέσεις κατὰ τοὺς ἀρμονικοὺς συν-
 τελουμένας λόγους, ἢ μὲν τις ἡμῖν ἔσται τῶν ἐφόδων κοινὴ πάντων ἢ
 πλείστων, ἢ δὲ τις ἰδία καθ' ἕκαστον τῶν μερικῶς λαμβανομένων, πρώτη δὲ
 5 ἢ πρώτη καὶ κοινή, τὴν ἀρχὴν ἐνθένδε ποιούμενοις. πρῶτον μὲν τοίνυν αὐτὸ
 τὸ τῆ διαστηματικῆ κινήσει μόνῃ καὶ τοὺς φθόγγους περαίνεσθαι καὶ τὰς
 τῶν οὐρανίων φοράς, μηδεμιᾶς τῶν ἀλλοιωτικῶν τῆς οὐσίας μεταβολῶν
 παρακολουθούσης αὐτῆ, διασυνίστησί πως τὸ προκείμενον, ἔπειτα καὶ τὸ
 τὰς τε τῶν αἰθερίων περιόδους ἐγκυκλίους τε πάσας εἶναι καὶ τεταγμένας
 10 καὶ τὰς τῶν ἀρμονικῶν συστημάτων ἀποκαταστάσεις ὁμοίως ἔχειν, 101
 ἐπειδήπερ ἢ μὲν τάξις καὶ τάσις τῶν φθόγγων ἐπ' εὐθείας ἂν ὥσπερ δοκοίη
 προκόπτειν, ἢ δὲ δύναμις καὶ τὸ πῶς ἔχειν πρὸς ἀλλήλους – ὅπερ ἐστὶν
 ἴδιον αὐτῶν –, περαίνεται τε καὶ συγκλείεται πρὸς μίαν καὶ τὴν αὐτὴν
 περίοδον κατὰ τὸν τῆς ἐγκυκλίου κινήσεως λόγον, ἅτε δὴ φύσει μὲν μηδὲ
 15 ἐνταῦθά τινος γινομένης ἀρχῆς, θέσει δὲ μόνον ἐπὶ τοὺς ἐφεξῆς τόπους
 ἄλλοτε ἄλλως μεταλαμβανομένης. ἐάν τε γοῦν τις τὸν διὰ μέσων τῶν
 ζωδίων κύκλον τεμῶν τῷ λόγῳ κατὰ τὸ ἕτερον τῶν ἰσημερινῶν σημείων καὶ
 ὥσπερ ἀναπλώσας ἐφαρμόσῃ τῷ δις διὰ πασῶν τελείῳ συστήματι κατ' ἴσα
 μήκη, τὸ μὲν ἄτμητον τῶν ἰσημερινῶν γένοιτ' ἂν κατὰ τὴν μέσην, τοῦ δὲ
 20 τετμημένου τὸ μὲν ἕτερον τῶν περάτων κατὰ τὸν προσλαμβανόμενον, τὸ δὲ
 ἕτερον κατὰ τὴν νήτην τῶν ὑπερβολαίων· ἐάν τε τὸ δις διὰ πασῶν εἰς κύκ-
 λον κατακάμψας τῆ δυνάμει καὶ συνάψας τὴν ὑπερβολαίαν τῷ προσλαμ-
 βανομένῳ τοὺς δύο φθόγγους ἐνώσῃ, διαμετρήσει μὲν ἢ τοιαύτη συναφὴ
 δηλονότι τὴν μέσην, ἔσται δὲ πρὸς αὐτὴν ἐν τῆ διὰ πασῶν ὁμοφωνία.
 25 συνίσταται δὲ τὸ εὐλόγον τῆς εἰρημένης παραβολῆς καὶ διὰ τοῦ τὰ

3-4 pahtwn pleiſtwn MVE : pahtwn. h) pleiſtwn WV¹ : pahtwn h) twa
 pl eiſtwn fgA || 8 dianiſthſi prof g || 11 taſij] taj m : corr. W¹E¹ || 12 prokoptei m : -oi
 W¹f || 14 probdon fA : in marg. peri- F || 18 ah apl wſaj E : ah ahapl wſaj A || 18-24 tel ei%
 ſuſthmati – dia\paſw om. m || 22 thh uſerbol aiān] thh nhthn uſerbol aiān Najock || 25
 metabol hĵ s.s. gr. parabol hĵ G

παραπλήσια συμβεβηκέναι τῇ διαμέτρῳ κατὰ τὸν κύκλον στάσει τοῖς ἐπὶ
 τοῦ διὰ πασῶν ἐπιδεδειγμένοις. ὅ τε γὰρ διπλάσιος λόγος ἐν αὐτῇ
 περιέχεται τοῦ ὅλου κύκλου πρὸς τὸ ἡμικύκλιον καὶ πλείστον ἰσότητος
 παρὰ τὰς ἄλλας, ὅτι τε τοῦ κύκλου διὰ τοῦ κέντρου μόνην ἀναγκαῖον
 5 πίπτειν τὴν διάμετρον, ὅπερ ἐστὶν ἀρχὴ τῆς τοῦ σχήματος ἰσότητος, καὶ ὅτι
 αἱ μὲν ἄλλως διαγόμεναι, κὰν τὴν περιφέρειαν ὅλην εἰς ἴσα διαιρῶσιν
 ὅποσαοῦν, ἀλλ' οὐ καὶ τὸ ἐπίπεδον ὅλον, ἢ δὲ διάμετρος καὶ αὐτὸ καὶ τὴν
 περιφέρειαν ὁμοίως, ὅθεν οἱ κατὰ διάμετρον τῶν ἀστέρων ἐπὶ τοῦ ζωδιακοῦ
 σχηματισμοὶ ἐνεργητικώτατοι γίνονται τῶν ἄλλων, ὥσπερ καὶ τῶν φθόγγων
 10 οἱ ποιοῦντες πρὸς ἀλλήλους τὸ διὰ πασῶν.

**θ'. Πῶς τὰ τοῦ ἡμοσμένου σύμφωνα καὶ διάφωνα ὁμοίως ἔχει τοῖς
 ἐν τῷ ζωδιακῷ.**

Πάλιν δὲ καθάπερ αἱ τῶν μελῶν συμφωνίαι μέχρι τῆς εἰς
 τέσσαρα τομῆς ἴστανται διὰ τὸ τὴν μὲν μεγίστην καὶ δις διὰ πασῶν
 15 τετραπλάσιον ἔχειν τὸν μείζονα τοῦ ἐλάττονος, τὴν δὲ ἐλαχίστην καὶ διὰ
 τεσσάρων | τὸν μείζονα ποιεῖν τῷ τετάρτῳ ἑαυτοῦ μέρος ὑπερέχοντα τοῦ 102
 ἐλάττονος, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τὰς ἐν τῷ ζωδιακῷ κατανενομημένας συμ-
 φώνους καὶ δραστηκὰς στάσεις ἀπαρτίζουσιν οἱ μέχρι τῶν εἰς τέσσαρα τοῦ
 κύκλου μερισμοί. ἐὰν γὰρ ἐκθώμεθα κύκλον τὸν AB καὶ διέλωμεν αὐτὸν
 20 ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ σημείου, οἷον τοῦ A, εἰς μὲν δύο ἴσα τῇ AB, εἰς δὲ τρία ἴσα
 τῇ AG, εἰς δὲ τέσσαρα ἴσα τῇ AD, εἰς δὲ ἕξ ἴσα τῇ GB, ἢ μὲν AB περιφέρεια
 ποιήσει τὴν διάμετρον στάσιν, ἢ δὲ AD τὴν τετράγωνον, ἢ δὲ AG τὴν
 τρίγωνον, ἢ δὲ GB τὴν ἐξάγωνον. καὶ περιέξουσιν οἱ λόγοι τῶν ἀπὸ τοῦ
 αὐτοῦ σημείου, τουτέστι πάλιν τοῦ A, λαμβανομένων περιφερειῶν, τούς τε
 25 τῶν ὁμοφώνων καὶ τούς τῶν συμφώνων καὶ ἔτι τὸν τονιαῖον, ὡς ἐξέσται
 σκοπεῖν ὑποθεμένοις τὸν κύκλον τμημάτων ιβ', διὰ τὸ πρῶτον εἶναι τὸν

---

1 thj ante diametr% add. g || 2 to\ pleiston thj isothtoj g || 5 diairwsin
 diel wsin fA || 8 sunerghtikwtatoi fA || 14 ekein toh meizona om. F : in marg. add. F¹ || 20 eij
 delef ijsa tv=GB om. m sed add. in marg. V¹ || 20-21 h(meh AB – h(de\AD bis M

ἀριθμὸν τοῦτον τῶν ἡμισυ καὶ τρίτον καὶ τέταρτον ἐχόντων μέρος. ἔσται γὰρ τῶν αὐτῶν ἢ μὲν ΑΒΔ περιφέρεια θ', ἢ δὲ ΑΒΓ περιφέρεια η, καὶ πάλιν τὸ μὲν ΑΒ ἡμικύκλιον ζ', ἢ δὲ ΑΔΓ περιφέρεια δ', ἢ δὲ ΑΔ περιφέρεια γ'. καὶ ποιήσει τὰ τμήματα τὸν μὲν διπλάσιον λόγον τοῦ πρώτου τῶν
5 ὁμοφώνων, τουτέστι τοῦ διὰ πασῶν τριχῶς· τὰ τε τοῦ ὅλου κύκλου ιβ' πρὸς τὰ ζ' τοῦ ἡμικυκλίου, καὶ τὰ τῆς ΑΒΓ περιφερείας η' πρὸς τὰ δ' τῆς ΑΓ, καὶ τὰ ζ' τῆς ΑΓΒ πρὸς τὰ γ' τῆς ΑΔ. τὸν δὲ ἡμιόλιον λόγον τῆς μείζονος τῶν πρώτων συμφωνιῶν, τουτέστι τῆς διὰ πέντε, πάλιν τριχῶς· τὰ τε τοῦ ὅλου κύκλου ιβ' πρὸς τὰ η' τῆς ΑΒΓ περιφερείας, καὶ τὰ θ' τῆς ΑΒΔ
10 περιφερείας πρὸς τὰ ζ' τῆς ΑΒ, καὶ τὰ ζ' τῆς ΑΒ περιφερείας πρὸς τὰ δ' τῆς ΑΓ. τὸν δὲ ἐπίτριτον τῆς ἐλάττονος τῶν πρώτων συμφωνιῶν, τουτέστι τῆς διὰ τεσσάρων, κατὰ τὰ αὐτὰ τριχῶς· τὰ τε τοῦ ὅλου κύκλου ιβ' πρὸς τὰ θ' τῆς ΑΒΔ περιφερείας, καὶ τὰ η' τῆς ΑΒΓ περιφερείας πρὸς τὰ ζ' τῆς ΑΒ, καὶ τὰ δ' τῆς ΑΓ περιφερείας πρὸς τὰ γ' τῆς ΑΔ. ἔτι δὲ καὶ τὸν μὲν
15 τριπλάσιον λόγον τῆς διὰ πασῶν καὶ διὰ πέντε συμφωνίας ποιήσει διχῶς· τὰ τε τοῦ ὅλου κύκλου ιβ' πρὸς τὰ δ' τῆς ΑΓ περιφερείας, καὶ τὰ θ' τῆς ΑΒΔ περιφερείας πρὸς τὰ γ' τῆς ΑΔ. τὸν δὲ τετραπλάσιον τοῦ δις διὰ πασῶν ὁμοφώνου μοναχῶς· τὰ τοῦ ὅλου κύκλου ιβ' πρὸς τὰ γ' τῆς ΑΔ περιφερείας, τὸν δὲ ὡς η' πρὸς τὰ γ' | τῆς διὰ πασῶν καὶ διὰ τεσσάρων
20 συμφωνίας μοναχῶς· τὰ η' τῆς ΑΒΓ περιφερείας πρὸς τὰ γ' τῆς ΑΔ. τὸν δὲ ἐπόγδοον τοῦ τόνου πάλιν μοναχῶς· τὰ θ' τῆς ΑΒΔ περιφερείας πρὸς τὰ η' τῆς ΑΒΓ. ὡς ἔχουσιν αἱ τῶν παρακειμένων ἀριθμῶν ἐν τῇ καταγραφῇ διαφοραί.

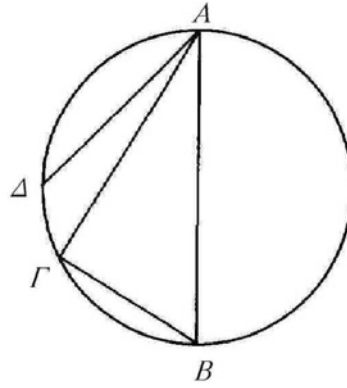
---

2 tw# om. f || 3 AB] AGB fA | h{ del GB b / post g / add. Ab || 9 ADB E : DAB MWVfgA || 13 htoi tou=hnikukl ibu post AB add. Ab || 16 kai\ta\j /tou=hnikukl ibu proj ta\ b / thj GB periferiãj post periferiãj add. Ab || 18 kai\ta\h / thj ABG periferiãj proj ta\b / thj GB periferiãj post periferiãj add. Ab | 19 ta/om. m || 22 wj] aj mG || 23 cap.III/16 Mh/tij – episfal eiþ hic inserit f

τὸ διὰ πασῶν
 ΑΒΓΔ πρὸς ΑΒ
 ΑΒΓ πρὸς ΑΓ
 ΑΒ πρὸς ΑΔ

τὸ διὰ πέντε
 ΑΒΓΔ πρὸς ΑΒΓ
 ΑΒΔ πρὸς ΑΒ
 ΑΒ πρὸς ΑΓ

τὸ διὰ τεσσάρων
 ΑΒΓΔ πρὸς ΑΒΔ
 ΑΒΓ πρὸς ΑΒ
 ΑΓ πρὸς ΑΔ

τὸ διὰ πασῶν
 καὶ διὰ πέντε
 ΑΒΓΔ πρὸς ΑΓ
 ΑΒΔ πρὸς ΑΔ

τὸ δις διὰ πασῶν
 ΑΒΓΔ πρὸς ΑΔ

τὸ διὰ πασῶν καὶ
 διὰ τεσσάρων
 ΑΒΓ πρὸς ΑΔ

τὸν ἐπόγδοον
 ΑΒΔ πρὸς ΑΒΓ

ὁ κύκλος	ιβ'	ἡ ΑΔΓ	δ'
ἡ ΑΒΔ	θ'	ἡ ΑΔ	γ'
ἡ ΑΒΓ	η'	ἡ ΓΒ	β'
ἡ ΑΒ	ς'	ἡ ΔΓ	α'

Τάσσοιτο δ' ἂν καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν καὶ ἡ μὲν διὰ πέντε τῶν πρώτων
 συμφωνιῶν κατὰ τὴν τρίγωνον στάσιν, ἡ δὲ διὰ τεσσάρων κατὰ τὴν
 τετράγωνον καὶ ὁ τόνος κατὰ τὸ δωδεκατημόριον. διότι καὶ ὁ μὲν κύκλος
 5 πρὸς τὸ ΑΒ ἡμικύκλιον ποιεῖ τὸν διπλάσιον λόγον, τοῦτο δὲ πρὸς τὴν ΑΓ
 τοῦ τριγώνου περιφέρειαν ποιεῖ τὸν ἡμιόλιον, αὕτη δὲ πρὸς τὴν ΑΔ τοῦ
 τετραγώνου περιφέρειαν τὸν ἐπίτριτον, ὑπεροχὴ δ' αὐτῶν ἐστὶ καὶ κατὰ τὸν
 τόνον ἡ ΓΔ περιφέρεια, δωδεκατημόριον περιέχουσα τοῦ κύκλου. καὶ κατ'
 εἰκότα λόγον ἄρα δωδεκαμερῆ τὸν τῶν ζῳδίων κύκλον συνεστήσατο ἡ
 10 φύσις, ὅτι καὶ τὸ δις διὰ πασῶν τέλειον | σύστημα δώδεκα τόνων ἔγγιστα 104
 τό τε τονιαῖον ἐφήρμοξε τῷ δωδεκάτῳ τοῦ κύκλου. θαυμασίως δὲ καὶ τὰ
 μὲν δι' ἑνὸς δωδεκατημορίου σημεῖα τῶν ἐν τῷ ζῳδιακῷ σύμφωνα μὲν οὐκ

tab] toh epogdoon ABD proj ABG scripsi : toh epogdoon ABGD proj ABG codd. ||
 2 kai/alt. om. f || 5 toh om. Wallis || 8 kat' eikota] kapiko et lacuna quattuor litt. V || 10
 dwdekaton oh epistato/te toh iβion ephρμοζε m : corr. W¹V¹E¹ || 12 sumfwniā m : corr. V

ἔστιν, ἀλλὰ μόνον ἐν τῷ τῶν ἐμμελῶν γένει, τὰ δὲ διὰ πέντε δωδεκατη-
μορίων τούναντίον ἐν τῷ τῶν ἐκμελῶν ἄσύνδετά γε καὶ καλούμενα καὶ
ὄντα τῇ δυνάμει. διότι πρὸς μὲν τὰς γινομένης δύο περιφερείας ὑπὸ τῆς τὸ
δωδεκατημόριον ὑποτεϊνούσης εὐθείας ποιεῖ λόγους ὁ κύκλος τοὺς τῶν ιβ΄
5 πρὸς τὸ α΄ ἢ τὰ ια΄, τῶν μὲν συμφώνων ἄλλοτρίους ὄντας, τῶν δὲ ἐμμελῶν
οὐκέτι. πρὸς δὲ τὰς γινομένης δύο περιφερείας ἐκ τῆς τὰ πέντε δωδεκατη-
μόρια ὑποτεϊνούσης εὐθείας τοὺς τῶν ιβ΄ πρὸς τὰ ε΄ ἢ τὰ ζ΄, καὶ τῶν συμ-
φώνων καὶ τῶν ἐμμελῶν ἄλλοτρίους ὄντας, διὰ τὸ μὴ ἐπιμόριον ἢ πολ-
λαπλάσιον ἐκάτερον εἶναι, μήτε σύνθετον ἕκ τινων οἰκείων συμφωνίας.
10 ἀπολαμβάνεται δ' ἔτι πρὸς ἅπασιν τοῖς ἐφηρμοσμένοις διὰ τῶν δωδεκατη-
μορίων τοῦ κύκλου σημείων τετραγώνων μὲν εἶδη τρία μόνα, τοῖς τῆς διὰ
τεσσάρων συμφωνίας ἰσάριθμα, τριγώνων δὲ τέσσαρα μόνα, τοῖς τῆς διὰ
πέντε συμφωνίας ἰσάριθμα, διὰ τὸ καὶ μόναις ταύταις τῶν συμφωνιῶν
ἀσυνθέτοις εἶναι συμβεβηκέναι.

15 **ι΄. Ὅτι τῇ κατὰ μήκος κινήσει τῶν ἀστέρων τὸ ἐφεξῆς ἐν τοῖς φθόγ-
γοις ἔοικεν.**

Τὰ μὲν οὖν παρ' αὐτὴν τὴν ἐγκύκλιον κίνησιν θεωρούμενα
κατ' ἀμφοτέρας τὰς ἀρμονίας καὶ τὰ κοινῶς καλούμενα σύμφωνά τε καὶ
διάφωνα τῶν σχημάτων ἐπὶ τοσοῦτον διωρίσθω. τὰ δὲ περὶ τὰς πρώτας δια-
20 φοράς τῶν οὐρανίων κινήσεων ἐξῆς ἐπισκεπτέον. τριῶν τοίνυν τούτων
οὐσῶν, τῆς τε ἐπὶ τῶν πρόσω ἢ ὀπίσω καὶ κατὰ μήκος, καθ' ἣν ἀπὸ
ἀνατολῶν ἐπὶ δυσμᾶς διαφοραὶ συντελοῦνται καὶ τούναντίον, καὶ τῆς ἐπὶ
τὸ ταπεινότερον ἢ ὑψηλότερον καὶ κατὰ βάθος, καθ' ἣν ἀπογειοτέρας ἢ
περιγειοτέρας ποιοῦνται τὰς κινήσεις, καὶ ἔτι τῆς ἐπὶ τὰ πλάγια καὶ κατὰ
25 πλάτος, καθ' ἣν ἀρκτικωτέρας ἢ μὲν ἢ μεσημβρινωτέρας συμβαίνει γίνεσθαι

---

1 twa post add. mohon m || 2 ge] te Wallis || 5 tola /h) talia /scr. Düring : tola□ h)
toh ia /mf : toh a h)toh ia /g : tola kai\proj talia /A || 7 e h)talz /] epta\ephta/m : corr. V¹ ||
8 epimorion gA : trithmorion mf : corr. V¹ || 21 twa om. f || 22 diaforaj Wallis || 25 h)nia om.
fA

τὰς παρόδους, τὴν μὲν πρώτην καὶ κατὰ μήκος ἐφαρμόζοιμεν ἂν εὐλόγως
 τῇ πρὸς τοὺς ὀξυτέρους ἀπλῶς ἢ βαρυτέρους τῶν φθόγγων μεταβάσει –τὸ
 γὰρ ἐφεξῆς ὅμοιον ἐστὶν ἐν ἑκατέρᾳ τῶν κινήσεων– καὶ ἔτι τὰ μὲν
 ἀνατολικά καὶ δυτικά μέρη ταῖς βαρυτάταις τάσεσιν, τὰ δὲ κατὰ τὰς
 5 μεσουρανήσεις ταῖς ὀξυτάταις. αἶ τε γὰρ ἀνατολαὶ καὶ δύσεις τὴν ἀρχὴν
 περιέχουσι τῶν φαντασιῶν καὶ τὸ τέλος, τὴν μὲν ὡς ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, τὸ δὲ
 ὡς εἰς τὸ ἀφανές· αἶ τε βαρυτάταις τάσεις τὴν ἀρχὴν περιέχουσι τῆς φωνῆς
 καὶ τὸ τέλος, τὴν μὲν ὡς ἀπὸ τῆς σιωπῆς, τὸ δὲ ὡς ἐπὶ τὴν σιωπὴν, ὅτι τὸ
 μὲν βαρυτάτον ἐγγυτάτω τοῦ τῆς φωνῆς ἀφανισμοῦ, τὸ δὲ ὀξυτάτον
 10 ἀπωτάτω. διόπερ οἱ φωνασκοῦντες ἄρχονται τε μελωδεῖν ἀπὸ τῶν βα-
 ρυτάτων φθόγγων καὶ καταπαυόμενοι λήγουσιν ἐπ’ αὐτούς. αἶ δὲ μεσου-
 ρανήσεις, ἅτε δὴ τὸ πλεῖστον ἀπέχουσαι τῶν ἀφανισμῶν, κατὰ τοὺς
 ὀξυτάτους ἂν τάσσοιντο φθόγγους πλεῖστον καὶ αὐτοὺς ἀπέχοντας τῆς
 σιωπῆς. ἔτι δὲ ἐπειδήπερ τὰς μὲν βαρυτάτας τῶν φωνῶν οἱ κάτω τόποι
 15 ποιοῦσι, τὰς δὲ ὀξυτάτας οἱ ἄνω, διὸ καὶ τὰς μὲν βαρυτάτας τάσεις ἀπὸ
 τῶν λαγόνων φέρεσθαί φαμεν, τὰς δὲ ὀξυτάτας ἀπὸ τῶν κροτάφων. εἰσὶ δὲ
 καὶ ταπεινότεραι μὲν αἶ ἀνατολαὶ καὶ αἶ δύσεις, ὑψηλότεραι δὲ αἶ
 μεσουρανήσεις. αὗται μὲν εἰκότως ἂν παραβάλλοιντο τοῖς ὀξυτάτοις φθόγ-
 γοις, ἐκεῖναι δὲ τοῖς βαρυτάτοις, ὥστε καὶ τὰς μὲν ἐπὶ τὰ μεσουρανήματα
 20 κινήσεις τῶν ἀστέρων οἰκειοῦσθαι ταῖς ἀπὸ τῶν βαρυτέρων τάσεων ἐπὶ τὰς
 ὀξυτέρας μεταβάσει τῶν φθόγγων, τὰς δὲ ἀπὸ τῶν μεσουρανήσεων
 ἀνάπαλιν ταῖς ἀπὸ τῶν ὀξυτέρων ἐπὶ τὰς βαρυτέρας.

---

2 *apl wj* om. *fA* | *katabasei f* || 3 *o[m]ion*] *oibn m* : corr. *V*¹ || 5 *ahatol ai\kail du\seij W*¹ : *ahatol ikail du\seij m* : *ahatol ikail\kail dutikail fu\seij V*¹ : *ahatol ikail\kail dutikail fa\seij fg* : fortasse *fa\seij F* : *ahatol ikail/te kail\dutikail fa\seij Wallis* || 6 *fantasiw]* *fa\sewn W* || 7 *kail\o[putatai ante taseij* add. *fgA* || 8 *katal to\ tel oj m* || 21 *metabaseij mfg* : corr. *W*¹*E*¹

ια΄. Πῶς ἢ κατὰ βάθος κινήσεις τῶν ἀστέρων τοῖς ἐν ἀρμονίᾳ γένεσι πα-
ραβάλλεται.

Τὴν δὲ δευτέραν τῶν διαφορῶν καὶ κατὰ βάθος ὁμοίως ἔχουσαν
εὐρήσομεν [ἐν] τῇ τῶν καλουμένων γενῶν ἐν ἀρμονίᾳ. αὕτη τε γὰρ πάλιν
5 τρεῖς ιδέας περιέχει, τὴν τε ἐναρμόνιον καὶ τὴν χρωματικὴν καὶ τὴν δια-
τονικὴν, κεχωρισμένας τῷ ποσῷ τῶν ἐν τοῖς τετραχόρδοις λόγων, κακείνη
τρεῖς ιδέας ἀποστημάτων, τὴν τε κατὰ τὸ ἐλάχιστον καὶ τὴν | κατὰ τὸ
μέσον καὶ τὴν κατὰ τὸ μέγιστον, παραμετρούμενας καὶ αὐτὰς τῷ ποσῷ τῶν
δρόμων. αἱ μὲν οὖν κατὰ τὰς μέσας ἀποστάσεις πάροδοι τοῦς μέσους
10 πάντοτε περιέχουσαι δρόμους ἔγγιστα παραβάλλουσιν ἂν εἰκότως τοῖς
χρωματικοῖς γένεσιν, ὅτι κὰν τούτοις αἱ λιχανοὶ μέσα τὰ τετράχορδα
τέμνουσιν, αἱ δὲ κατὰ τὰς ἐλαχίστας κινήσεις, ἐάν τε τοῖς ἀπογειοτέροις
ἀποστήμασι παρακολουθῶσιν, ἐάν τε τοῖς περιγειοτέροις, τοῖς ἐναρμονίαις,
ἐπειδὴ τὰ δύο διαστήματα συναμφοτέρα τοῦ λοιποῦ ποιῶσιν ἐλάττονα
15 κατὰ τὸ καλούμενον πυκνὸν εἶδος, αἱ δὲ κατὰ τὰς μεγίστας κινήσεις, ἐάν
τε πάλιν τοῖς ἀπογειοτέροις ἀποστήμασι παρακολουθῶσιν, ἐάν τε τοῖς
περιγειοτέροις, τοῖς διατονικοῖς, διὰ τὸ μηδαμῶς ἐν αὐτοῖς τὰ δύο δι-
αστήματα τοῦ λοιποῦ γίνεσθαι ἐλάττονα κατὰ τὸ καλούμενον ἄπυκνον
εἶδος, καὶ ὅτι καθόλου τὸ μὲν ἐναρμόνιον γένος καὶ τῶν δρόμων ὁ
20 ἐλάχιστος συστατικὰ τυγχάνει, τὸ μὲν τοῦ μέλους, ὁ δὲ τοῦ τάχους, τὸ δὲ
διατονικὸν γένος καὶ τῶν δρόμων ὁ μέγιστος διαστατικὰ, τὸ δὲ χρωματικὸν
γένος καὶ τῶν δρόμων ὁ μέσος τὸν μεταξύ πως τῶν ἄκρων ἐπέχουσι
τόπον.

106

---

3 to/ante baUoj add. fA || 4 eη ante te codd. : del. Wallis et Düring | eη ante a(moni##?
om. fg || 5 thh tert. om. mg || 7 thh alt. om. mfg || 10 eηggest' aη parabal | ointo toiη x. g.
eikoτωj fA || 11 | ixanai/mfg || 20 o(A : to/mfg || 21 diastal tika/A

ιβ'. Ὅτι καὶ ταῖς κατὰ πλάτος παρόδοις τῶν ἀστέρων ἐναρμόζουσιν
αἱ κατὰ τοὺς τόνους μεταβολαί.

Καὶ τὴν τρίτην δὲ καὶ λοιπὴν τῶν οὐρανίων κινήσεων διαφορὰν,
λέγω δὲ τὴν κατὰ πλάτος, ἐφαρμοστέον ταῖς κατὰ τοὺς τόνους μεταβολαῖς,
5 ἐπειδήπερ οὐδὲ ἐνταῦθα παρακολουθεῖ τις πάντως περὶ τὰ γένη μετάπτωσις
διὰ τὴν τῶν τόνων ἐναλλαγὴν, οὗτ' ἐκεῖ καταλαμβάνεται τις ἀνωμαλία
περὶ τοὺς δρόμους αἰσθητὴ διὰ τὰς κατὰ πλάτος παρόδους. παραβλητέον δὲ
κὰν τούτοις τὸν μὲν δωρίον τόνον, μεσαίτατον ὄντα τῶν λοιπῶν, ταῖς
μέσαις κατὰ τὸ πλάτος παρόδοις καὶ κατὰ τὸν ἰσημερινὸν ὥσπερ ἐν
10 ἐκάστη τῶν σφαιρῶν τασσομέναις, τὸν δὲ μιξολύδιον καὶ | τὸν ὑποδωρίον 107
ὡς ἄκρους ταῖς βορειοτάταις καὶ νοτιωτάταις κατὰ τοὺς τροπικοὺς ὥσπερ
νοουμέναις, τοὺς δὲ λοιποὺς τέσσαρας τόνους καὶ μεταξὺ τῶν εἰρημένων
ταῖς κατὰ τοὺς μεταξὺ πιπτούσαις παραλλήλους τῶν τε τροπικῶν καὶ τοῦ
ἰσημερινοῦ, τέσσαρας καὶ αὐτοὺς συνισταμένους τῇ τῶν λοξῶν κύκλων εἰς
15 δώδεκα διαιρέσει κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκολουθίαν τοῖς τοῦ ζῳδιακοῦ
δωδεκατημορίοις. τῶν μὲν γὰρ οἰονεὶ τροπικῶν σημείων ἐκάτερον ἓνα
ποιήσῃ παράλληλον, τὰ δὲ ἴσον ὀποτέρου τούτων ἐφ' ἐκάτερα διεστηκότα
δύο σημεία πάλιν ἓνα καὶ τὸν αὐτόν, ὥστε πέντε μὲν συνίστασθαι κατὰ
τὰς δωδεκατημορίους διαστάσεις συζυγίας καὶ τοὺς παρ' αὐτῶν παρ-
20 ἀλλήλους πέντε, τοὺς δὲ πάντας μετὰ τῶν τροπικῶν ἑπτὰ, ταῖς τῶν τόνων
μεταβολαῖς ἰσαρίθμους. τετάξονται δὲ οἱ μὲν ὀξύτεροι τοῦ δωρίου τόνου
διὰ τὸ μετεωρότερον τοῦ μέλους ταῖς πρὸς τὸν ἐξηρμένον πόλον παρόδοις
καὶ ὡς ἂν θεριναῖς, τουτέστιν, ὅπου μὲν ὁ βόρειος ἐξήρται πόλος, ταῖς
παρὰ τὰς ἄρκτους, ὅπου δὲ ὁ νότιος ταῖς ἀντικειμέναις· οἱ δὲ βαρύτεροι
25 τοῦ δωρίου διὰ τὸ ταπεινότερον τοῦ μέλους ταῖς πρὸς τὸν ἀφανῆ πόλον

---

3 kai/pr. om. g || 5 ou|te| ou|te fA || 6 ou|t' ekei| ou|te de/mg || 11 to/ante touj add. m : corr. V¹ || 14 tou=| ocou=kukl ou mal. Düring || 17 ta| to/mf : corr. W¹ || 20 dub ante tro-
pikwn add. f || 23 Jerinai/m | eph#tai bis Vf : eph#tetai MWEg : eph#tetai in marg.V || 23 taij| taj MVE

παρόδοις καὶ ὡς ἂν [ἐν] χειμεριναῖς, τουτέστιν, ὅπου μὲν ὁ νότιος ἐξήρται
πόλος ταῖς παρὰ τὰς ἄρκτους, ὅπου δὲ ὁ βόρειος ταῖς ἀντικειμέναις.

ιγ'. Περὶ τῆς ἀναλογίας τῶν τετραχόρδων καὶ τῶν πρὸς τὸν ἥλιον
σηματισμῶν.

5 Καὶ λοιπὴ δὲ ἡ τάξις τῶν ἐν τῷ τελείῳ συστήματι τετραχόρδων
τε καὶ τόνων λοιπῇ τῇ τῶν πρὸς τὸν ἥλιον σηματισμῶν ἐνίστασθαι κατα-
φανήσεται, τῶν μὲν διαζευκτικῶν τόνων ἐφαρμοζομένων ταῖς τε ἀπὸ τῶν | 108
κρύψεων ἐπὶ τὰς φάσεις διαστάσεις καὶ ταῖς ἀκρονύκτοις ἢ πανσεληνι-
ακαῖς, τῶν δὲ συναπτόντων φθόγγων τὰς δύο τῶν τετραχόρδων συζυγίας,
10 τῆς τε τῶν μέσων ὑπάτης καὶ τῆς νήτης τῶν διεζευγμένων, ταῖς ἐφ'
ἐκατέρω τούτων τετραγώνοις στάσεσιν, ὡς ἐπὶ τῆς σελήνης ἐν ταῖς δι-
χοτόμοις, ἴν' ὁ μὲν ἀπὸ ἀνατολῆς ἐκάστου καὶ κατὰ τὸν πρῶτον μηνοειδῆ
σηματισμὸς παραβάλληται τῷ τῶν ὑπάτων τετραχόρδῳ, διὰ τὸ τὴν ἀρχὴν
κοινην εἶναι πάλιν καὶ τῆς ἀνατολῆς καὶ τῶν βαρυτάτων φθόγγων, ὁ δὲ
15 ἐφεξῆς τούτου καὶ κατὰ τὸν πρῶτον ἀμφίκυρτον τῷ τῶν μέσων τετραχόρδῳ,
καὶ πάλιν ὁ μὲν ἦτοι ἀπὸ τῆς ἀντικειμένης ἀνατολῆς, ὡς ἐπὶ Ἑρμοῦ καὶ
Ἀφροδίτης, ἢ ἀπὸ τῆς ἀκρονύκτου κατὰ τοὺς λοιποὺς τρεῖς τῶν πλανω-
μένων, ἢ ἀπὸ τῆς ἀποκρούσεως, ὡς ἐπὶ σελήνης, καὶ κατὰ τὸν δεύτερον
ἀμφίκυρτον, παραβάλληται τῷ τῶν διεζευγμένων τετραχόρδῳ, ποιῶν πρὸς

---

1 ἐν codd. : del. Wallis | ἐχῆται bis Vf : ἐβνῆται MWEg : ἐχῆρῆται in marg. V ||
1-2 notioj – boreioj transp. fW¹ || 2 taj aῤktouj scr. Düring (sed taij proj aῤktouj mal. utro-
que loco) : taij aῤktaij M : taij aῤktoij cett. || 5 kai/pr. del. Wallis || 6 tv=twḗ proj toh
hῆ ion sxhmatismwḗ eḥistatJai katafanḥsetai scr. Düring : tv=proj hῆ ion sxhmatismoij
eḥistatai katafanḥ=m : tv=twḗ proj toh hῆ ion sxhmatismwḗ katafanḥsetai f : tv=tabei
twḗ proj hῆ ion sxhmatismwḗ sunistatai katafanḥj gA : tv=tabei twḗ proj toh hῆ ion
sxhmatismwḗ epikuia katafanḥsetai b || 7-8 apol twḗ kruyewn epil taj faḥej dia-
stasesi b : apol twḗ krufaiwn eptalsfairaj parastasesi m : apol twḗ kruyewn epil taj
faneraj parastaseij W¹V¹E¹fgA || 10 epil thj twḗ meḥwn mgA | thj alt. del. Wallis || 11
toutwn b toutou mgA : tou=dwribu f || 12 ekaḥtou om. f || 15 toutou] tout% f || 16 hῆtoi] hῆgA |
aḥatol hῆ] faḥewj Wallis || 17 hῆom. mfA | thj] tou=m | kai/ante kata/add. g || 18 epil sel hḥhn
f || 19 t%] h(m : corr. W¹ | tetraxorḍwn m : corr. W¹ | poiwḗ scr. Düring : oḥta mgA : oibn fW¹ :
aῤpoiousi Wallis

τὸν πρῶτον μηνοειδῆ καὶ τὸ τῶν ὑπάτων τετράχορδον τὴν τε διάμετρον
στάσιν καὶ τὸ διὰ πασῶν ὁμόφωνον, ὃ δ' ἐφεξῆς τούτων μέχρι τῆς κρύψεως
καὶ κατὰ τὸν δεύτερον μηνοειδῆ τῷ τῶν ὑπερβολαίων τετραχόρδῳ, ποιῶν
καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν πρῶτον ἀμφίκυρτον καὶ τὸ τῶν μέσων τετράχορδον τὴν
5 τε διάμετρον στάσιν καὶ τὸ διὰ πασῶν ὁμόφωνον. καὶ εἰσὶν αἱ μὲν <ἀπὸ>
τῶν κρύψεων ἐπὶ τὰς φάσεις διαστάσεις καὶ κατὰ τὰς ἀκρονύκτους ἀπὸ
τῶν ἐσπερίων ἀνατολῶν ἐπὶ τὰς ἑώας δύσεις ἢ ἐπὶ τῶν φαινομένων
πανσελήνων ἔγγιστα | δωδεκατημορίου, καθάπερ αἱ τῶν διαζεύξεων
10 τονιαῖαι, λοιπὸν δὲ αἱ καθ' ἕκαστον τῶν τεσσάρων σχηματισμῶν δύο καὶ
ἡμίσεος ἔγγιστα δωδεκατημορίων, ὡς καὶ τῶν τεσσάρων τετραχόρδων
ἕκαστον δύο καὶ ἡμίσεος ἔγγιστα τόνων. ἔτι δὲ ἐπὶ τῆς σελήνης καὶ οἱ δια-
μετροῦντες ἀλλήλους σχηματισμοὶ συναμφοτέροι τοῦ ἑνὸς εἰσι κατὰ τὴν
τοῦ ὅλου φαντασίαν συμπληρωτικοί, καθάπερ καὶ οἱ διὰ πασῶν φθόγγοι
τοῦ ἑνὸς κατὰ ὁμοίαν ἀντίληψιν ἀπεργαστικοί.

15 **ιδ'. Κατὰ τίνας ἂν πρώτους ἀριθμοὺς παραβληθεῖεν οἱ τοῦ τελείου
συστήματος ἐστῶτες φθόγγοι ταῖς πρώταις τῶν ἐν τῷ κόσμῳ σφαίραις.**

Τὰ μὲν οὖν κοινῶς ἐφαρμοζόμενα ταῖς ἀπὸ ἐμμελειῶν διαφοραῖς
καὶ ταῖς τῶν οὐρανίων κινήσεων ἀπὸ τῶν τοιούτων ἐξομοιώσεων μάλιστα
ἂν κατανοήσασθαι. λοιπὸν δὲ ἐπισκέψασθαι καὶ τὰ καθ' ἕκαστον πιθανῶς
20 ἂν ἐπιτηρηθέντα διὰ τῶν γενομένων <γινομένων ἀριθμῶν καὶ τῶν τούτοις
ἐμπεριειλημμένων λόγων. τεμνομένου γὰρ τοῦ παντὸς κύκλου εἰς τξ'

---

2 wj eʃechj m || 3 kai/om. g | t%-om. m | tetraχordon mF : corr. F¹ | poiwη kai
au)toj mgA : oibn kai\ au)toj fW¹ : a(poiousi kai\ au)ta/Wallis || 4 prwton W¹gA : deuteron
mf || 5 apo/add. Düring || 4-10 apo\ twη eʃperiwn – dwdekathmoribu scr. Düring : apo\ twη
eʃperiwn ahatol wη epil taj eʃ%buj duʃeij h)epil twη fainomehwn pansel hhwn wj epil tal
dwdekathmorīa mf : apo\ twη eʃ%lwn duʃewn epil taj eʃperibuj ahatol aj h)epil touj fai-
nomehaj pansel hhouj wj epil tal dwdekathmorīa gA : ai(apo\ twη speriwn ahatol wη epil
taj eʃ%laj duʃeij, h)kai\ twη fainomehwn pansel hhwn, eʃgista dwdekathmoribu Wallis || 10
eʃgista dwdekathmoribu b || 8 diazeubewn b : diatabewn mf : diastabewn gA || 9 I oipoh del
ai(kaJ² scr. Düring : I oipoh del oi(kaJ² m : I oipoh del kaJ² f : I oipoh del oi(kaJ² gA :
ekastoj del twη I oipwη b || 11 ekaston Ab : ekasth mfg || 13 tou=om. m || 15 in tit. tihaj
secutus Franzius : tinaj Düring || 20 ah om. f | ginomehwn – metra suppl. GREGORAS

μοίρας, ἐπειδὴν κατὰ διάμετρον ἔλθη τῷ ἡλίῳ ἢ σελήνῃ ἢ τῶν πλανωμένων
 ἀστέρων ὅστισοῦν, τηνικαῦτα ἢ μεταξὺ διάστασις ὑπάρχει μοιρῶν ρπ' ἐπὶ
 τῆς κυκλικῆς νοουμένων αὐτῶν περιφερείας. αὐταὶ γὰρ διπλασιαζόμεναι
 ἀπαρτίζουσι τὸν τοῦ παντὸς κύκλου ἀριθμὸν, λέγω δὴ τὸν τξ'. ὁπότε δὲ
 5 κατὰ τρίγωνον ἀλλήλοις γίνονται σχηματισμὸν, τηνικαῦτα ἀφίστασθαι
 λέγομεν αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων διάστημα μοιρῶν ρκ'. αὐταὶ γὰρ τριπλασι-
 αζόμεναι ἀπαρτίζουσι τὸν τοῦ παντὸς κύκλου ἀριθμὸν, λέγω δὴ τὸν τξ',
 ὁπότε δ' αὖ κατὰ τετράγωνον σχηματισμὸν ἀπ' ἀλλήλων γίνονται, τηνι-
 καῦτα ἀπ' ἀλλήλων αὐτοὺς δίστασθαι φαμεν διάστημα ἐπὶ τῆς
 10 περιφερείας μοιρῶν ϑ'. τετράκις γὰρ πάλιν τὰ ϑ' γίνονται ὁμοίως τξ'.
 ὁπότε δ' αὖ καθ' ἐξάγωνον, τότε τὴν τοιαύτην διάστασιν ξ' λέγομεν εἶναι
 μοιρῶν· ἐξάκις γὰρ τὰ ξ' γίνονται αὔθις τξ'. τούτοις οὖν παραβαλλομένου
 τοῦ τελείου τῆς μουσικῆς συστήματος παραβληθήσονται οἱ τῶν φθόγγων
 ἐστῶτες τῇ στάσει τουτωνὶ τῶν ἀριθμητικῶν διαστημάτων οὕτωςί πως. ὁ
 15 μὲν προσλαμβανόμενος τῇ στάσει τῶν ρπ' μοιρῶν, ἢ δὲ τῶν μέσων ὑπάτη τῇ
 στάσει τῶν ρκ' μοιρῶν, ἢ δὲ νήτη τῶν διεζευγμένων τῇ στάσει τῶν ϑ'
 μοιρῶν, ἢ δὲ νήτη τῶν ὑπερβολαίων τῇ στάσει τῶν ξ' μοιρῶν, οἱ δὲ τὸν δι-
 αζευκτικὸν περιέχοντες τόνον δύο ἐστῶτες φθόγγοι τῇ, ὅθεν ἡ ἀρχὴ τῶν
 εἰρημένων διαστάσεων, ἤτοι ἐν ᾧ τόπῳ ποιεῖται ἡ στάσις τοῦ ἡλίου ἢ
 20 ἄλλου τινὸς τῶν πλανωμένων ἀστέρων, ἀφ' οὗ διαζεύγνυνται ἐφ' ἑκάτερα
 τοῦ κύκλου τὰ τῶν διαστάσεων μέτρα.>

ιε'. Πῶς ἂν λαμβάνονται διὰ τῶν ἀριθμῶν οἱ τῶν οἰκείων

110

κινήσεων λόγοι.

<Τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων ὁ τῆς τετραγωνικῆς διαστάσεως
 25 ἀριθμὸς, ὁ ϑ', μέσος ληφθεὶς τῶν τε ρκ' μοιρῶν τῆς τοῦ τριγώνου δι-
 αστάσεως καὶ ἔτι τῶν ξ' τῆς τοῦ ἐξαγώνου ποιήσει δύο διαστήματα λόγων
 τοῦ τε ἡμιολίου καὶ τοῦ ἐπιτρίτου καθ' ὁμοιότητα τῶν τῆς ἀρμονίας δύο

---

19 poieitai] noeitai Wallis et Franzius || 24 toutwn – w{aij suppl. GREGORAS

πρώτων συμφωνιῶν, τῆς τε διὰ πέντε καὶ τῆς διὰ τεσσάρων. ὥσπερ δὲ ἐπὶ
 τῆς μουσικῆς αὐταὶ αἰ δύο πρῶται συμφωνίαι, ἢ τε διὰ πέντε καὶ ἢ διὰ
 τεσσάρων, συντιθέμεναι ποιούσι τὸ διὰ πασῶν ὁμόφωνον, οὕτω καὶ
 ἐνταῦθα τὰ τῶν εἰρημένων δύο λόγων διαστήματα συντιθέμενα, τοῦ τε
 5 ἡμιολίου δηλαδὴ καὶ τοῦ ἐπιτρίτου, ποιήσουσι τὸν διπλάσιον λόγον τὸν τῷ
 διὰ πασῶν ὁμοφώνῳ ἀνάλογον. ἐπιφερόμενος δὲ τούτοις καὶ ὁ τῶν τοῦ
 ὄλου κύκλου τξ' μοιρῶν ἀριθμὸς ποιήσει πρὸς τὸν ϑ' τὸν τετραπλάσιον
 λόγον, τὸν τῷ δις διὰ πασῶν ἐπὶ τῆς μουσικῆς τελείῳ συστήματι ἀνάλογον.
 καὶ καθ' ἕτερον δὲ τρόπον ἐξ αὐτῶν τῶν τοῦ ζῳδιακοῦ δωδεκατημοριῶν
 10 εὔροι τις ἂν τὴν ὁμοίαν ἀναλογίαν ἐπισκοπῶν. αἰ γὰρ ρκ' μοῖραι τεσσάρων
 δωδεκατημοριῶν ἐπέχουσι διάστημα, αἰ δὲ ϑ' τριῶν, αἰ δὲ ξ' δύο, ὧν ὁ γ'
 κείμενος μέσος, πρὸς μὲν τὸν δ' ὑπόλογος γινόμενος ποιεῖ τὸν ἐπίτριτον
 λόγον, πρὸς δὲ τὸν β' πρόλογος γινόμενος, ποιεῖ τὸν ἡμιόλιον λόγον, ἐξ ὧν
 15 ἀμφοτέρων ὁ διπλάσιος σύγκειται λόγος, τοῦ δ' φημι πρὸς τὸν β', οἷς
 ἐπιφερόμενος καὶ ὁ τῶν ιβ' ζῳδίων ἀριθμὸς τῆς ὅλης κυκλικῆς περιόδου
 ποιήσει καὶ αὐτὸς πρὸς τὸν γ' τὸν τετραπλάσιον λόγον κατὰ τὴν
 ὀφειλομένην ἀκολουθίαν τοῦ δις διὰ πασῶν ἐπὶ τοῦ τῆς μουσικῆς τελείου
 συστήματος. ἐπεὶ γε μὴν πολυγώνων ἐμνήσθημεν, τριγώνων δηλαδὴ καὶ
 τετραγώνων καὶ ἑξαγώνων σχημάτων, εἶπετο πάντως καὶ τῶν γωνιῶν
 20 αὐτῶν καὶ εἰ δὴ τι προσῆν ἕτερον δεῖξαι ὁμοίως τοὺς τῇ ἀρμονίᾳ
 προσήκοντας λόγους, ἀλλὰ πρὸς τὸ κατεπεῖγον τῆς χρείας τὴν προτεθεῖσαν
 ἀρκεῖν ἡγησάμενοι ἔφοδον τὰ πλείω σχολαζούσαις παρήκαμεν ὥραις.>

ις'. Πῶς ἂν αἰ τῶν πλανωμένων συνοικειώσεις παραβάλλοιντο ταῖς
 τῶν φθόγγων.

25 Μή τις δὲ οἰέσθω τὸν μὲν τοῦ Διὸς φθόγγον ἑκατέρῳ τῶν φῶτων
 διὰ συμφωνίας εἶναι, τὸν δὲ τῆς Ἀφροδίτης μόνῳ τῷ τῆς σελήνης, ἐπειδὴ ὁ
 τόνος οὐκ ἔστιν ἐν λόγῳ συμφωνίας· οὗτος μὲν γὰρ τῆς σεληνιακῆς | γέγο-

111

---

12 toh epitriton l ogon: proj del toh b /prol ogoj ginomenoj codd. : toh epitriton
 l ogon, proj del toh b /poiei=Najock || 23 in tit. oi|keiw|seij Franzius || 25 scripta in hoc capite,
 quae Düring veram capitibus III 16 partem supposuit, Ptolemaeo tribuere non audeo || 27 ou|twj N

νεν αἰρέσεως, ὁ δὲ τοῦ Διὸς καταλέλειπται τῆς ἡλιακῆς κατὰ ταῦτά. ἐπεὶ
 καὶ τῶν φθοροποιῶν ἑκάτερος φθόγγος ἑκατέρῳ τῶν ἀγαθοποιῶν τὴν διὰ
 τεσσάρων ποιεῖ συμφωνίαν, ὁ μὲν τῆς νήτης τῶν ὑπερβολαίων τοῦ Κρόνου
 πρὸς τὸν τῆς νήτης τῶν διεζευγμένων τοῦ Διός, ὁ δὲ τῆς νήτης τῶν
 5 συνημμένων τοῦ Ἄρεος πρὸς τὸν τῆς μέσης τῆς Ἀφροδίτης, ἠκολούθησε δὲ
 τὸ καὶ τὸν μὲν τοῦ Κρόνου τῆς ἡλιακῆς μᾶλλον αἰρέσεως γενέσθαι, τὸν δὲ
 τοῦ Ἄρεος τῆς σεληνιακῆς. διὸ καὶ τῶν σχηματισμῶν τῶν μὲν τοῦ Κρόνου
 πρὸς τὸν Δία πάντας ἀγαθοποιοὺς καθίστασθαι συμβέβηκεν, τῶν δὲ τοῦ
 Κρόνου πρὸς τὸν ἥλιον μόνους τοὺς τριγώνους, ὡς τῶν λοιπῶν
 10 συμφωνοτέρους. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν τοῦ Ἄρεος πρὸς τε τὴν Ἀφροδίτην καὶ
 τὴν σελήνην μὴ πάντας πάλιν, ἀλλὰ μόνους τοὺς τριγώνους, τὸ δ' ἐναντίον
 τοὺς μὲν τοῦ Κρόνου πρὸς τὴν σελήνην καὶ τὴν Ἀφροδίτην πάντας
 φαύλους, τοὺς δὲ τοῦ Ἄρεος πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὸν Δία πάντας
 ἐπισφαλεῖς.

---

1 kata\tauu\ta/ scripsi : h\ iakh\ kata\tauu\ta. epei/gAN : h\ iakh\ . kata\tauu\ta
 epei/v || 2 eka\teroj – a\ba\Jopoiw\ om. v || 5 de/om. v || 6 to/om. v || 8 tw\ touj v | to\ om. v |
 pa\htaj a\ba\Jouj : tw\ de/A | tou=om. v || 9 to\ om. vgN || 12 tou=om. vgN | th\ pr. om. vgN |
 th\ alt. om. vgN || 13 tou=om. vgN | touj d' \Areoj Franzius | to\ pr. om. vgN | to\ alt. om. vgN